

פ ר ו ט ו ק ו ל
ישיבה ל"ה/של"ו של הממשלה
י"א בניסן תשל"ו - 11.4.76

נכחו חשרים: י. רביץ - יו"ר, א. אוזן, י. אלון, י. בורג, ח. בר-לב, מ. ברעם, י. גלילי, ג. האוזנר, ז. המר, ג. יעקבי, ש. פרס, ח.י. צדוק, מ. קול, י. רבינוביץ, ש. רוזן, י. רפאל, ו. שם-טוב

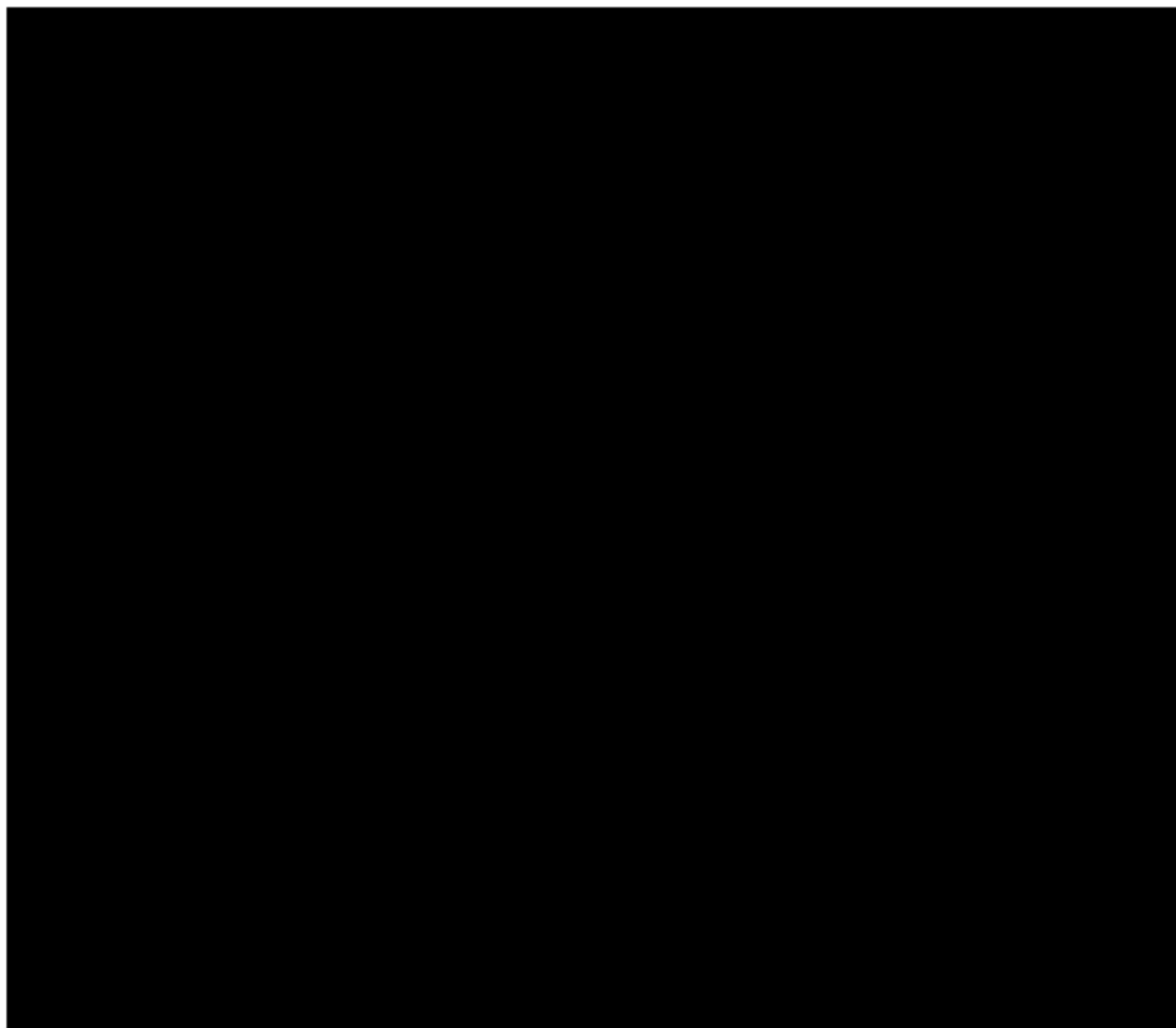
נעדרו חשרים: ש. הלל (בחו"ל), א. ידלין (בחו"ל), א. עופר (בחו"ל)

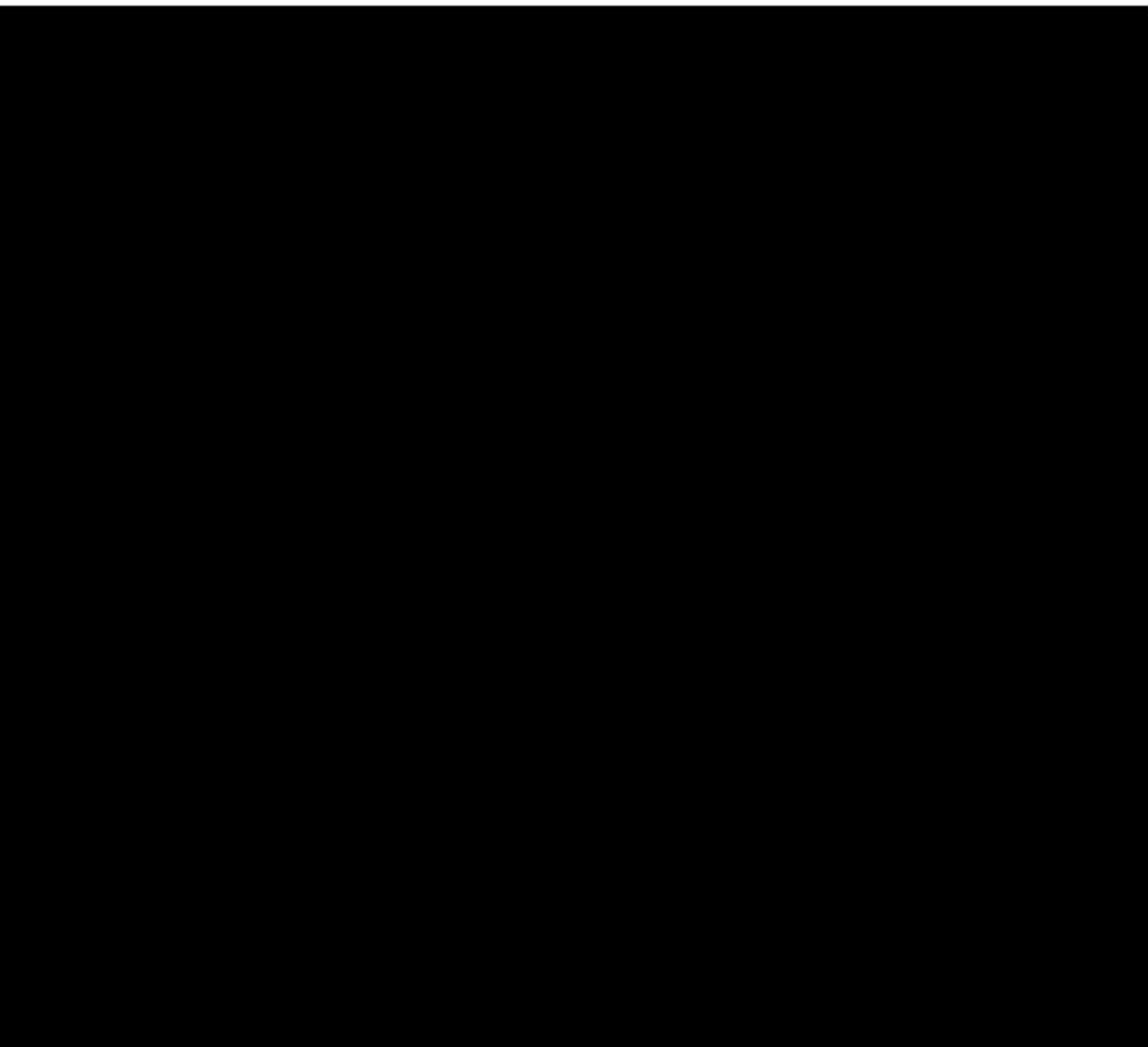
רב-אלוף מ. גור	- ראש המטה הכללי של צה"ל (בסעיף 611)
ג. אבנר	- מזכיר הממשלה
ג. בך	- פרקליט המדינה (בסעיף 615)
פרופ' א. ברק	- היועץ המשפטי לממשלה (בסעיפים 615; 616)
אלוף ש. גזית	- ראש אגף מודיעין (בסעיף 611)
סא"ל ד. כץ	- לשכת הרמטכ"ל (בסעיף 611)
א. מזרחי	- לשכת ראש הממשלה (בסעיף 611)
תא"ל א. פורן	- מזכיר צבאי לראש הממשלה (בסעיף 611)
י. רביב	- משדד החוץ (בסעיף 611)
א. שלום	- סגן ראש שב"כ (בסעיף 615)
סא"ל א. תהילה	- לשכת שר הבטחון (בסעיף 611)

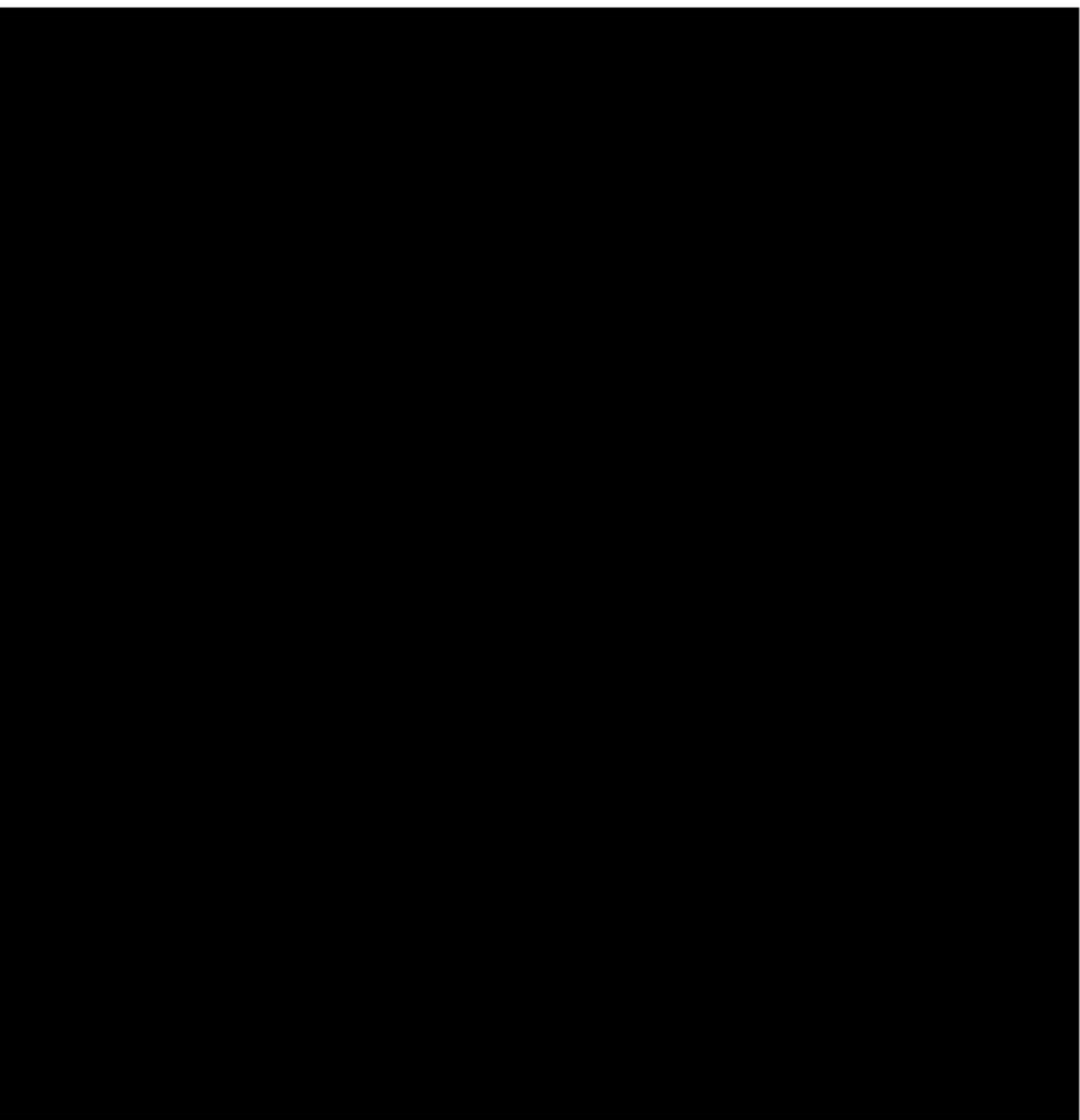
סדר היום:	611.	המצב בלבנון
	612.	כינון ועדת שרים לענייני בטחון
	613.	המלצות ועדת השרים להגדרת חלוקת הסמכויות, החובות והאחריות בענייני בטחון בין הרשויות העוסקות בעניינים אלה
	614.	תוספת לסמכויות ועדת השרים לענייני בטחון
	615.	דו"ח הצוות שמונה לבדיקת הנוהלים לשמירה ולאבטחה של חומר מסווג
	616.	צעדת "גוש אמונים" שנועדה לחול-המועד פסח
	617.	עניינים מדיניים
	618.	נסיעת נשיא המדינה לחוץ-לארץ
	619.	נסיעות שרים
	620.	מכירת נשק
	621.	מועד ישיבת הממשלה הקרובה.

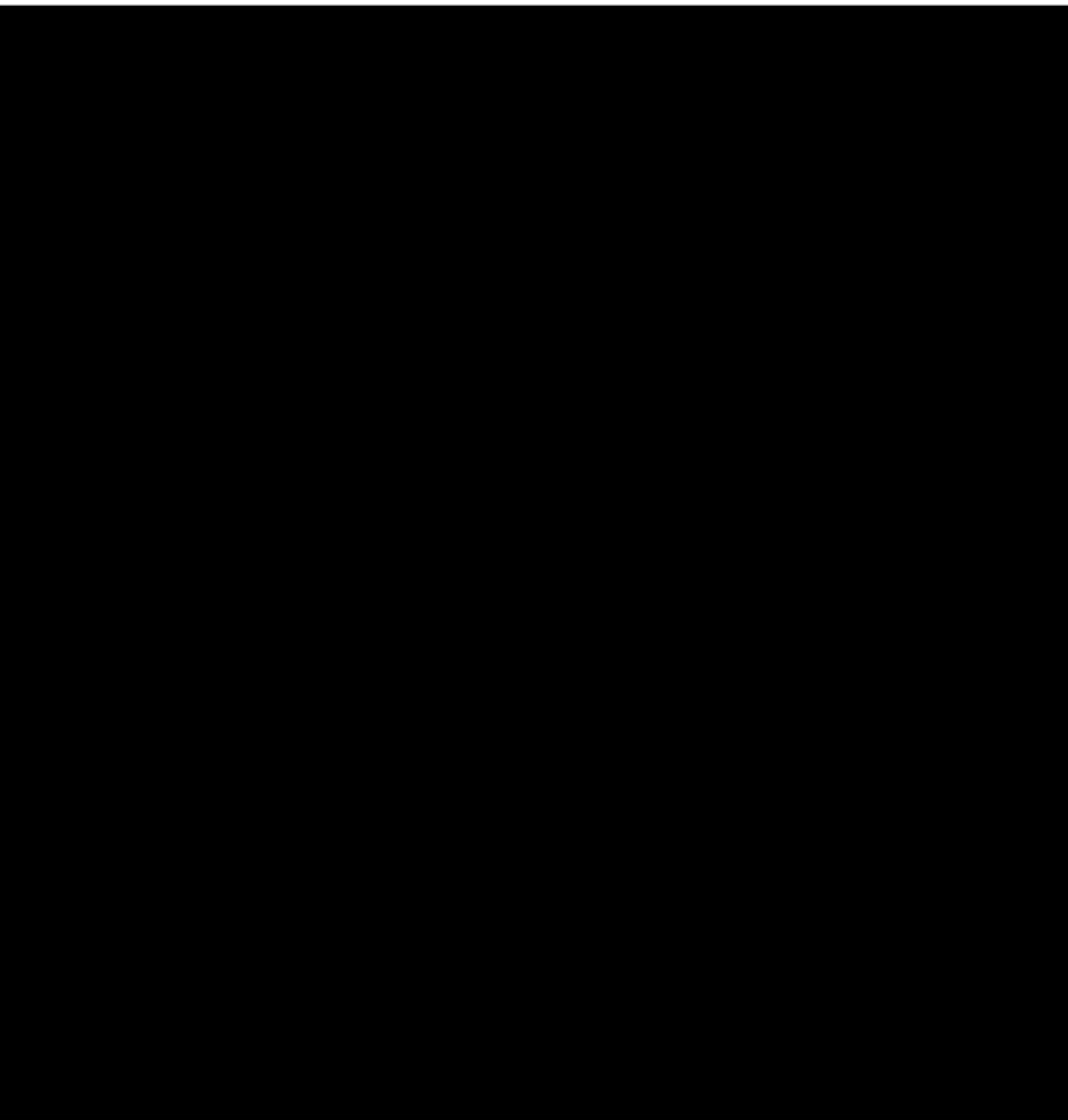
.611

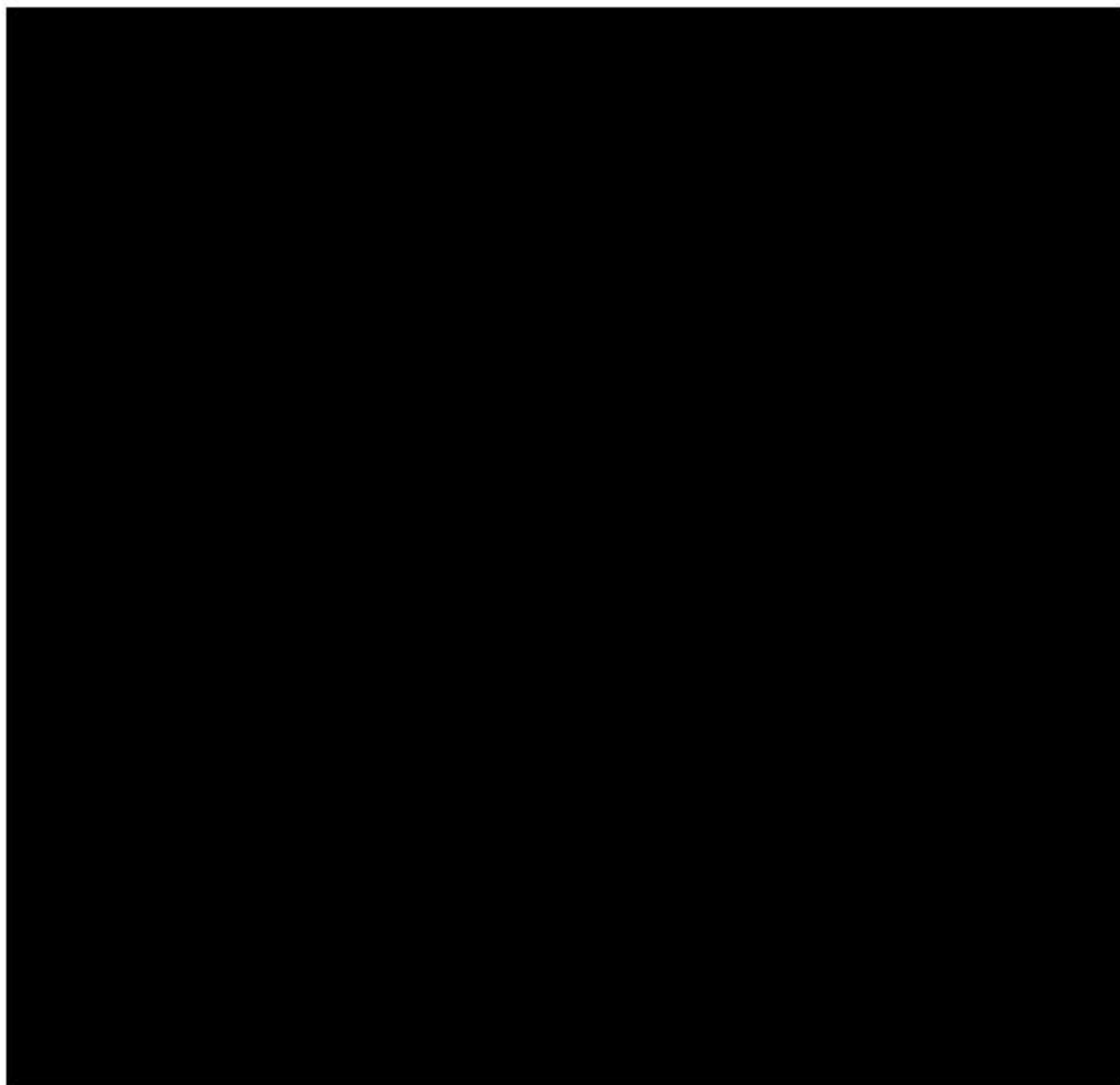
המצב בלבנון

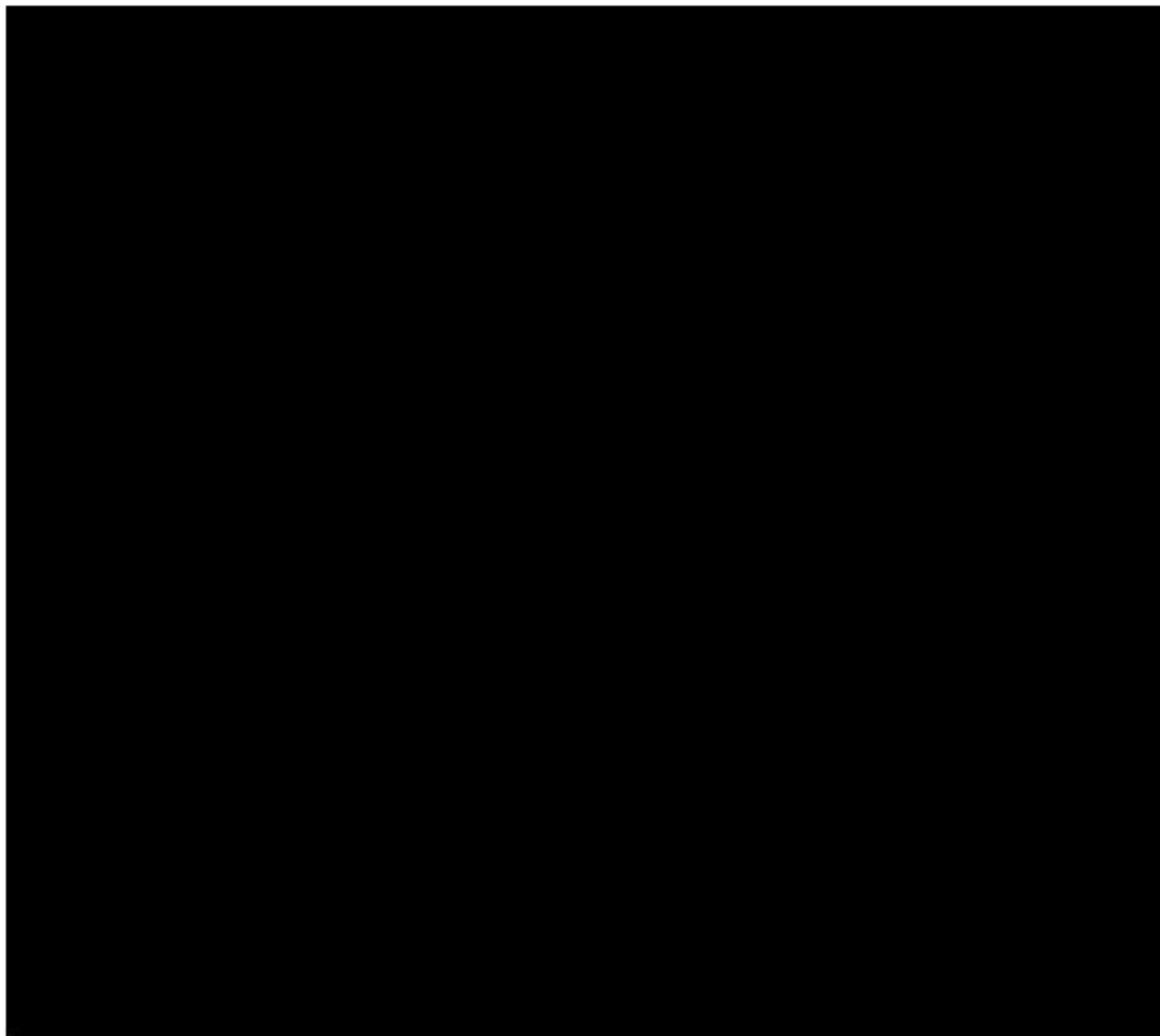

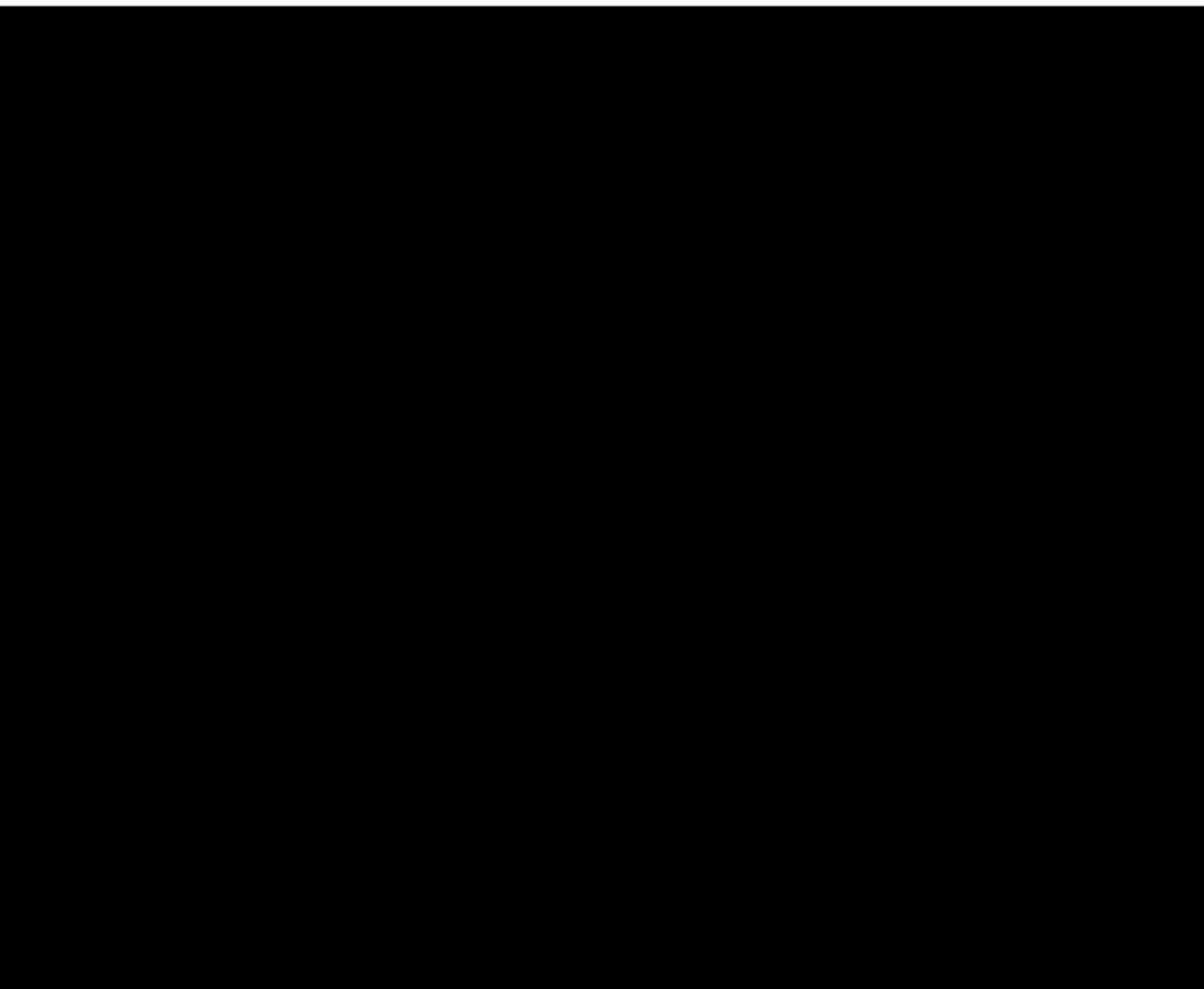

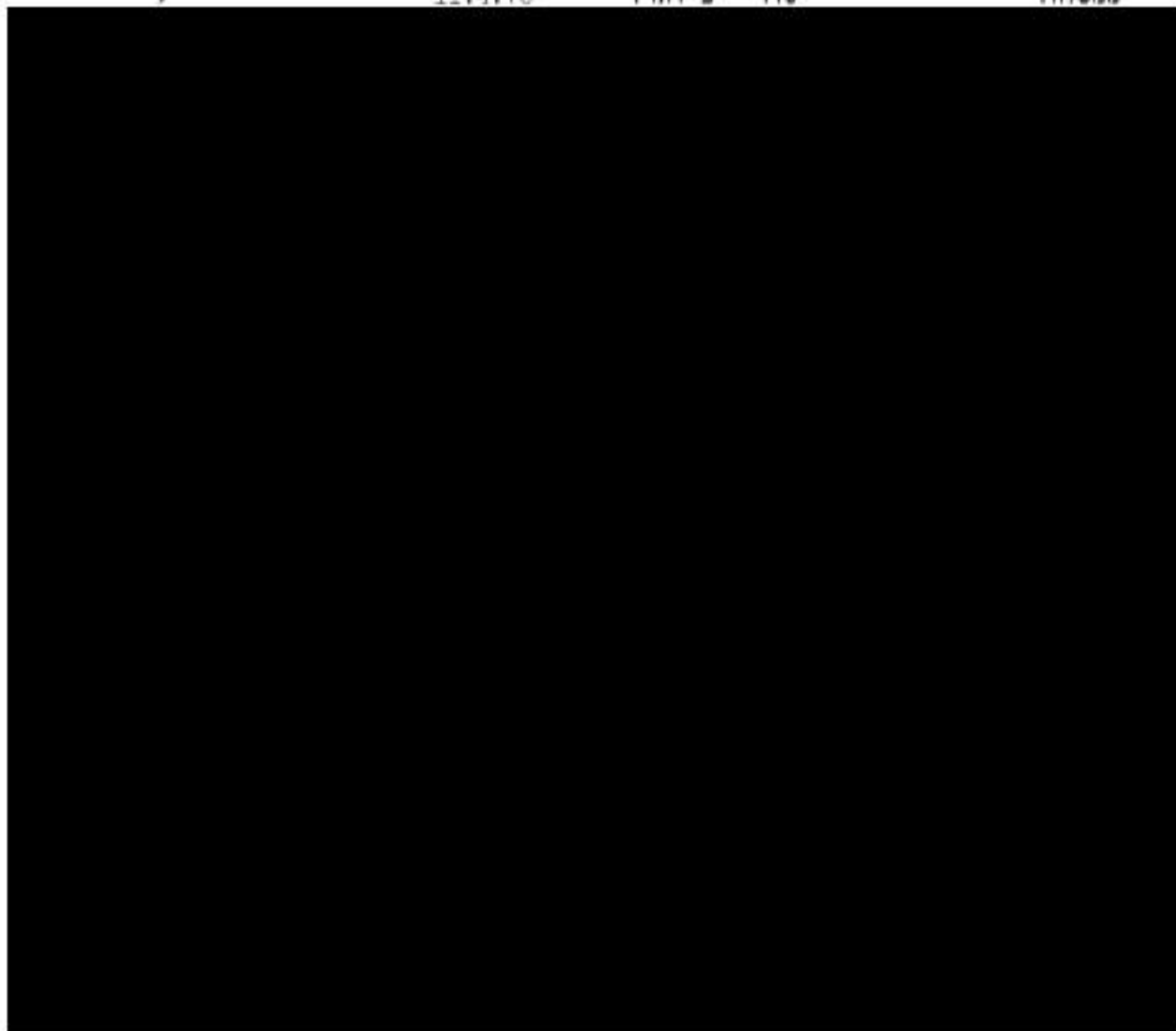

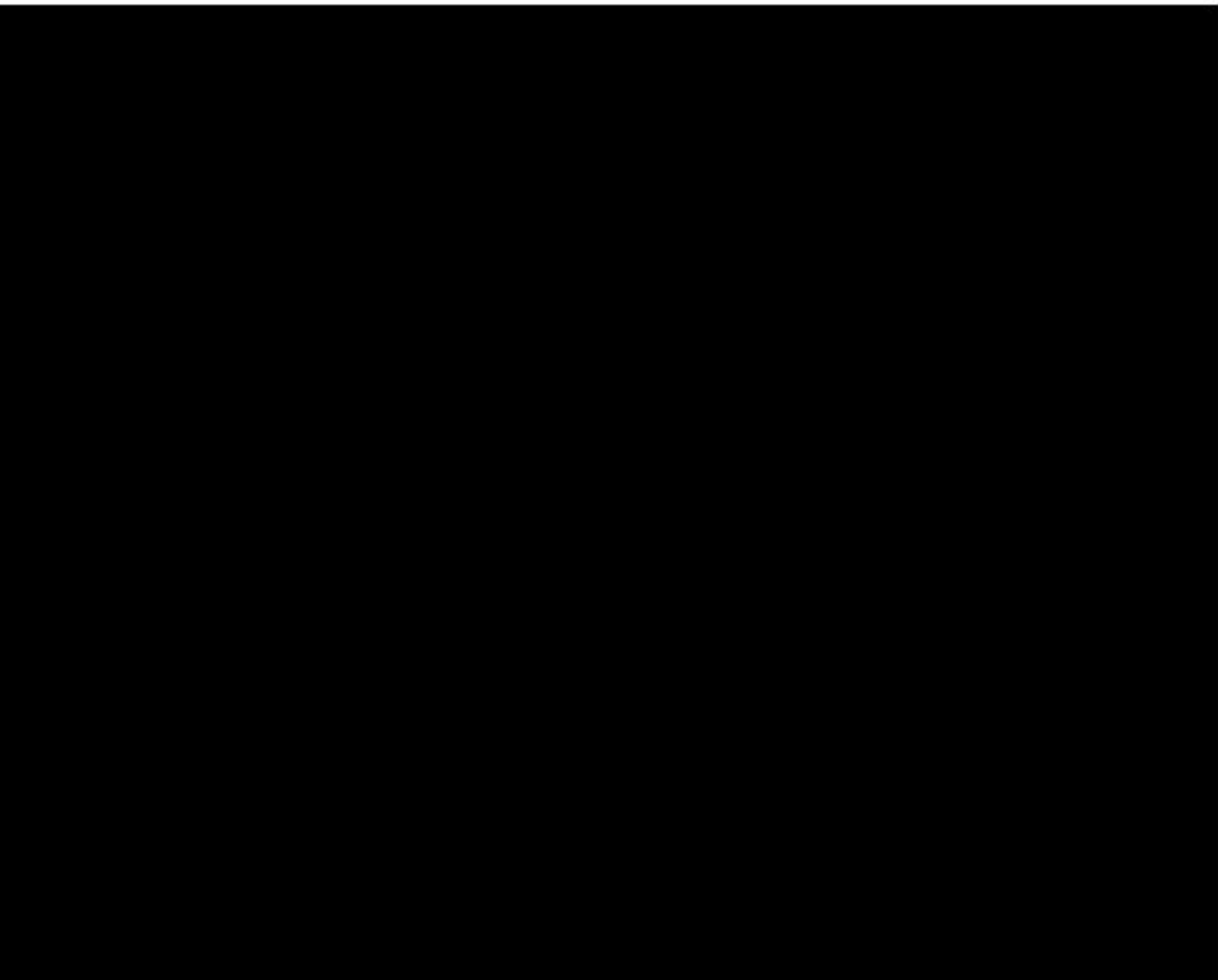

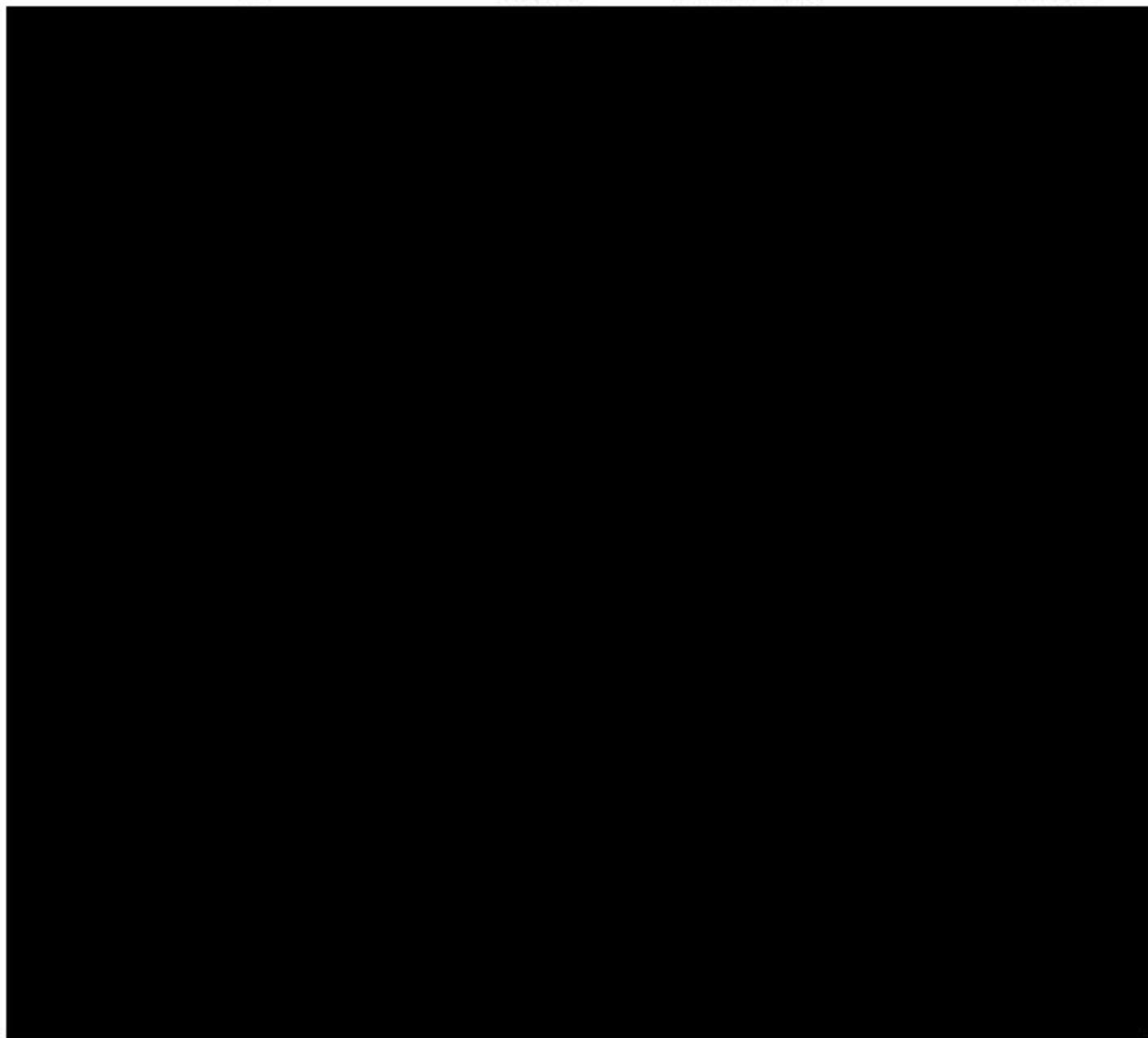

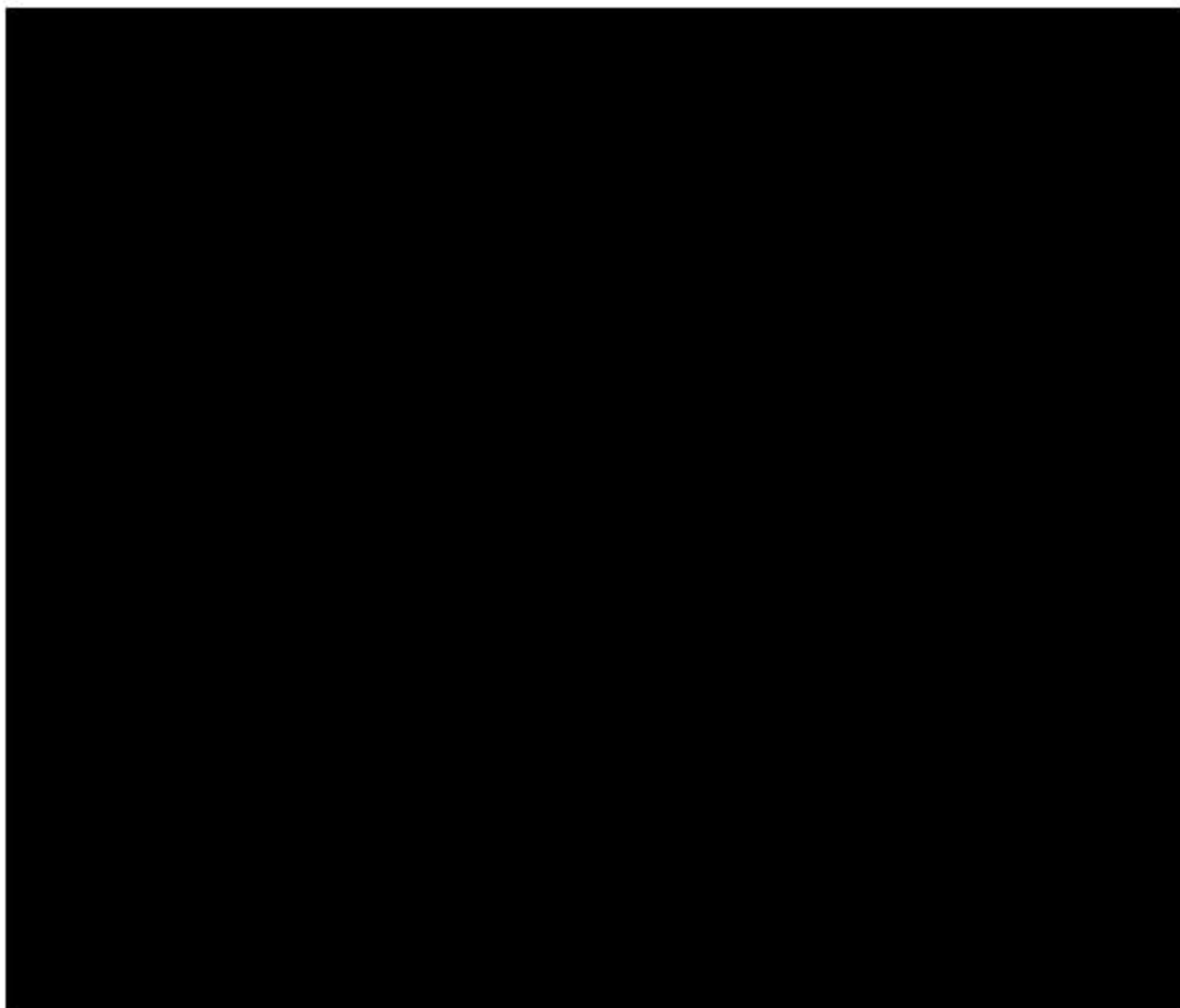

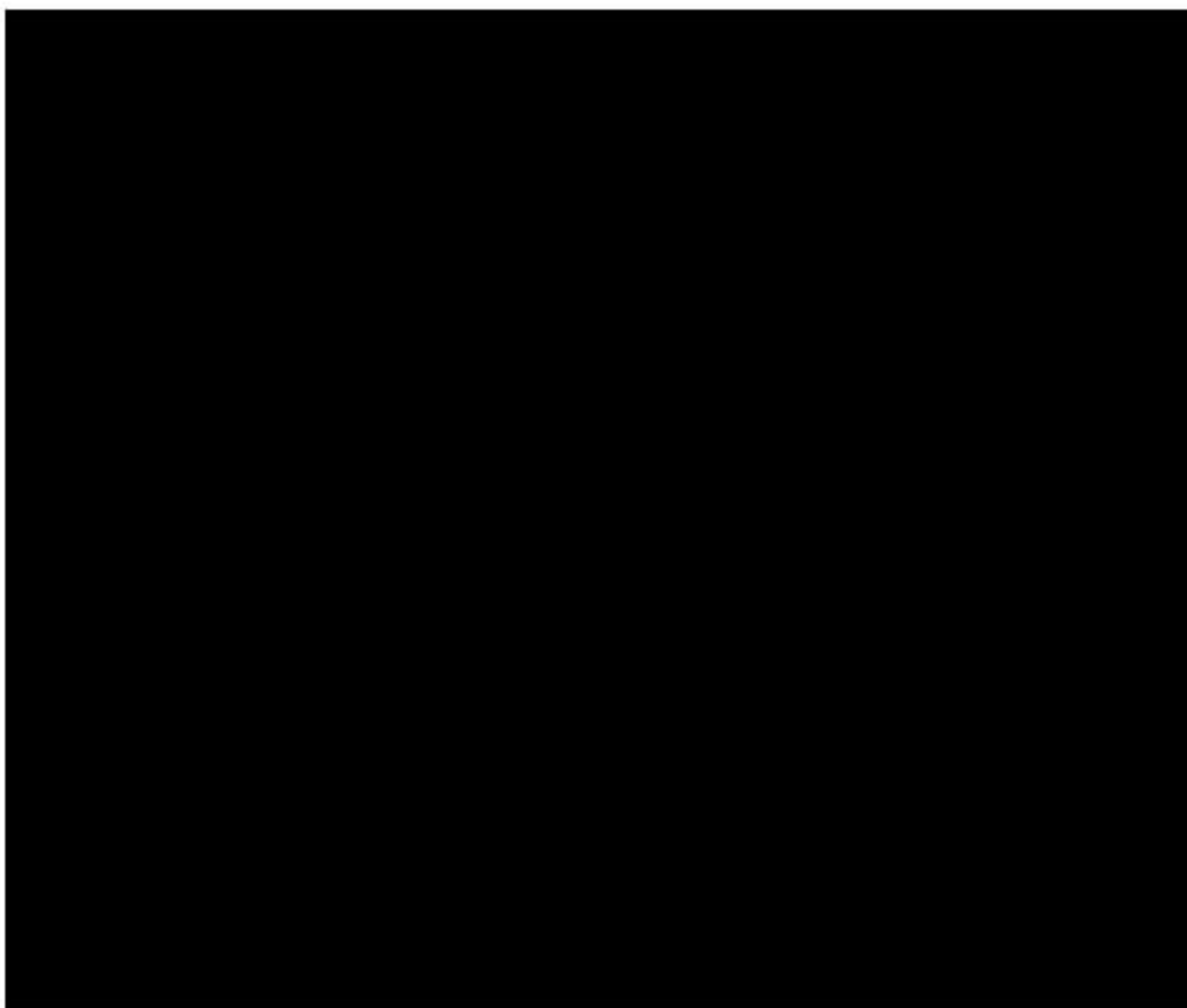

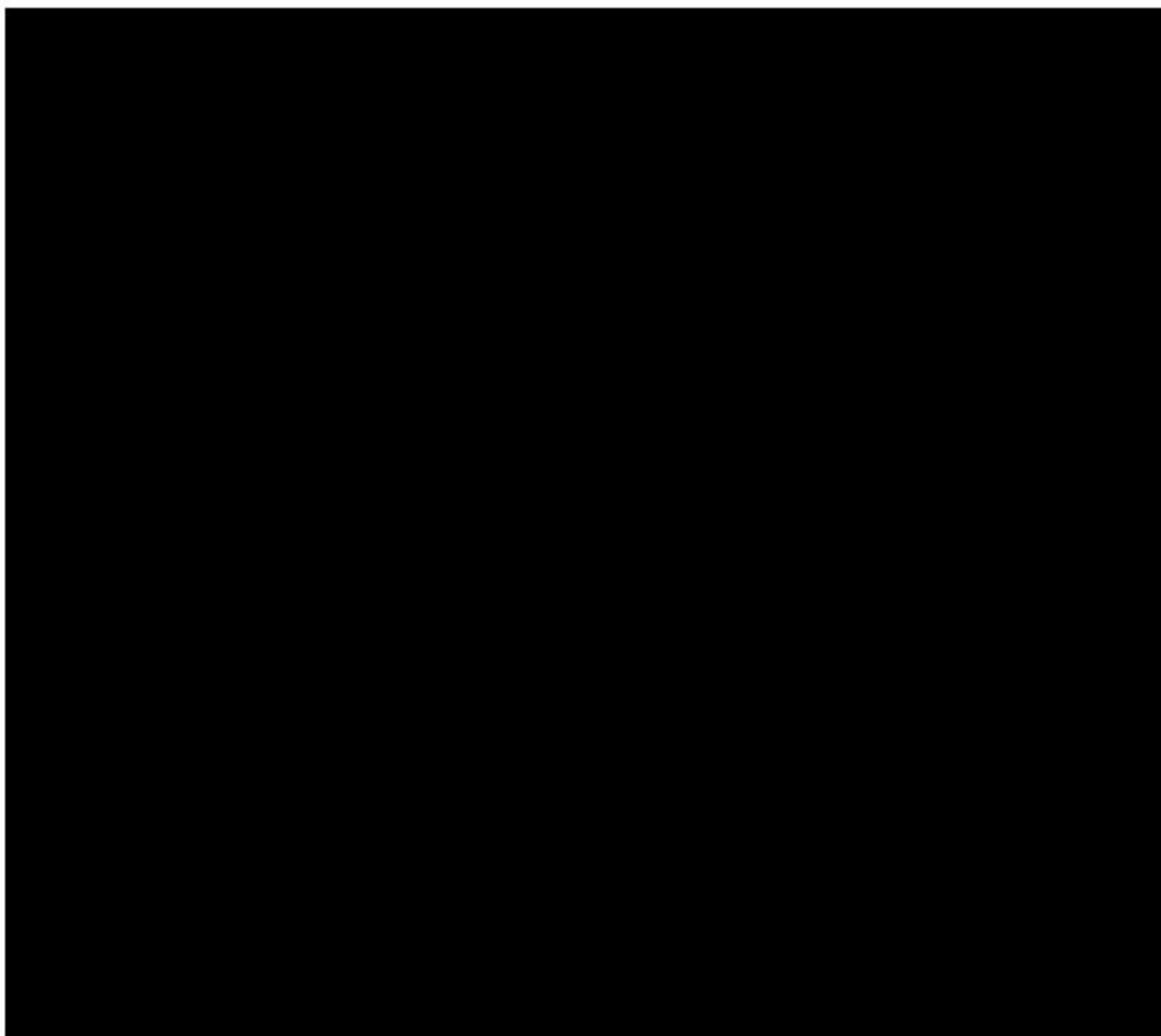

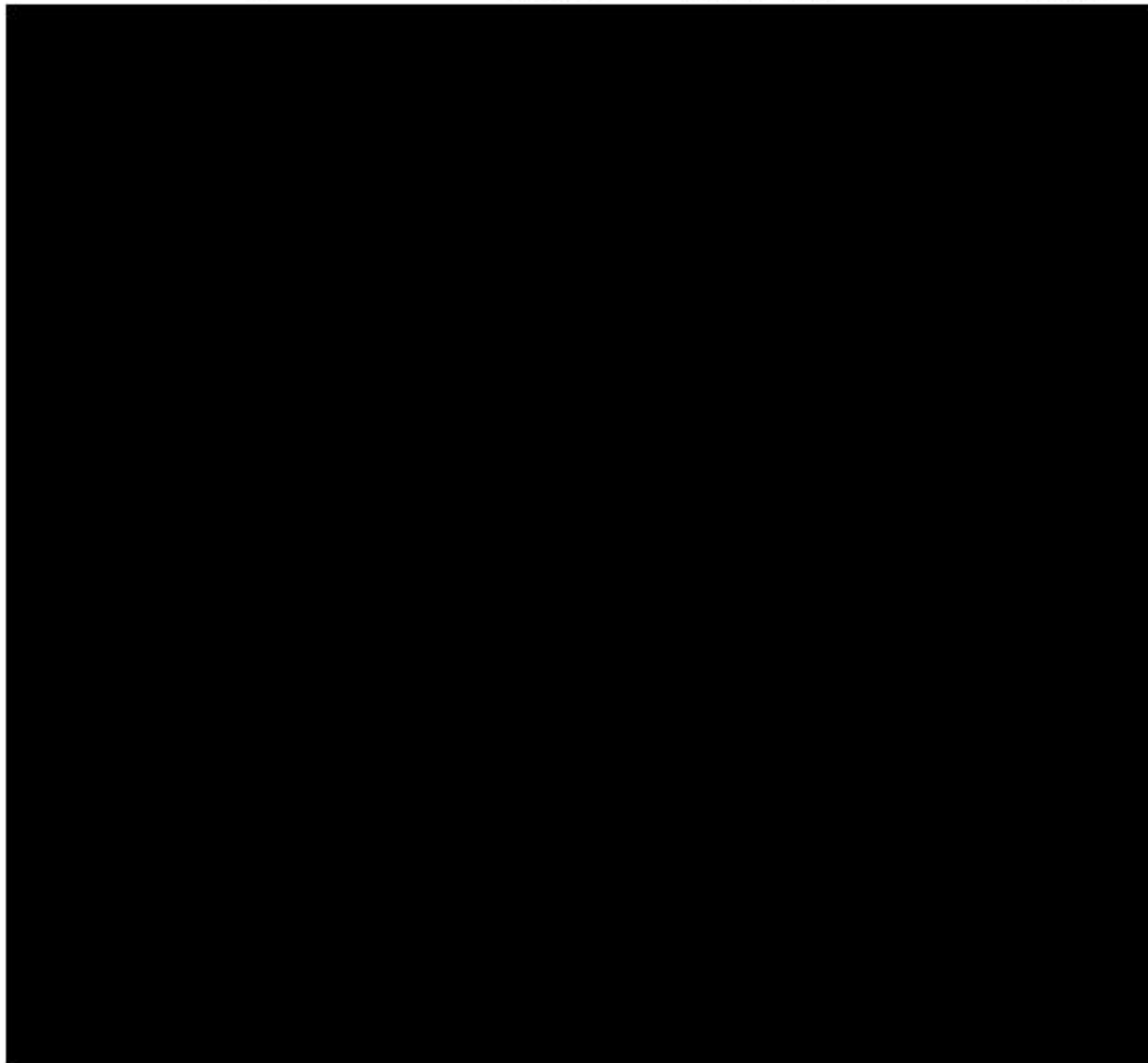

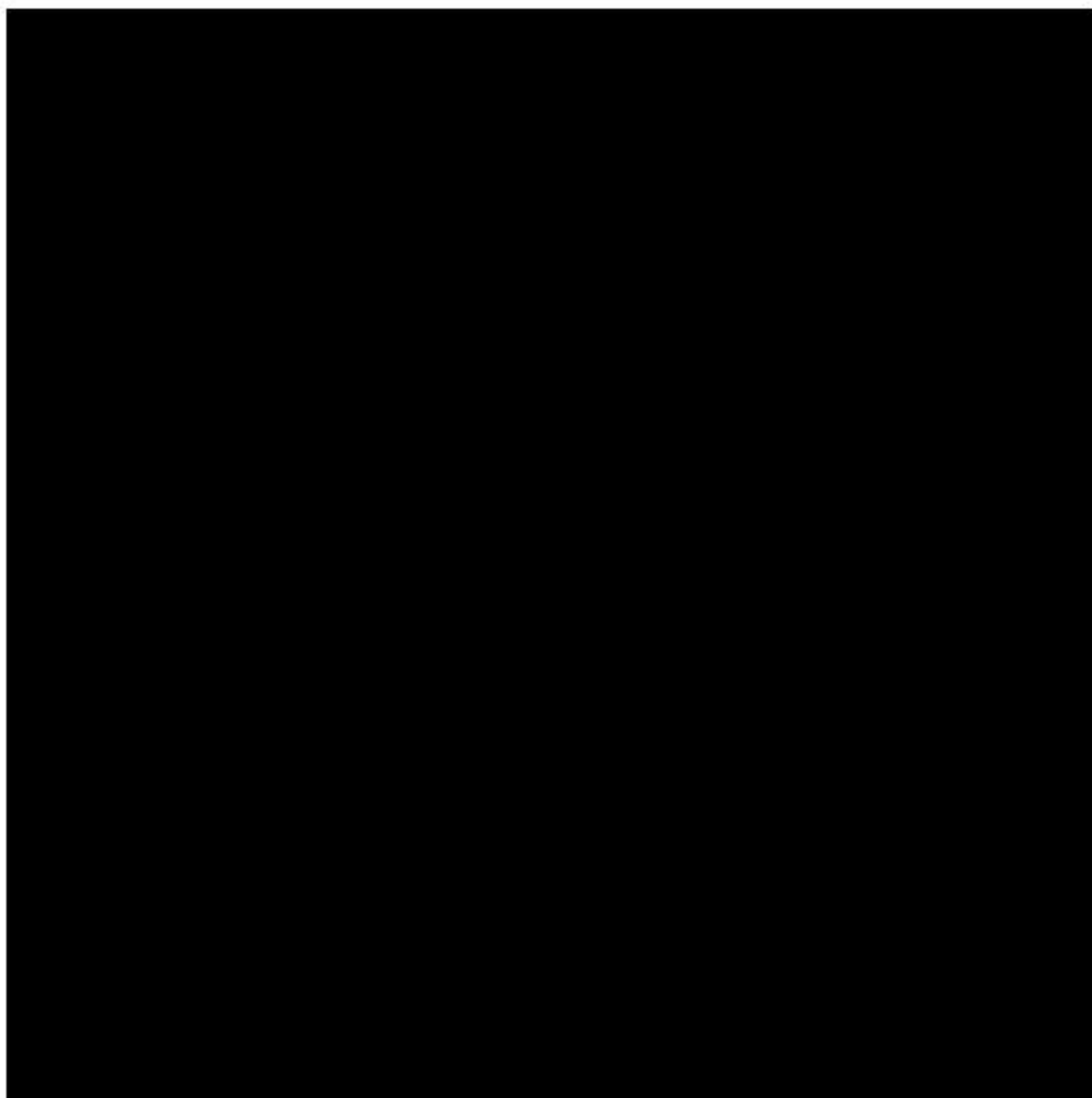

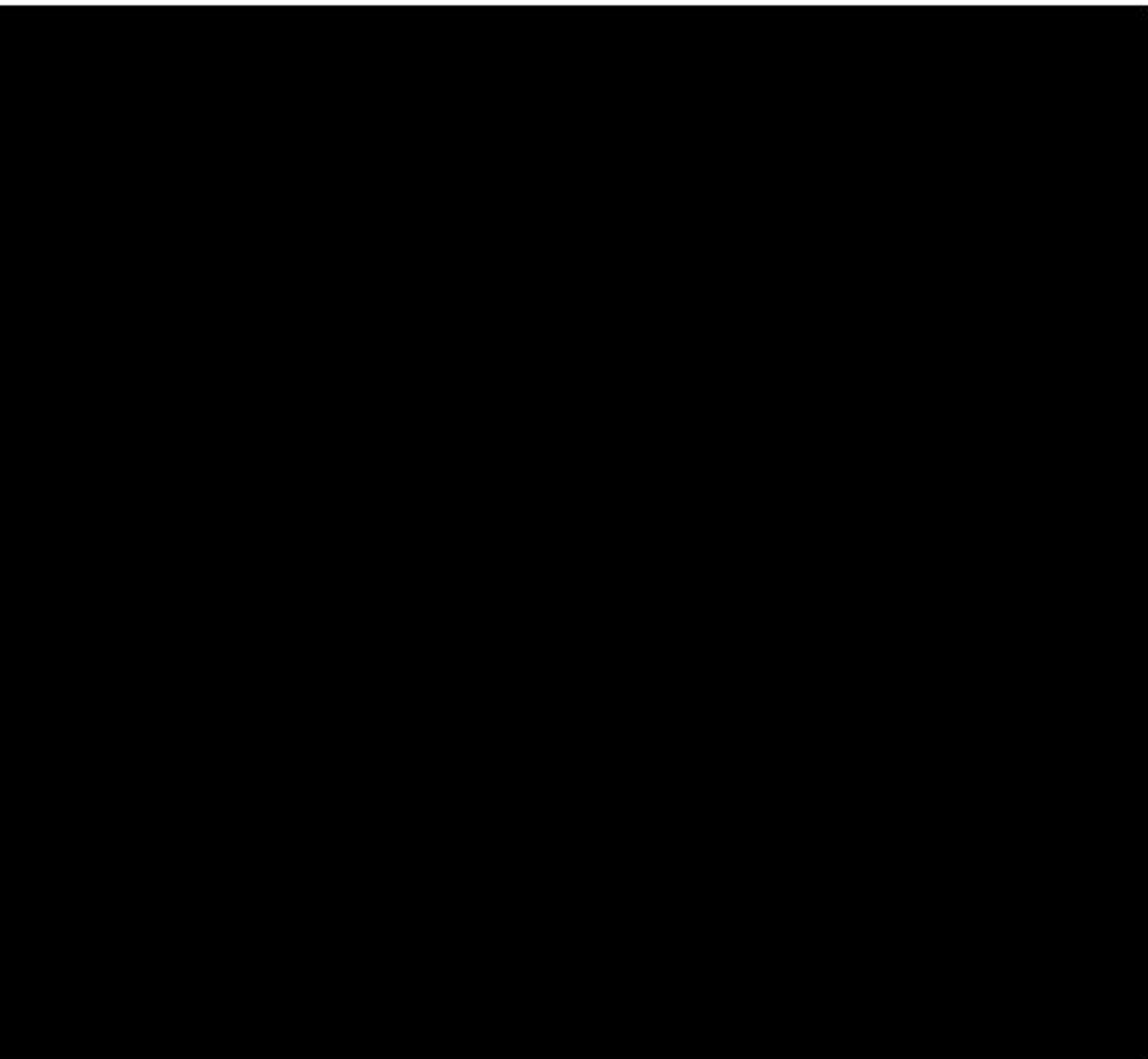

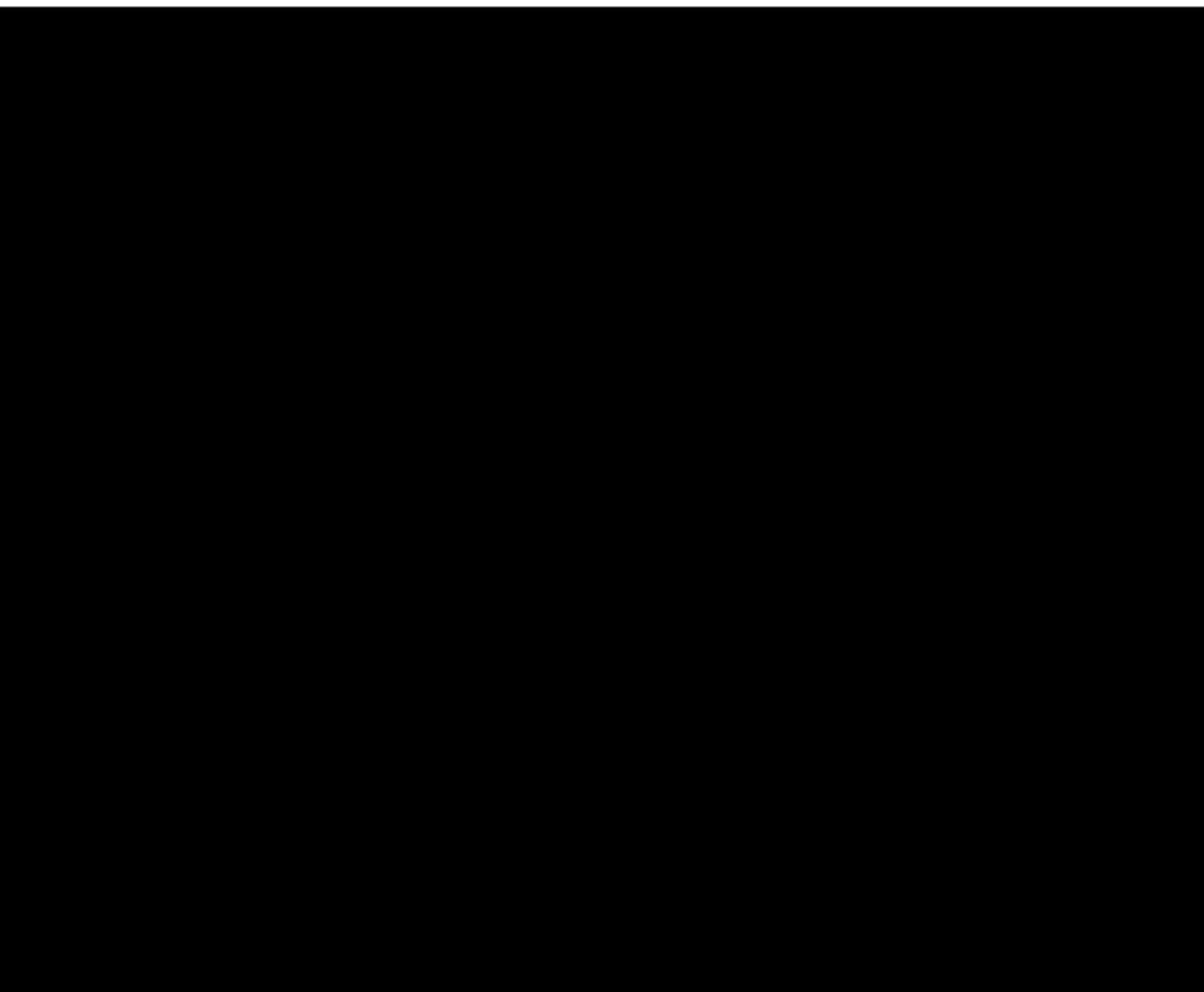

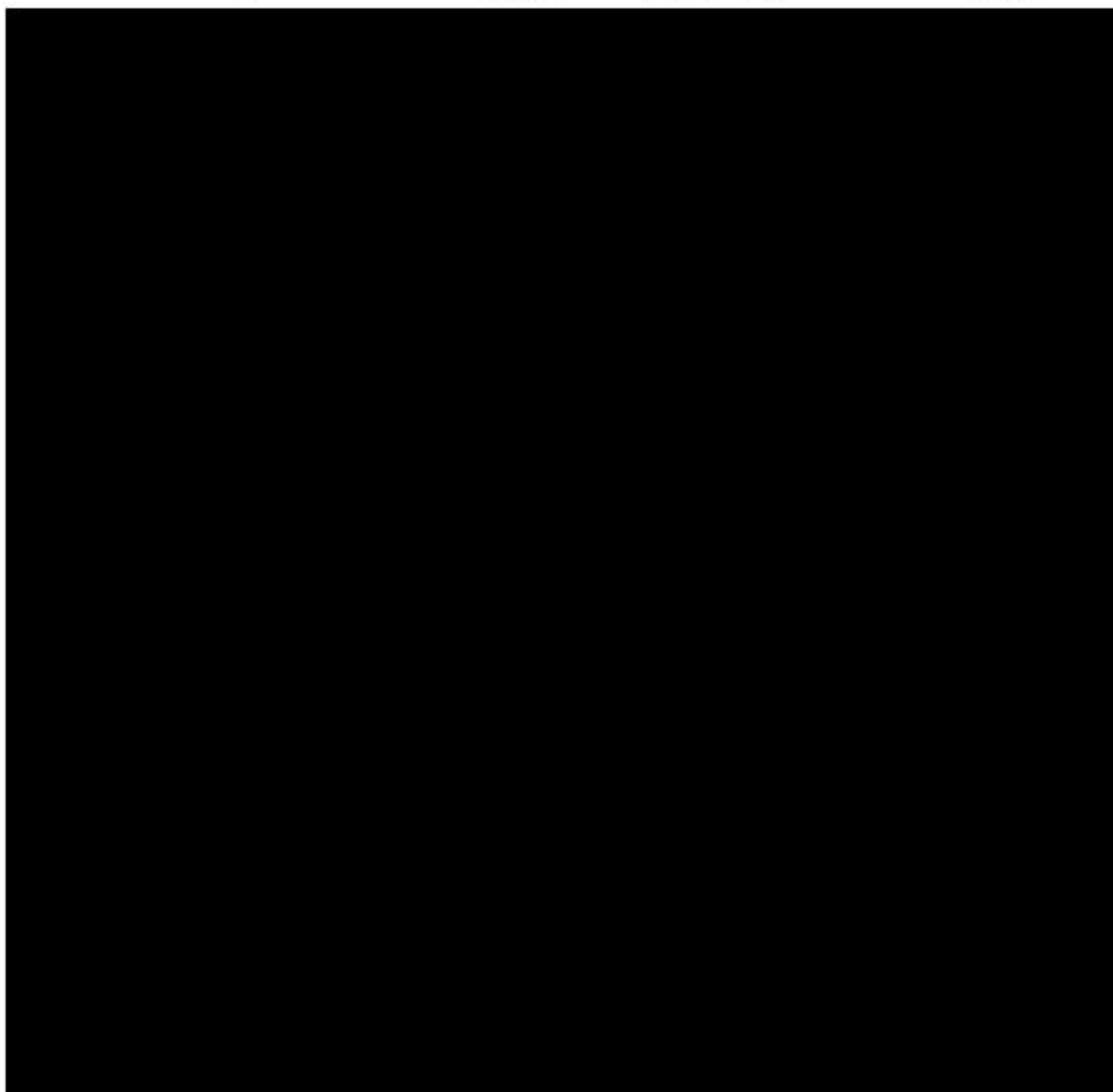

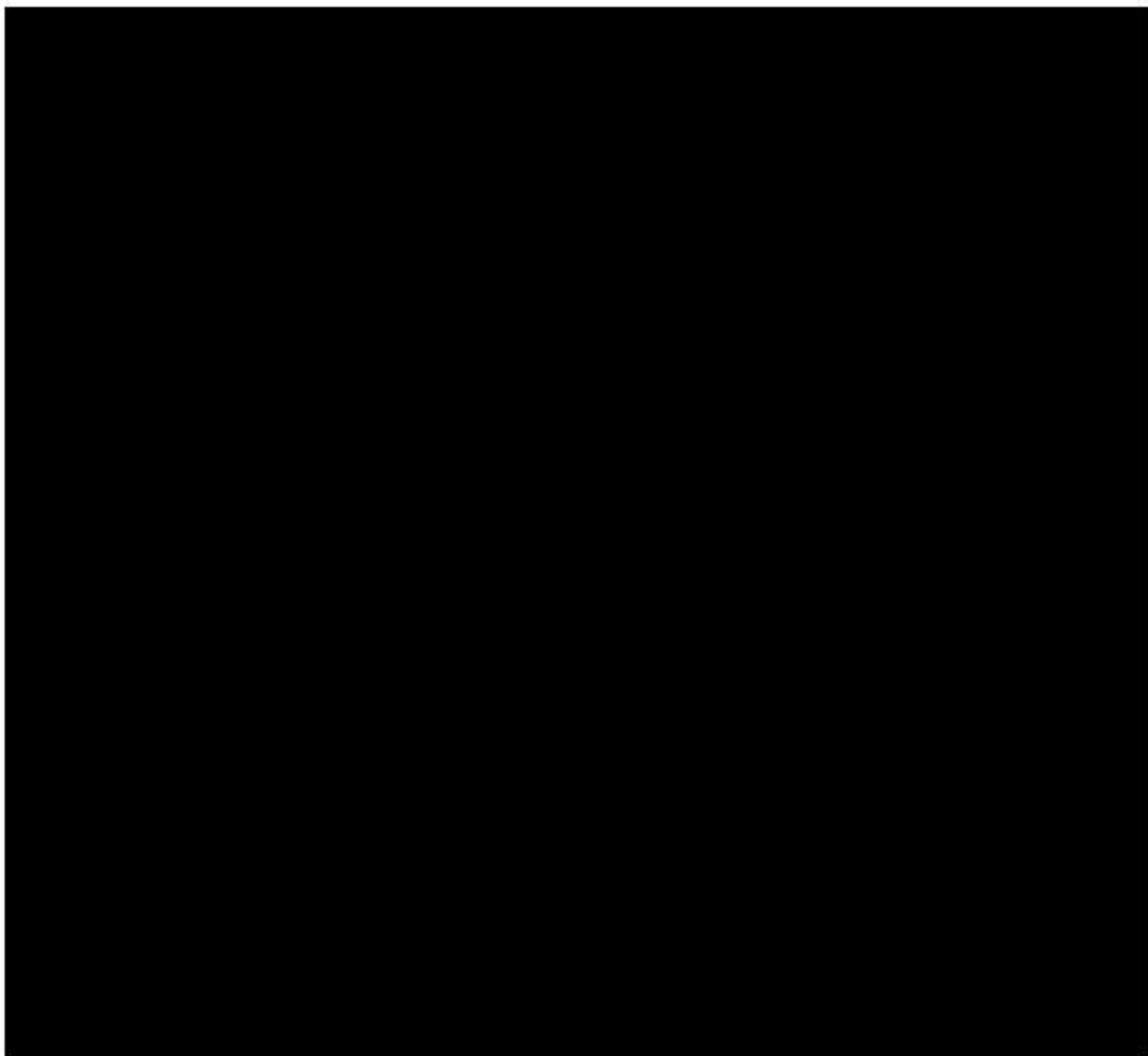

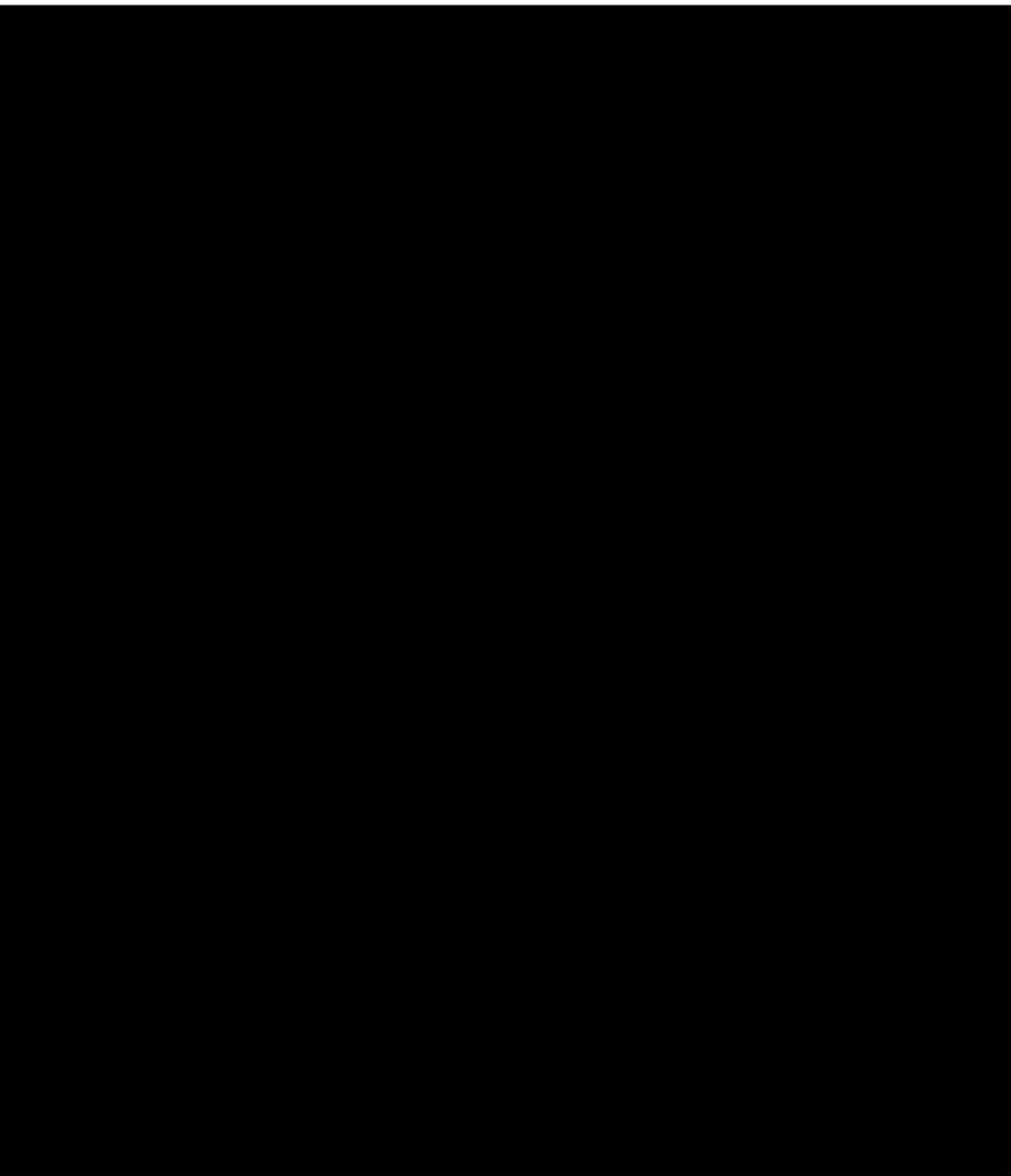

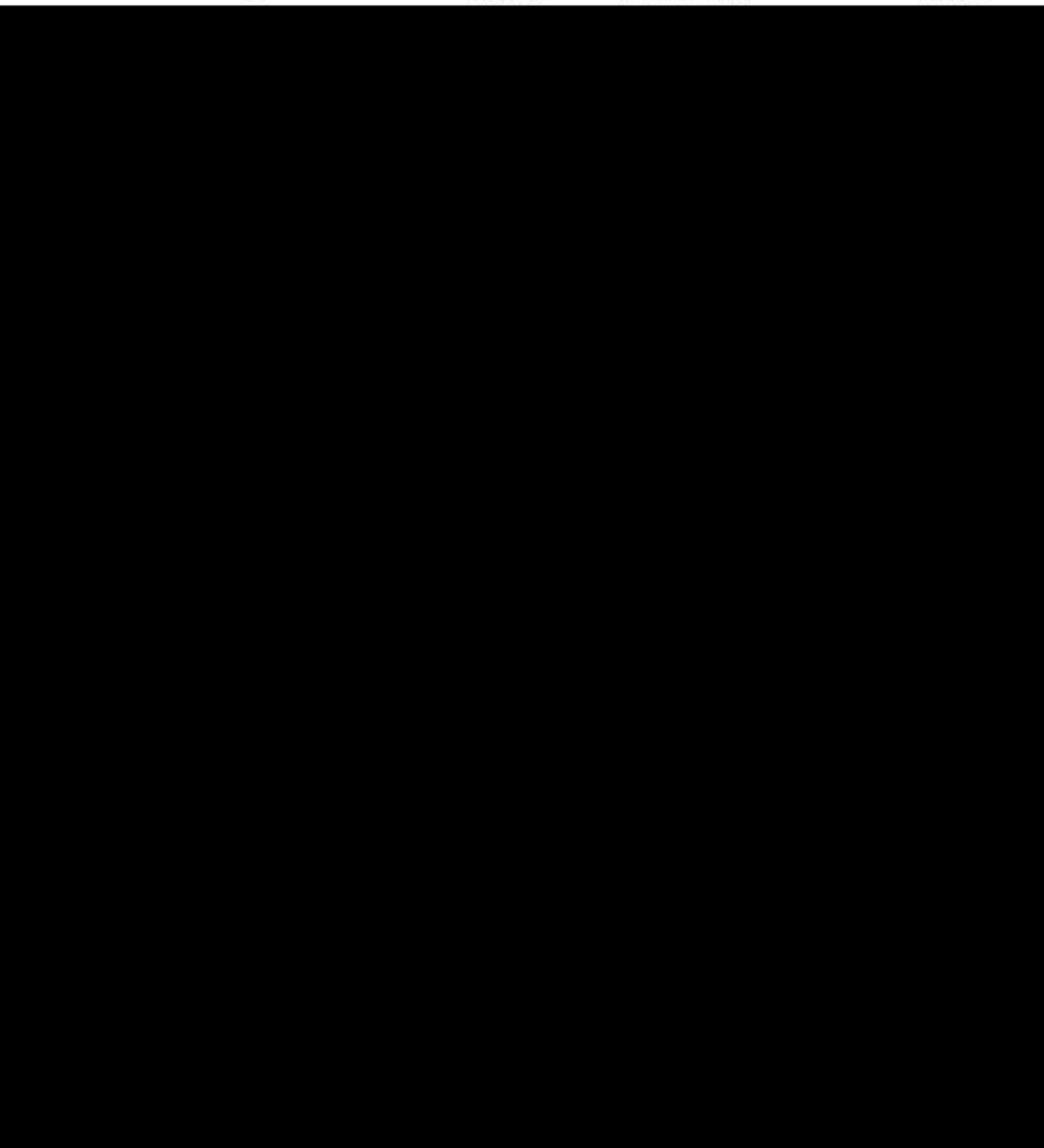

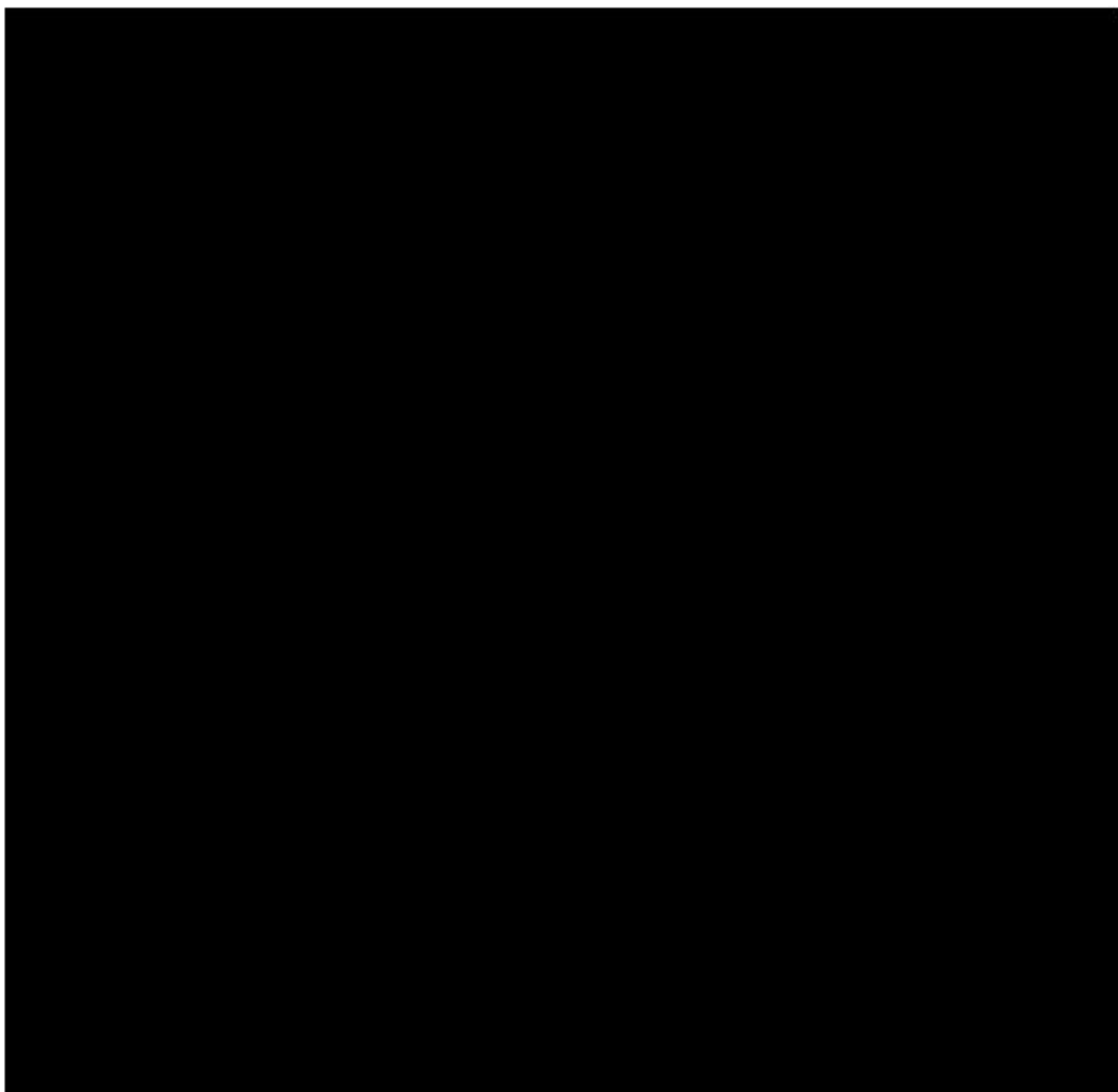

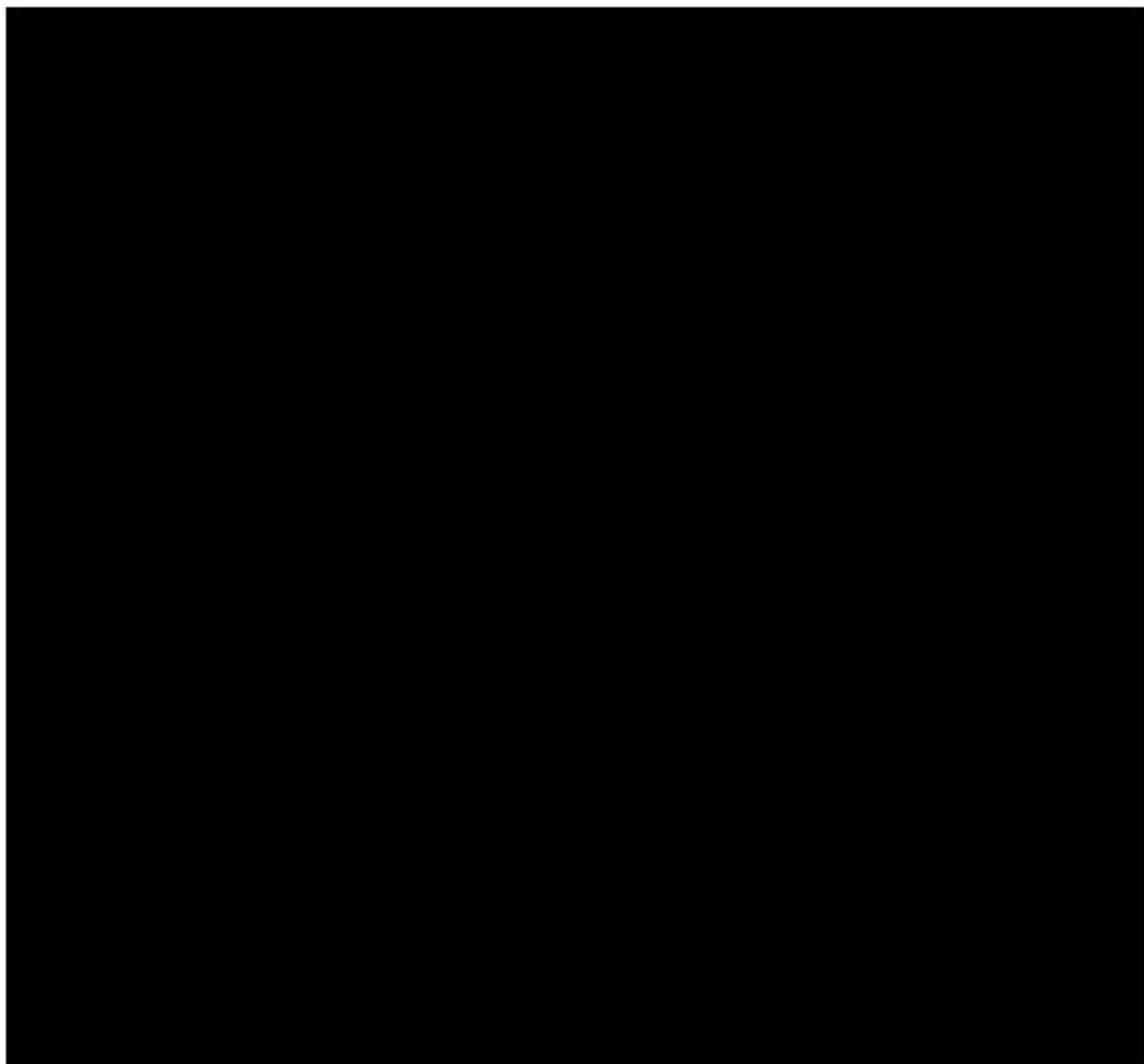

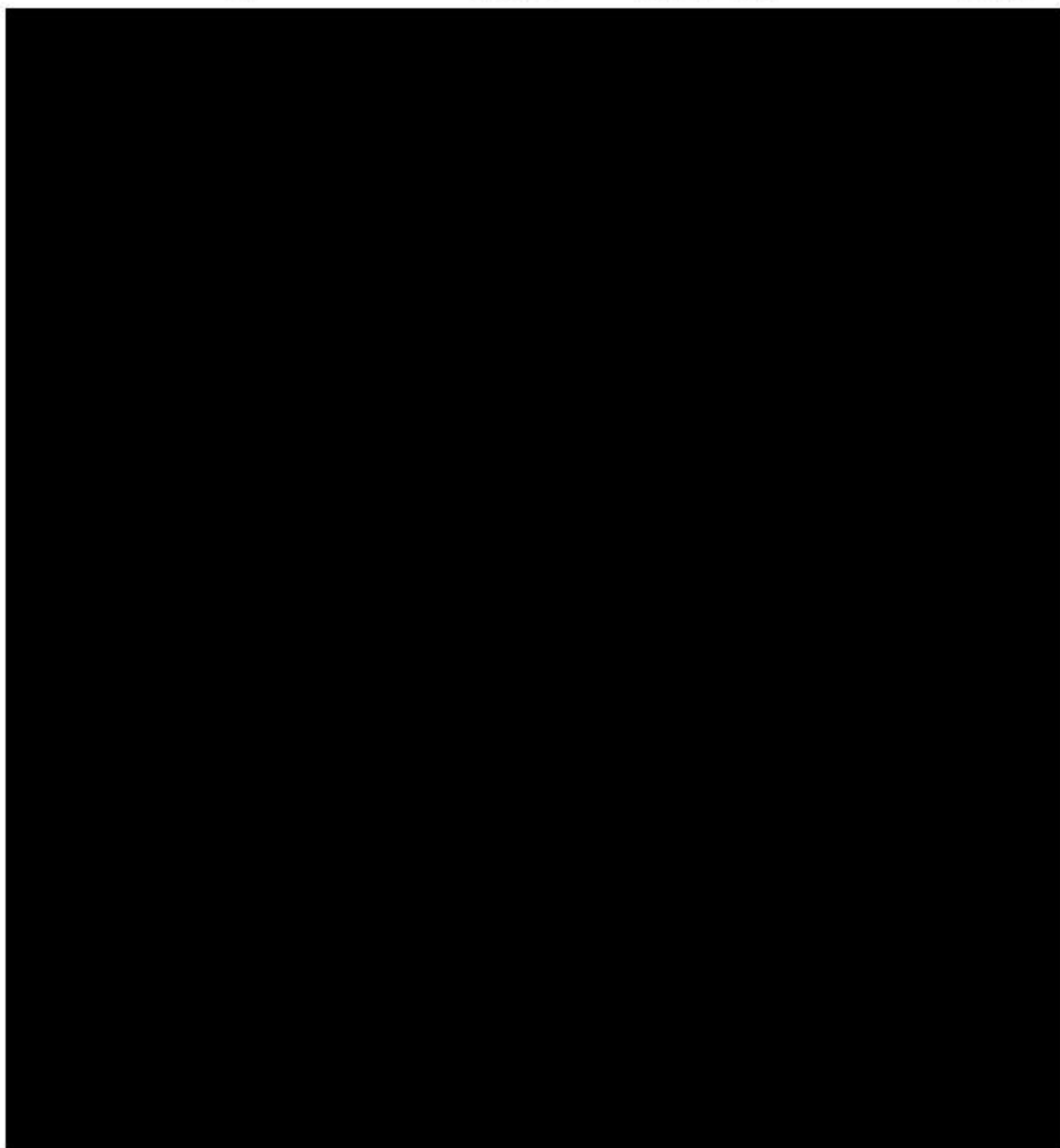

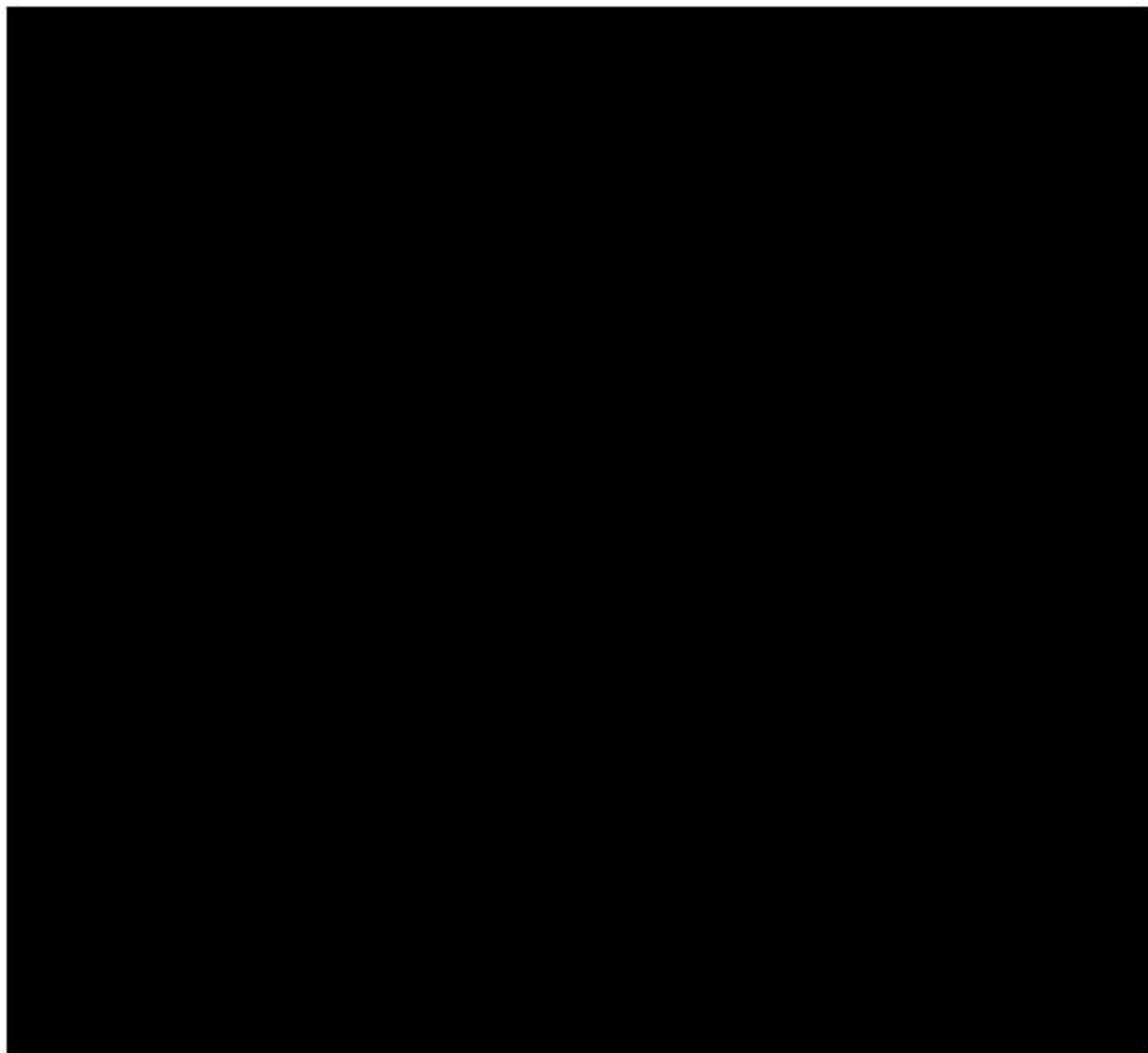

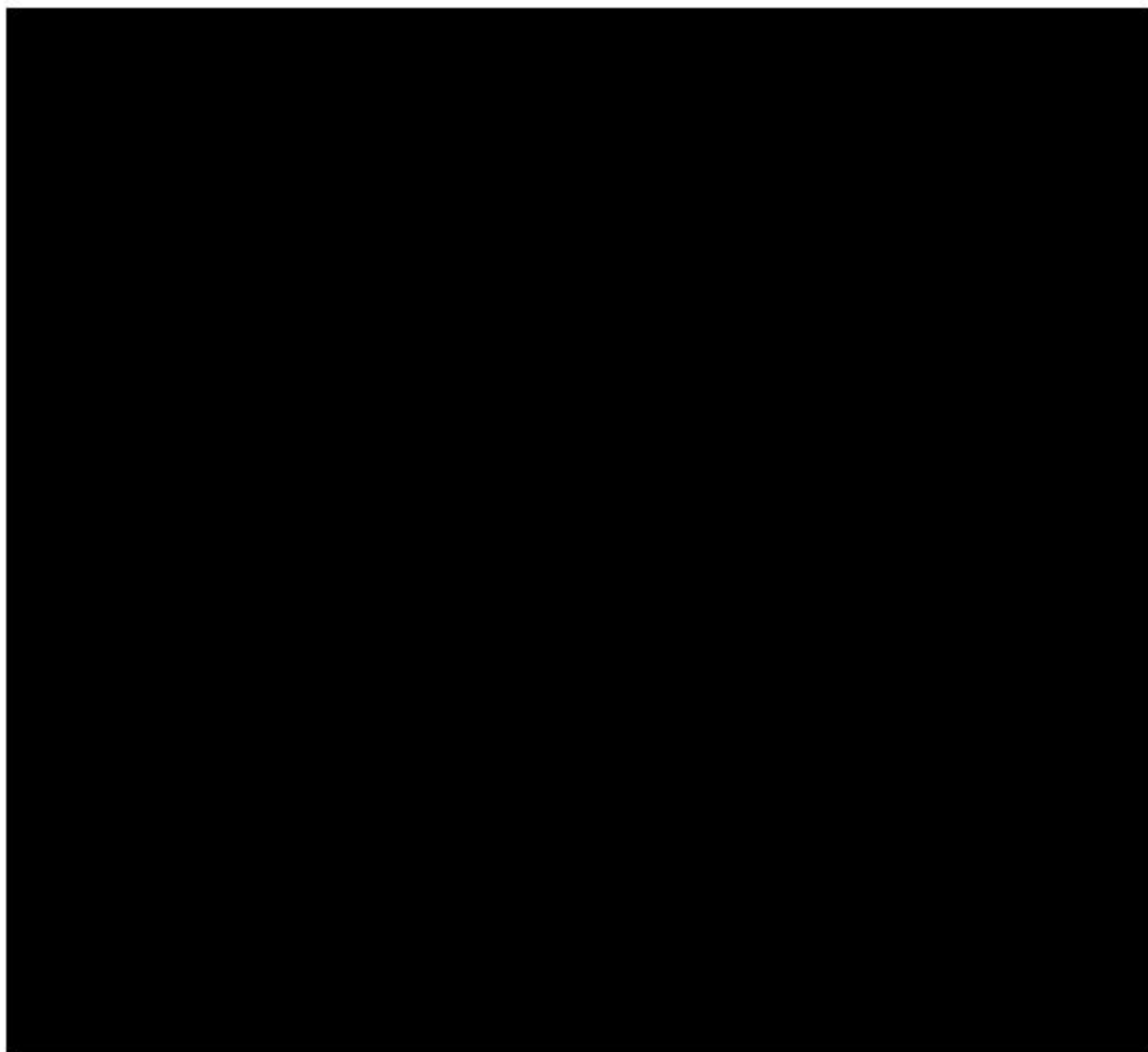

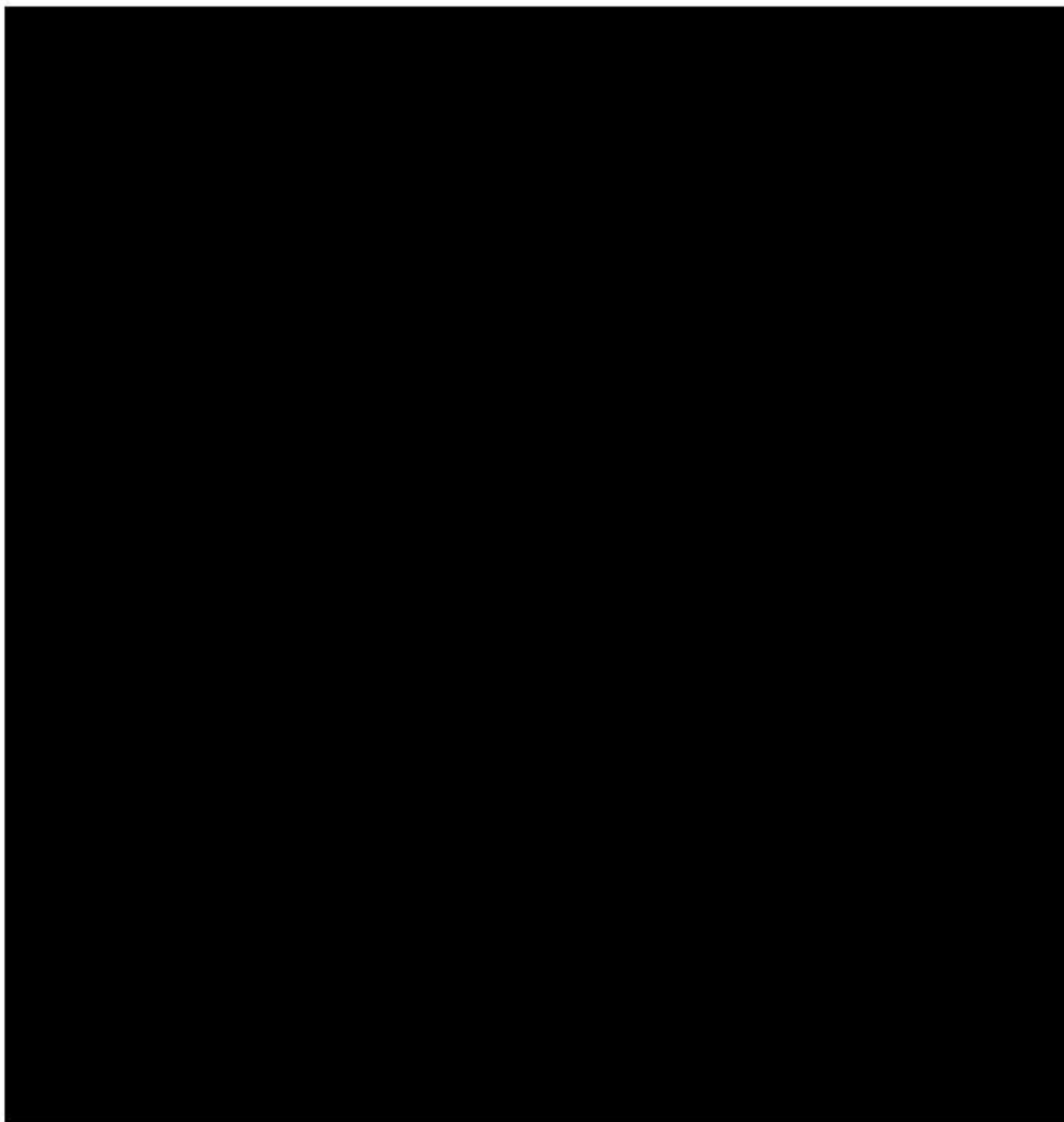

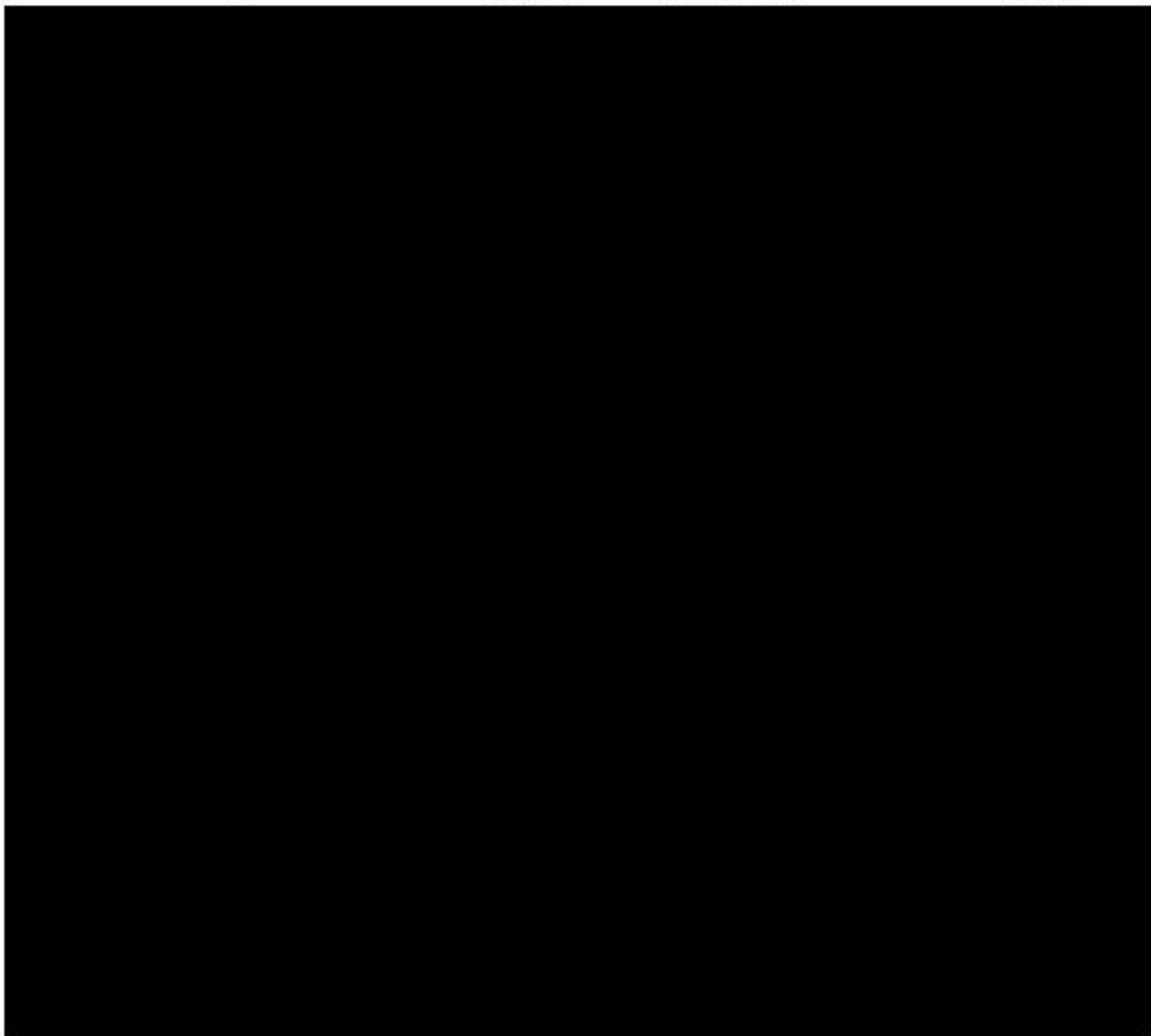

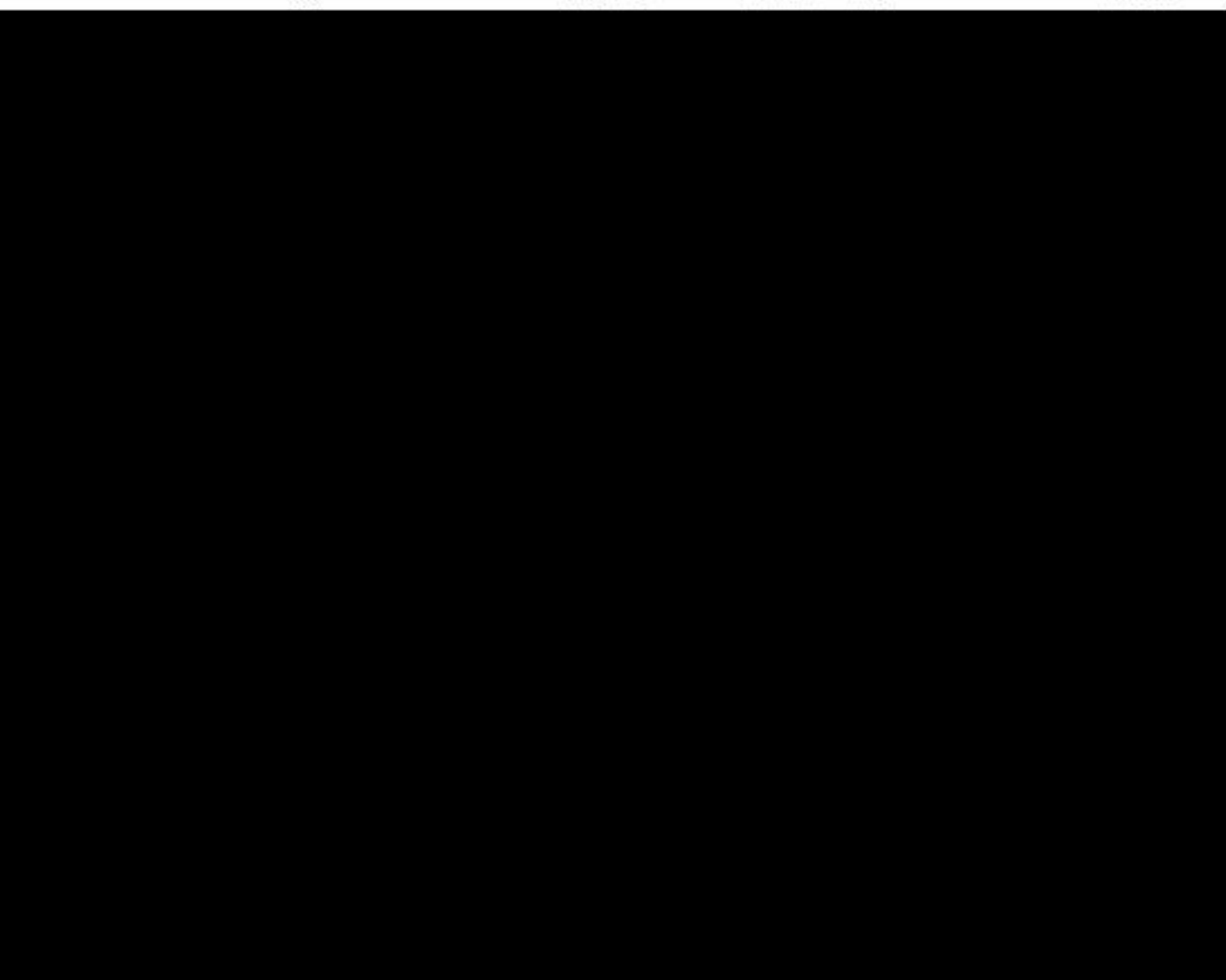

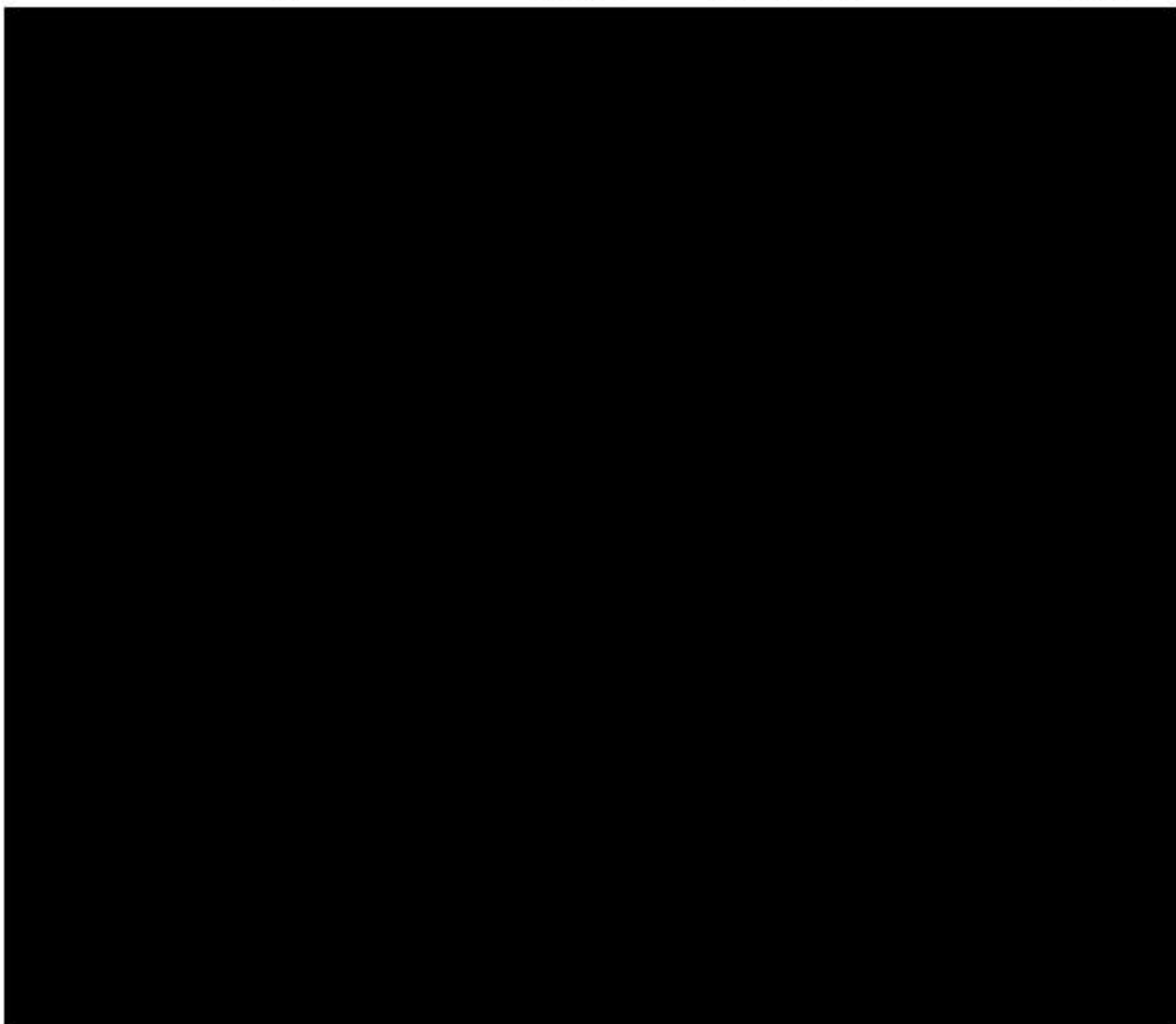

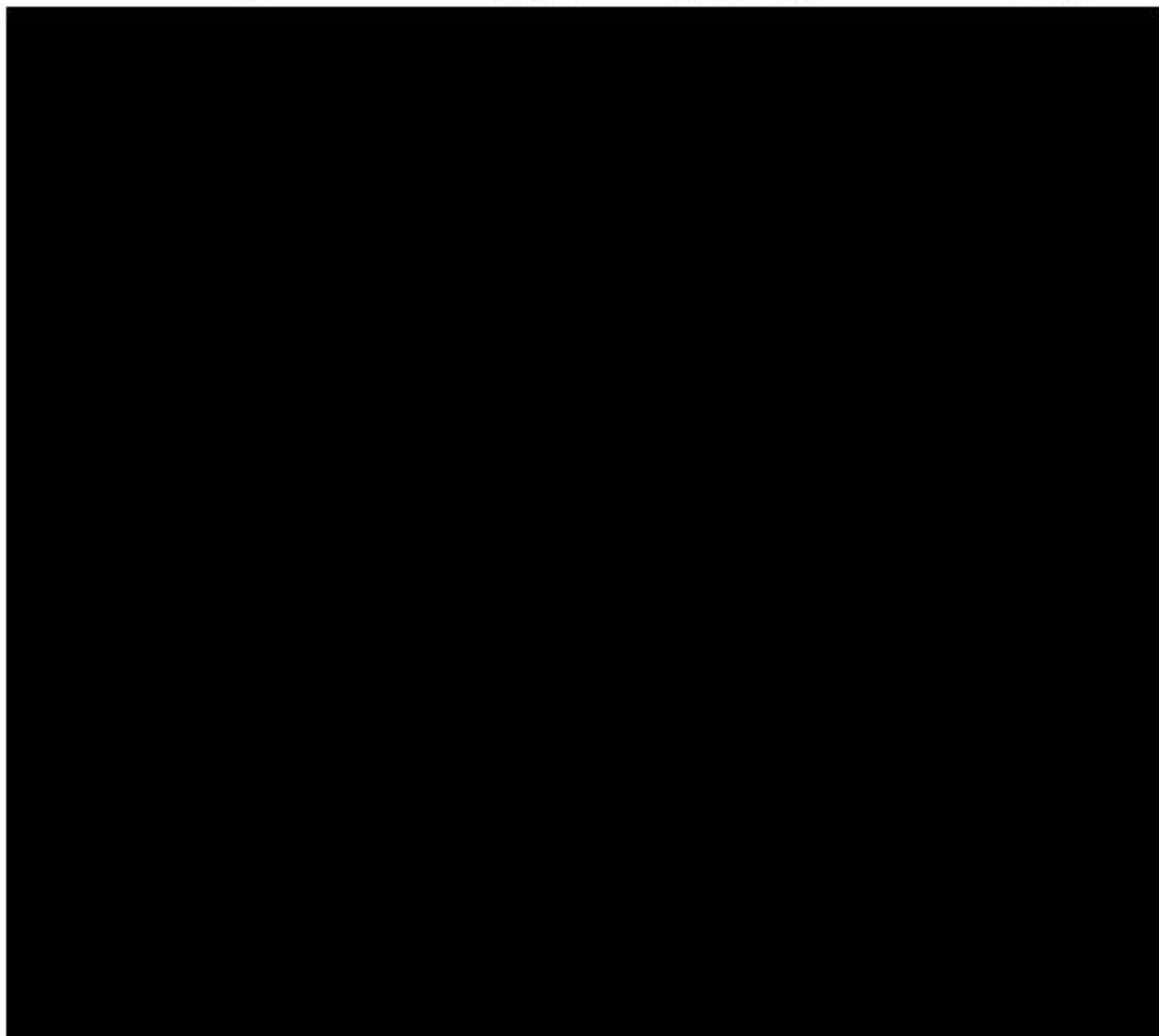

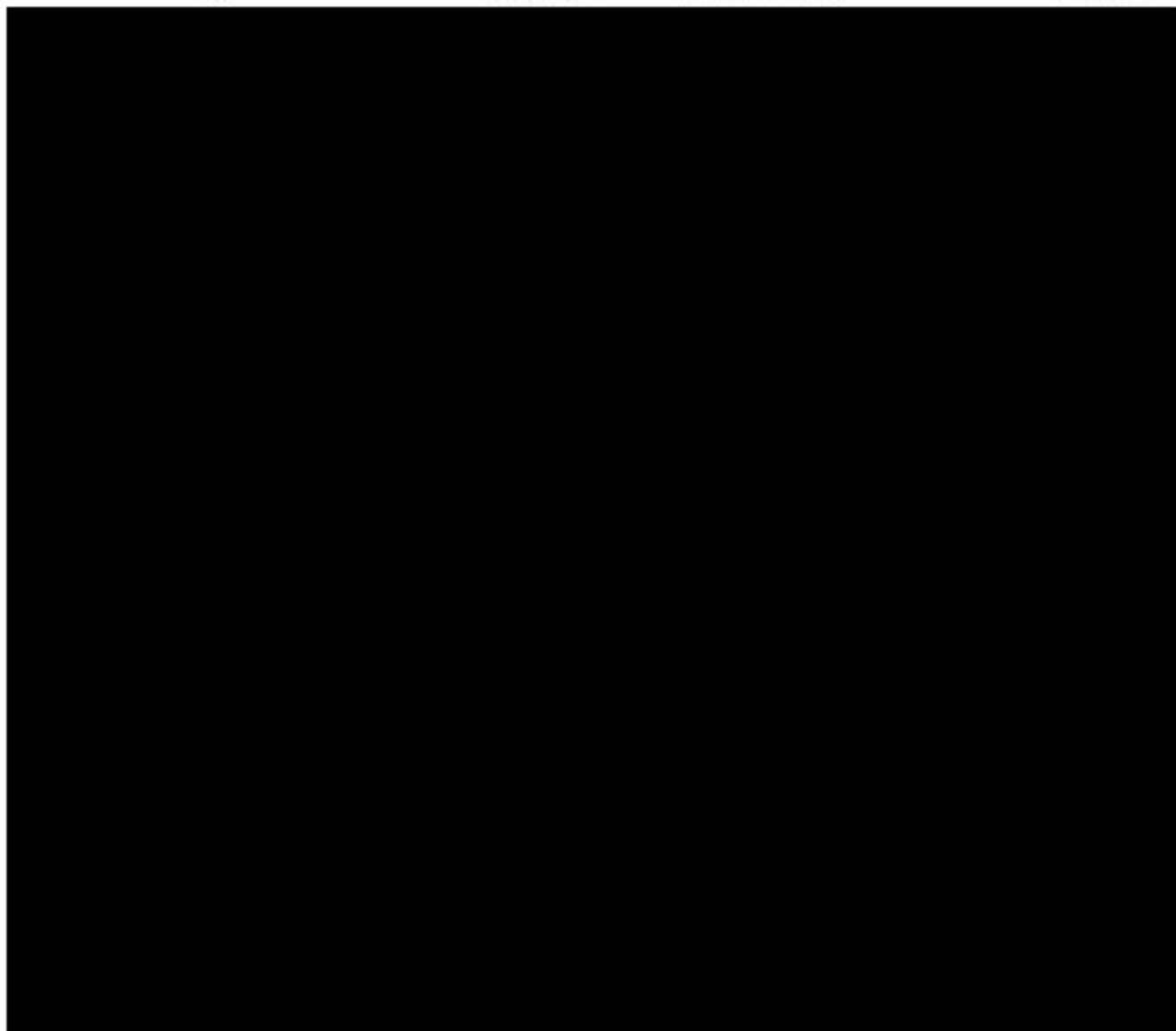

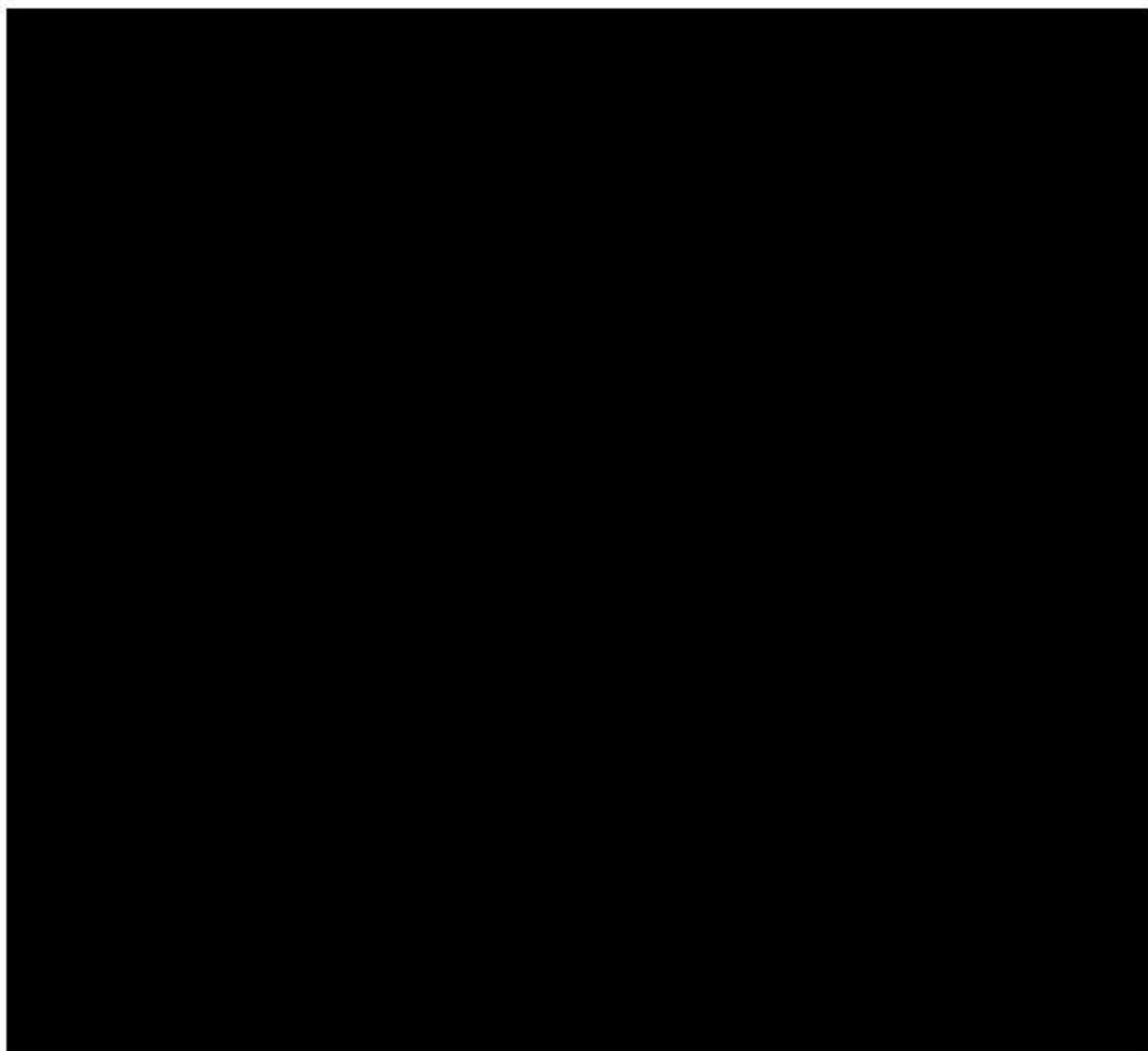

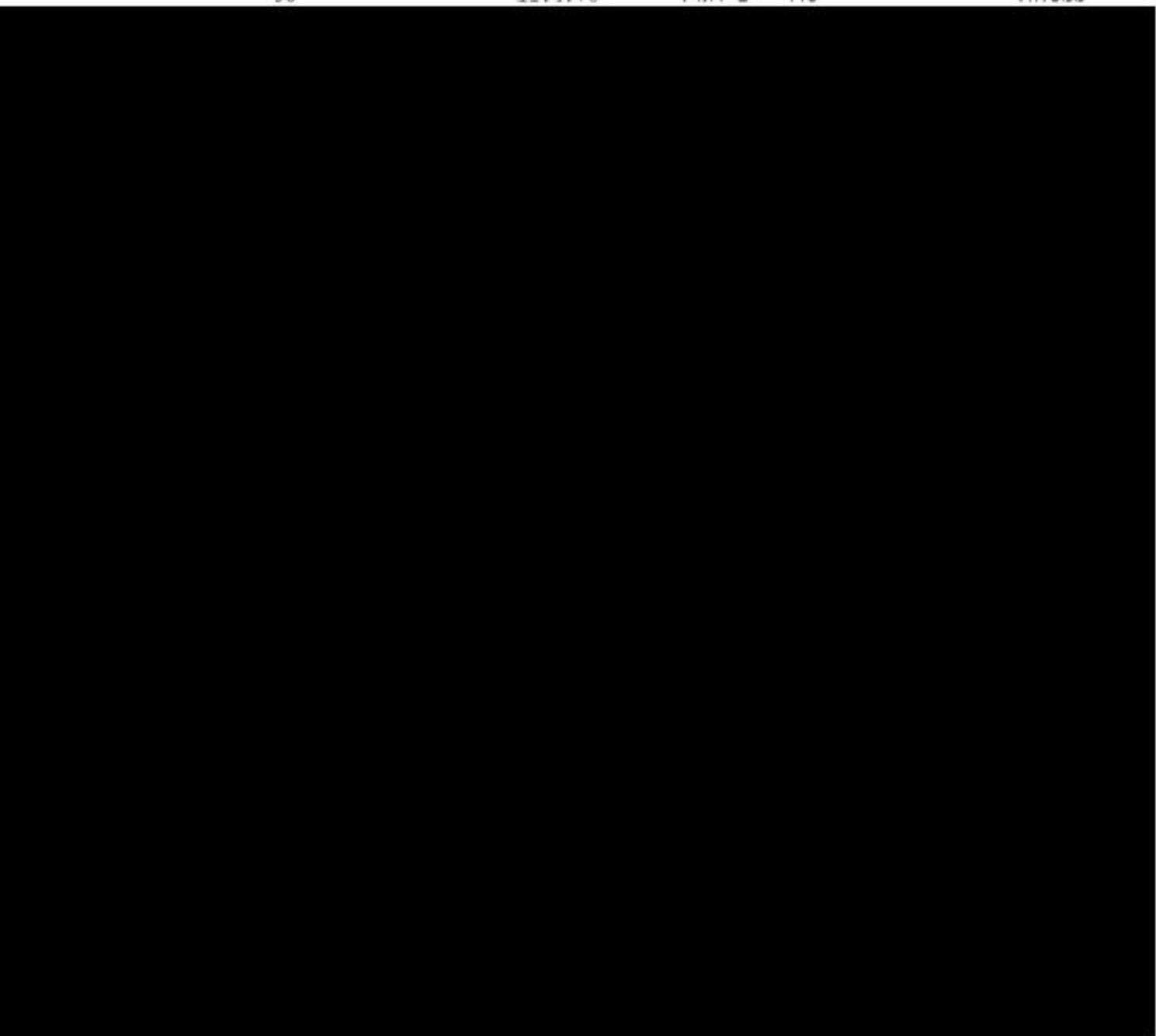

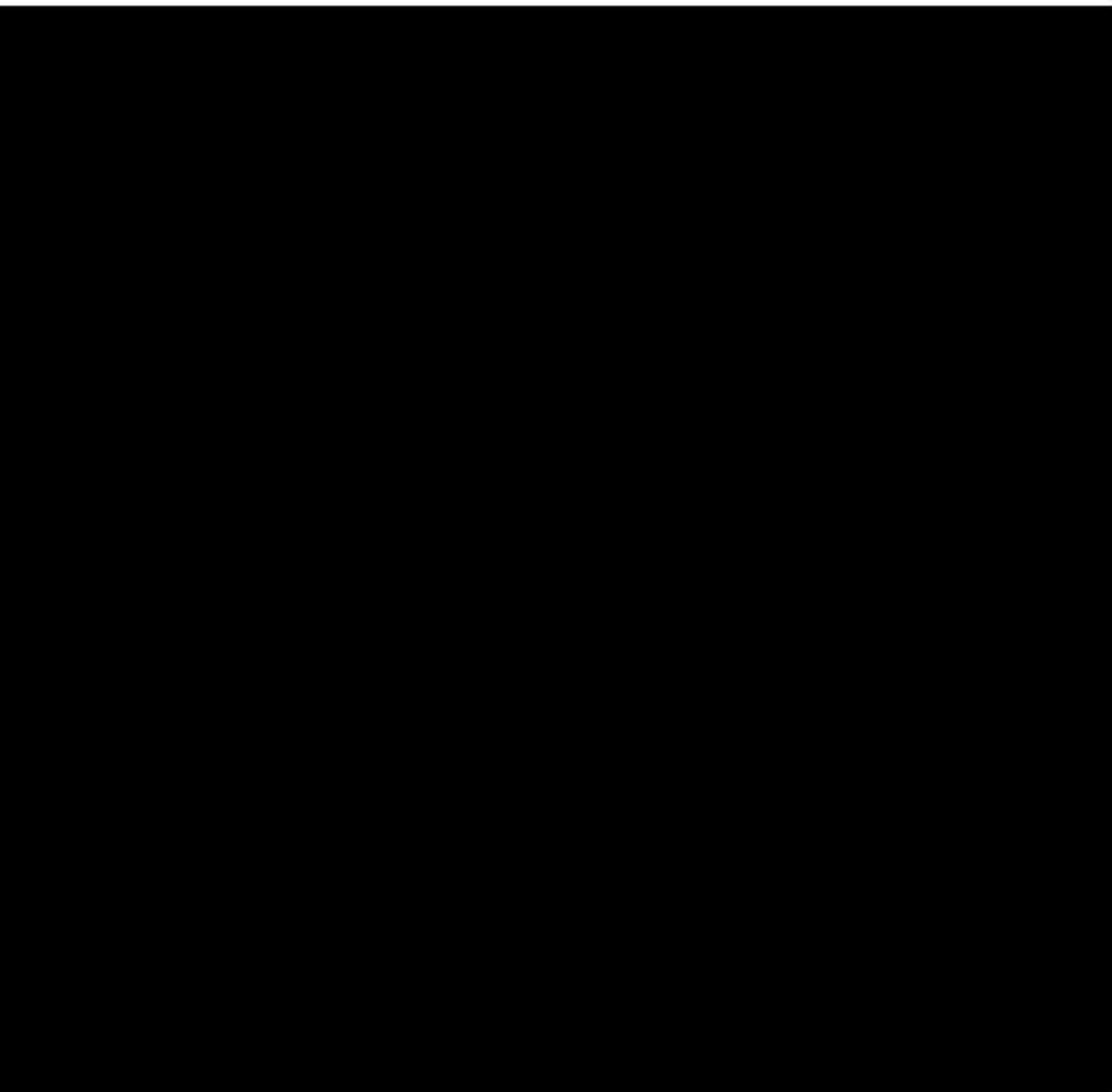

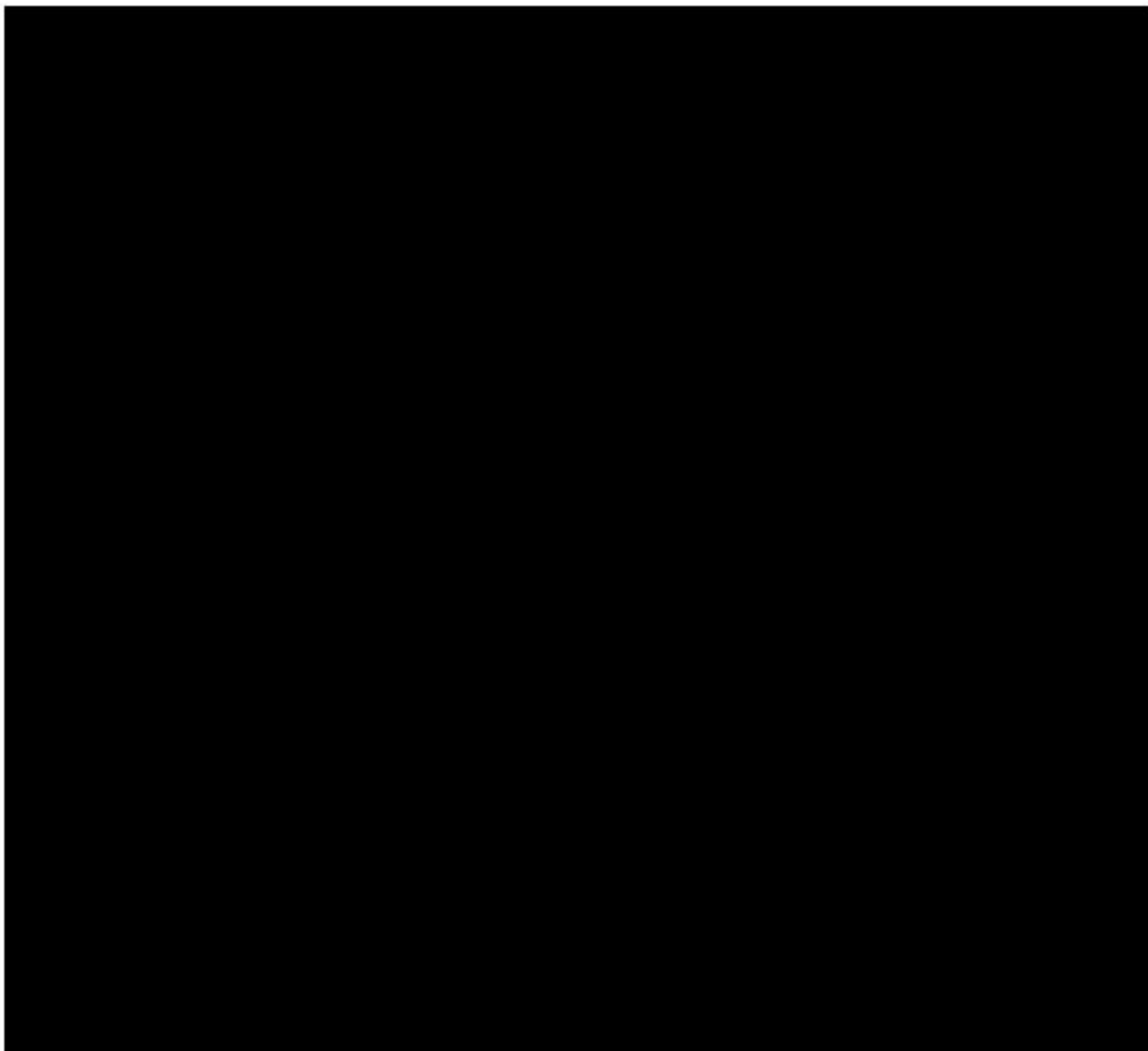

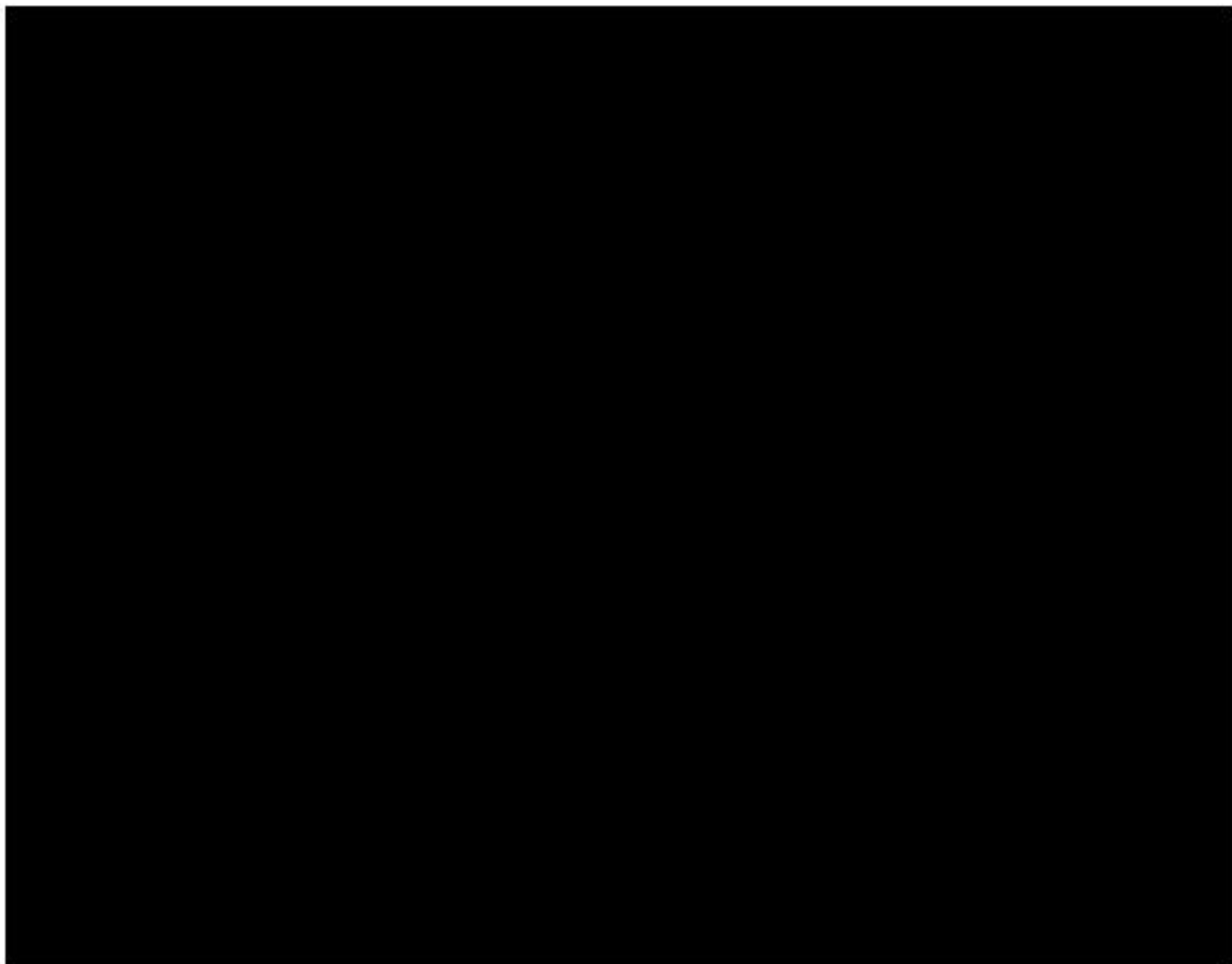

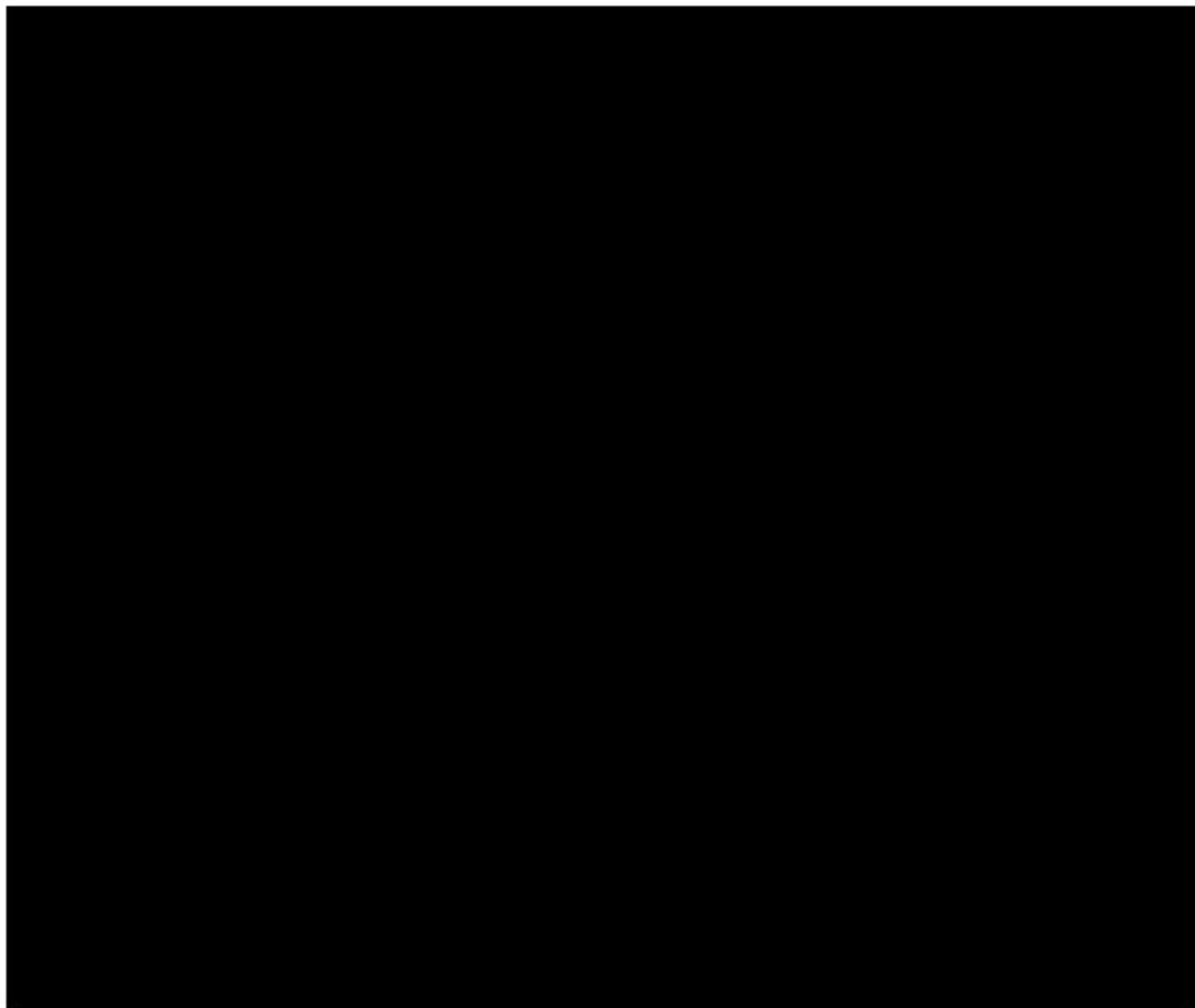

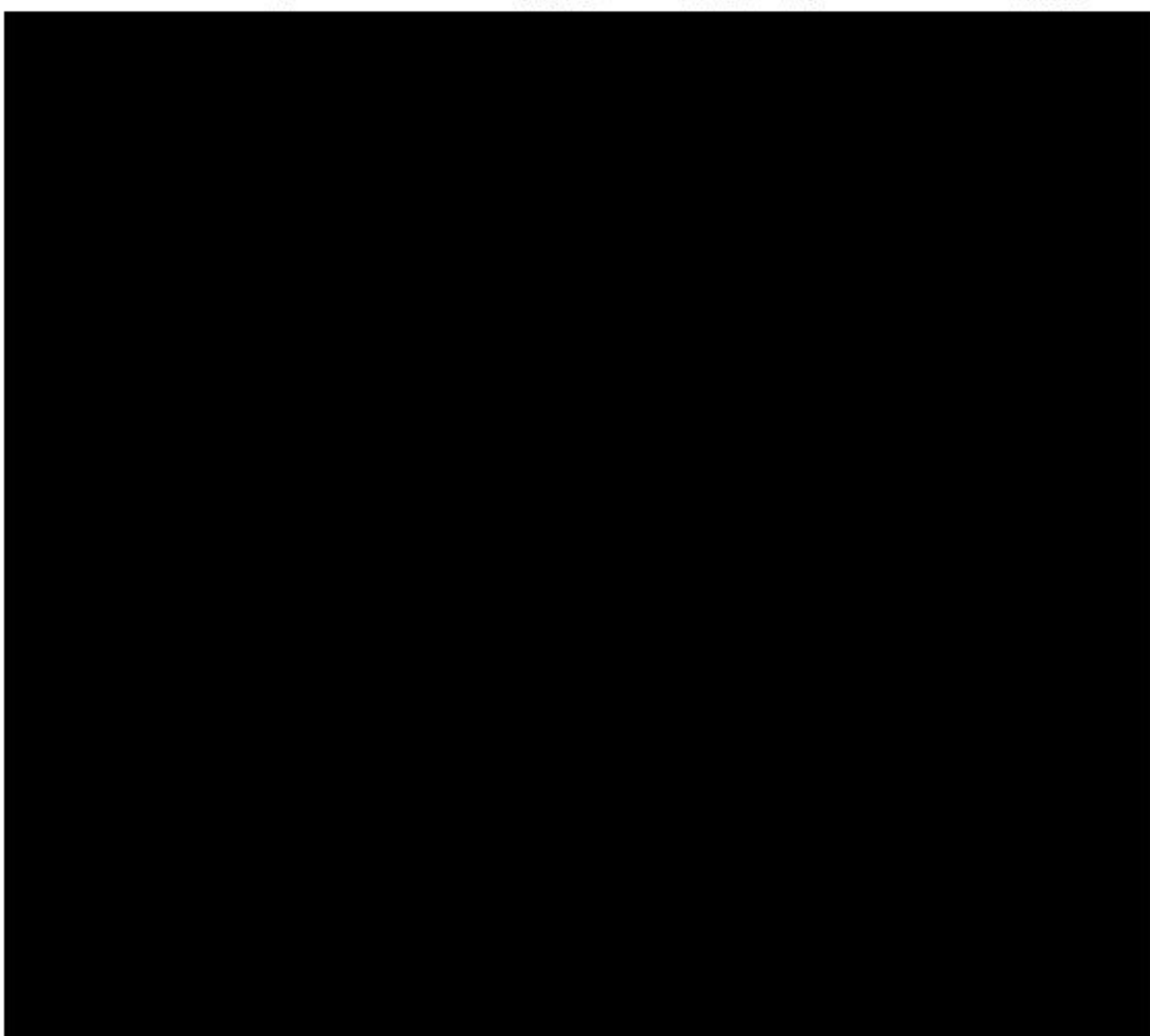

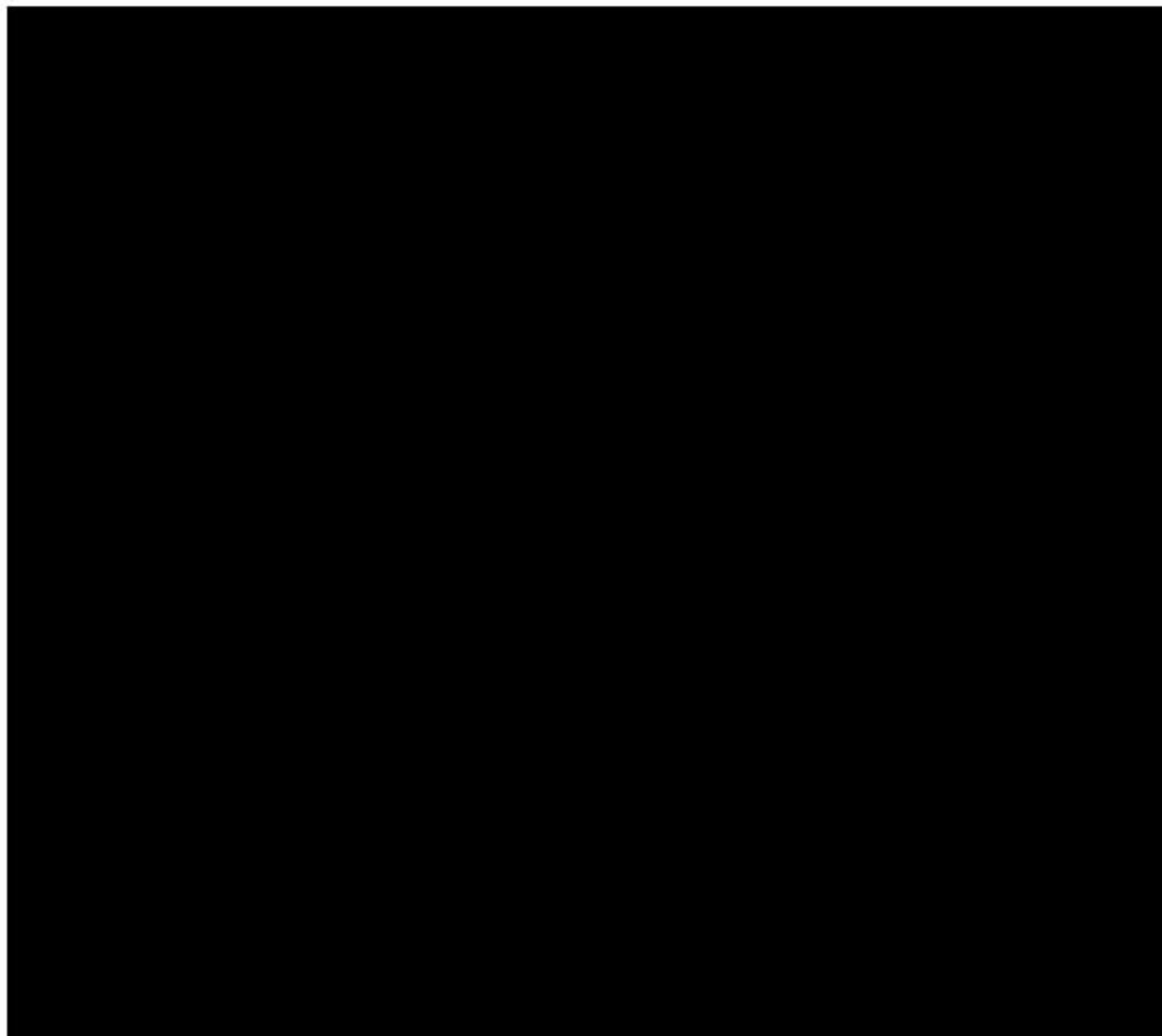

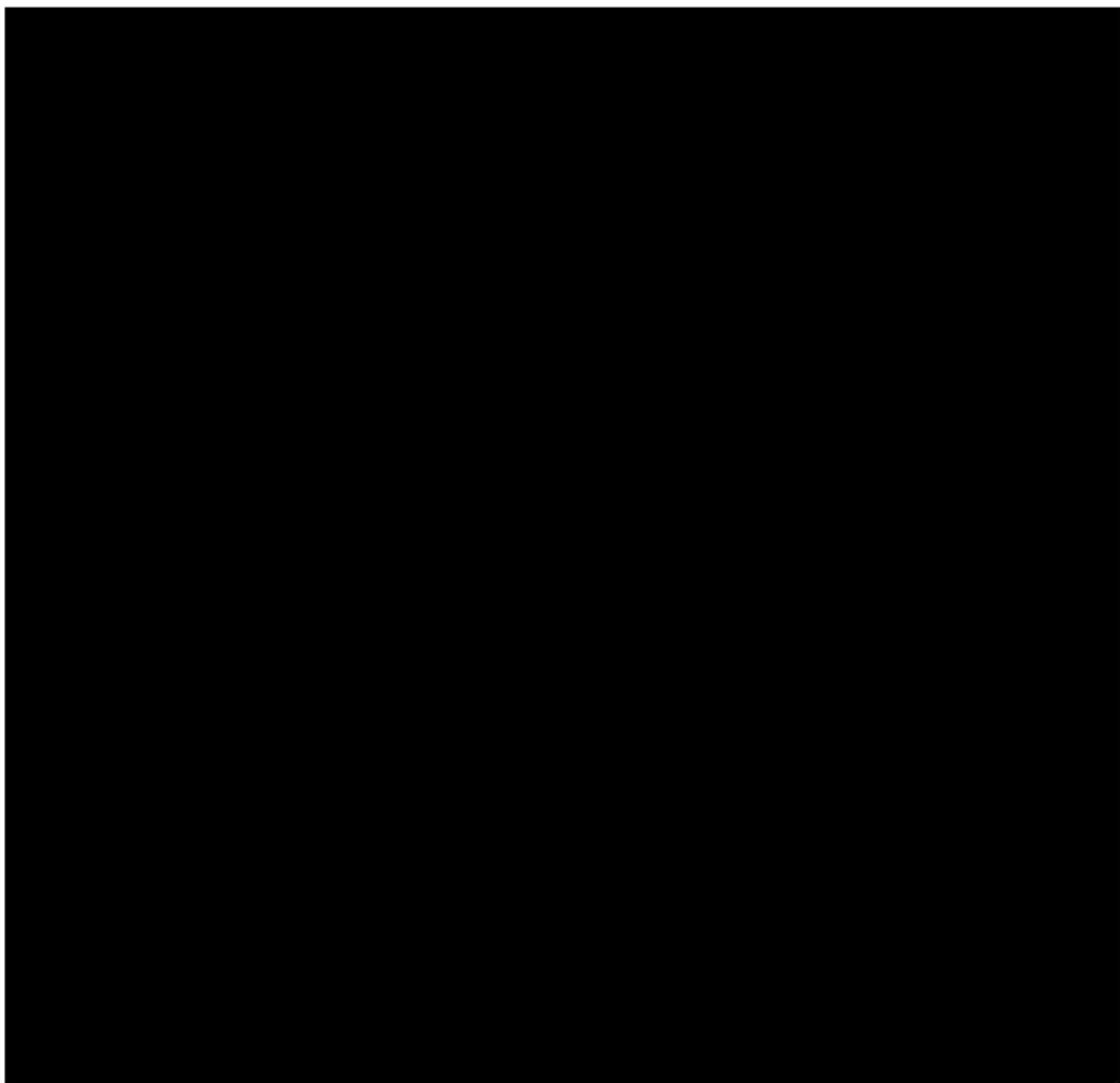

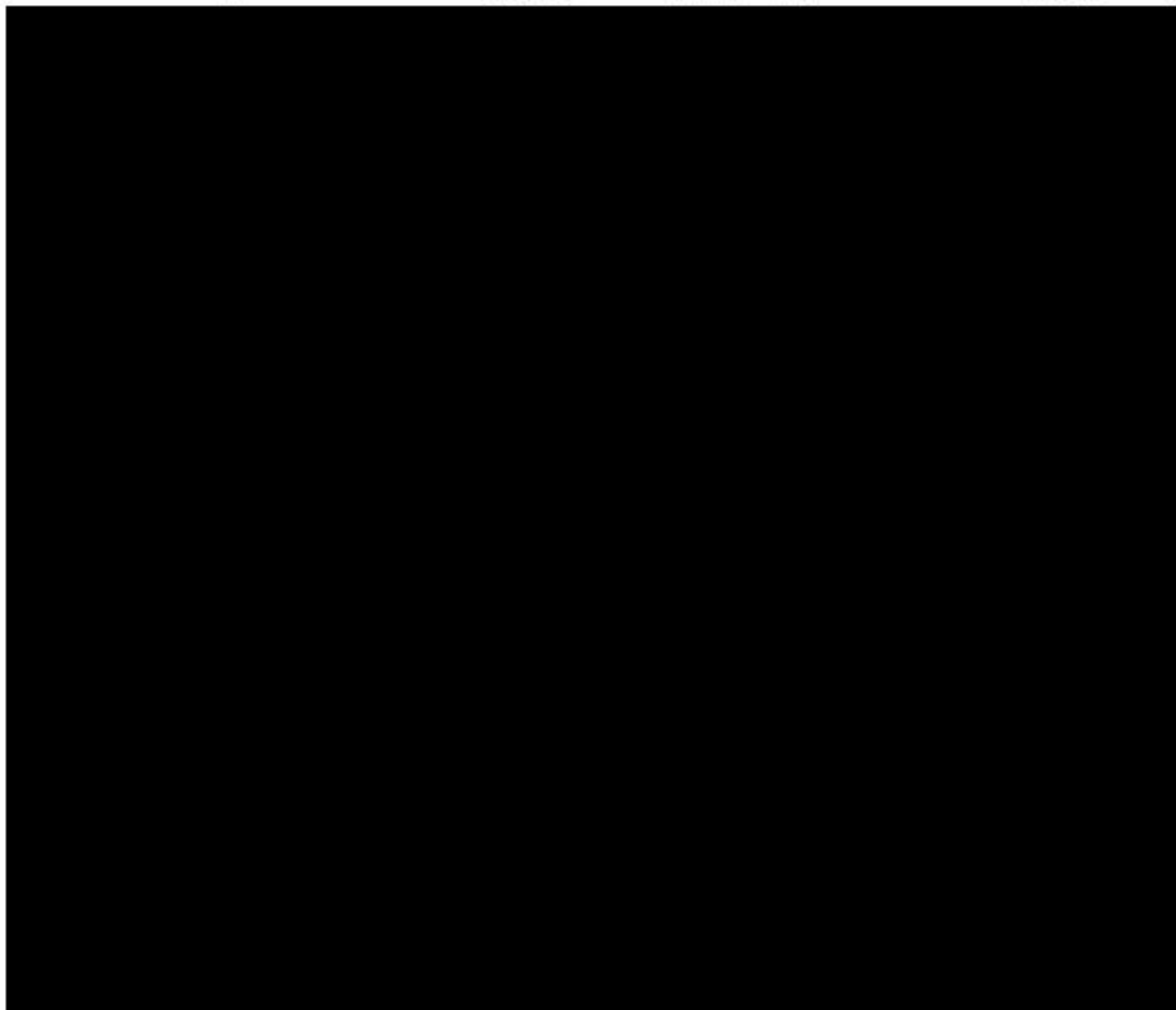

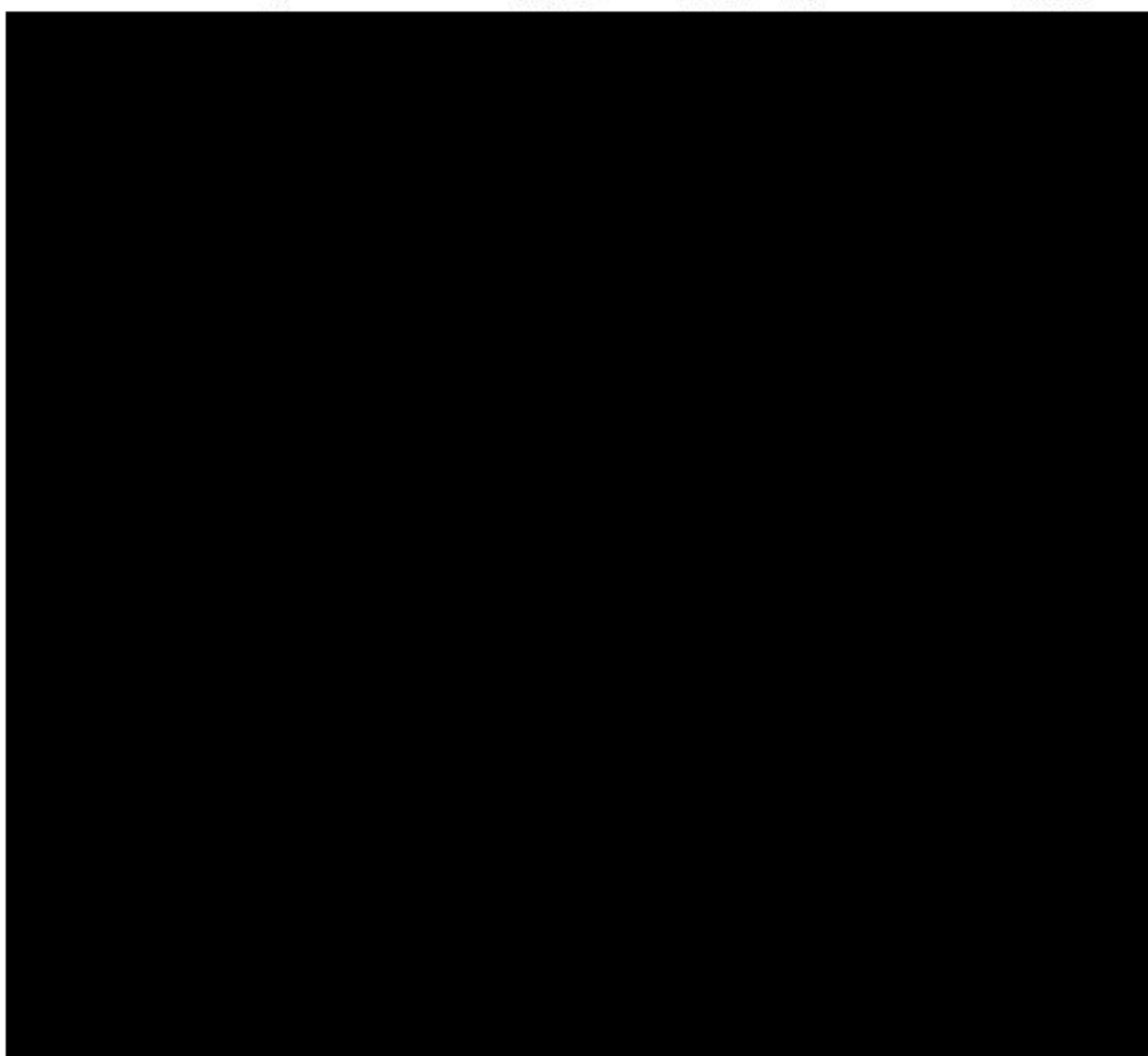

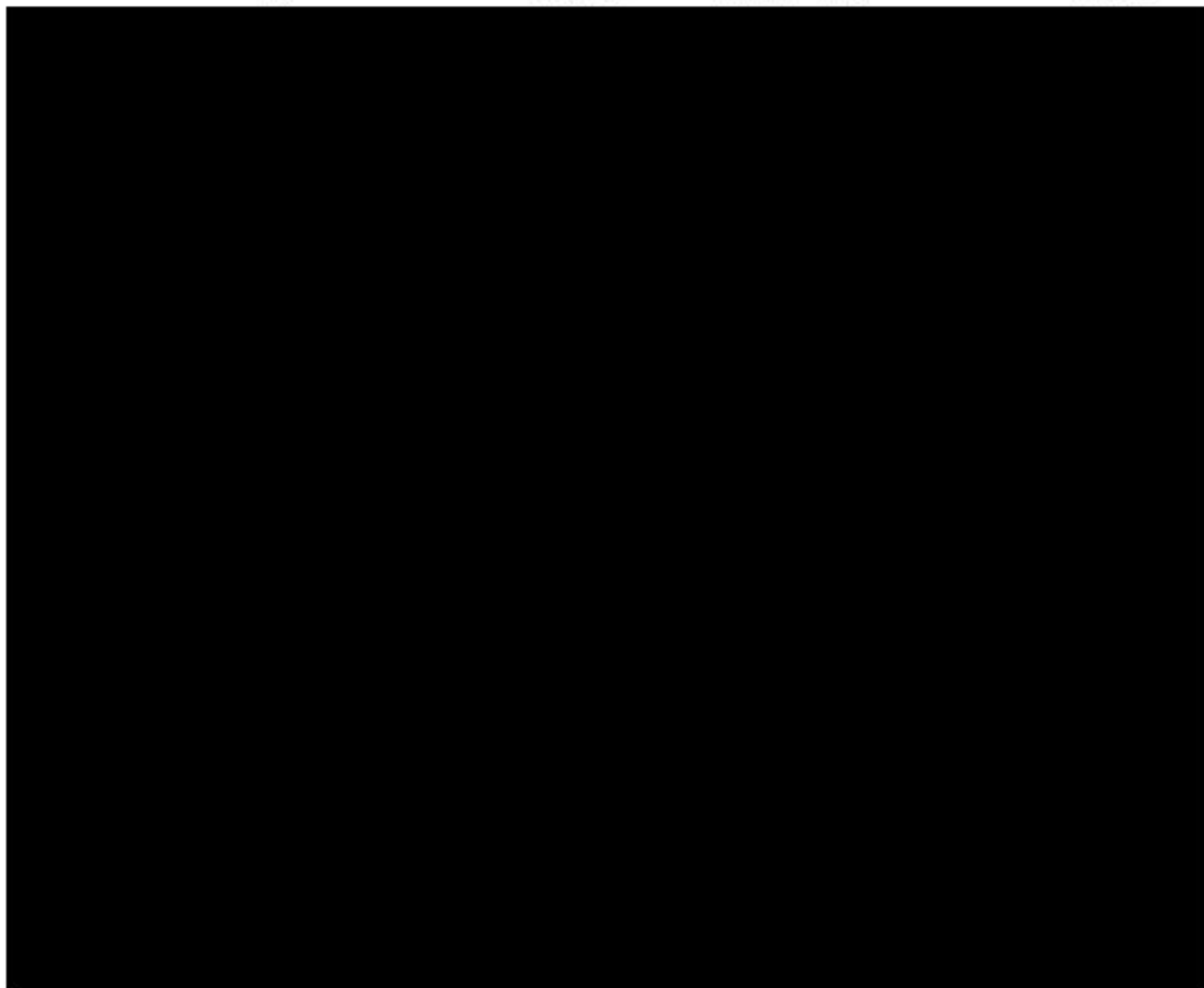

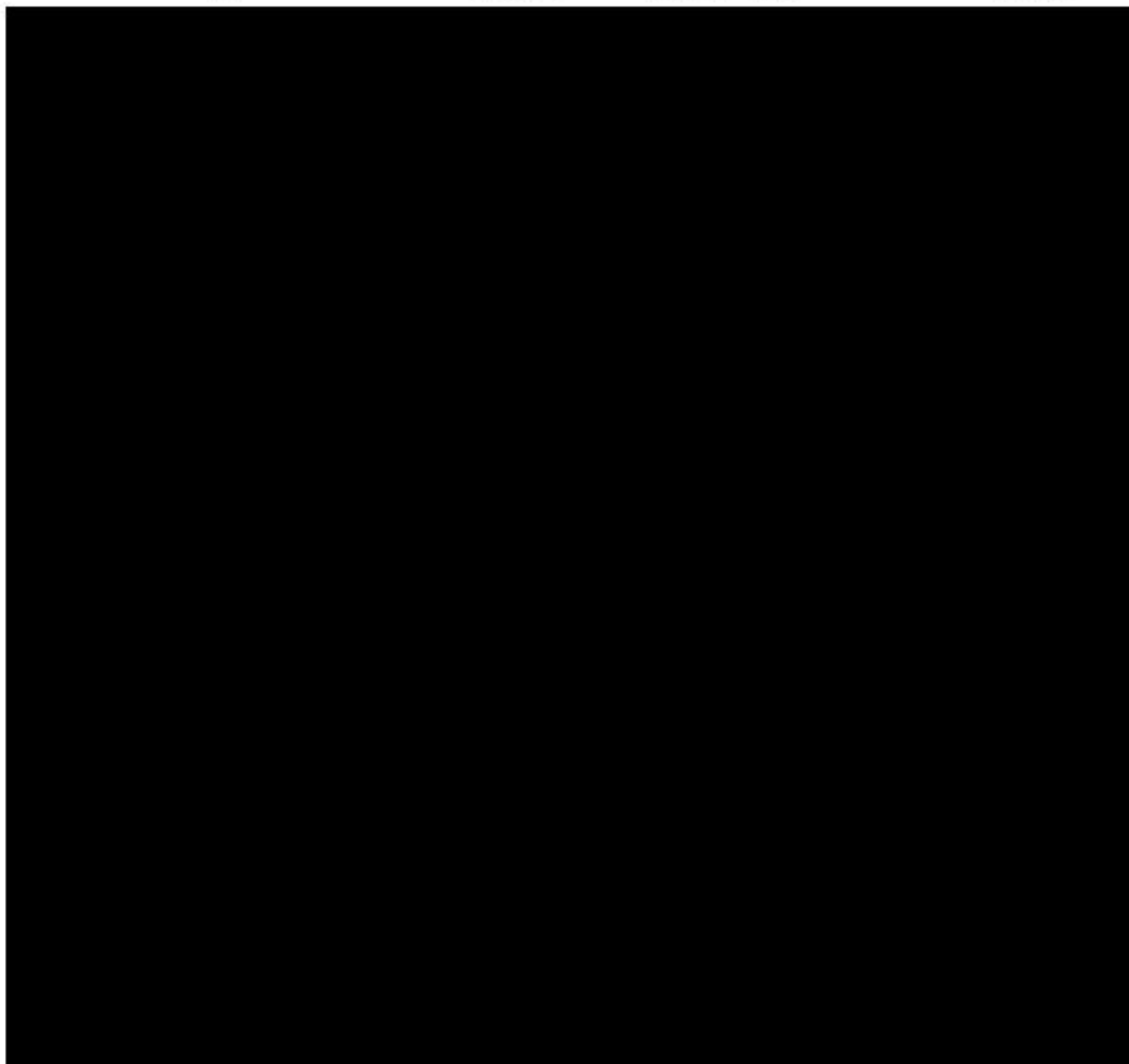

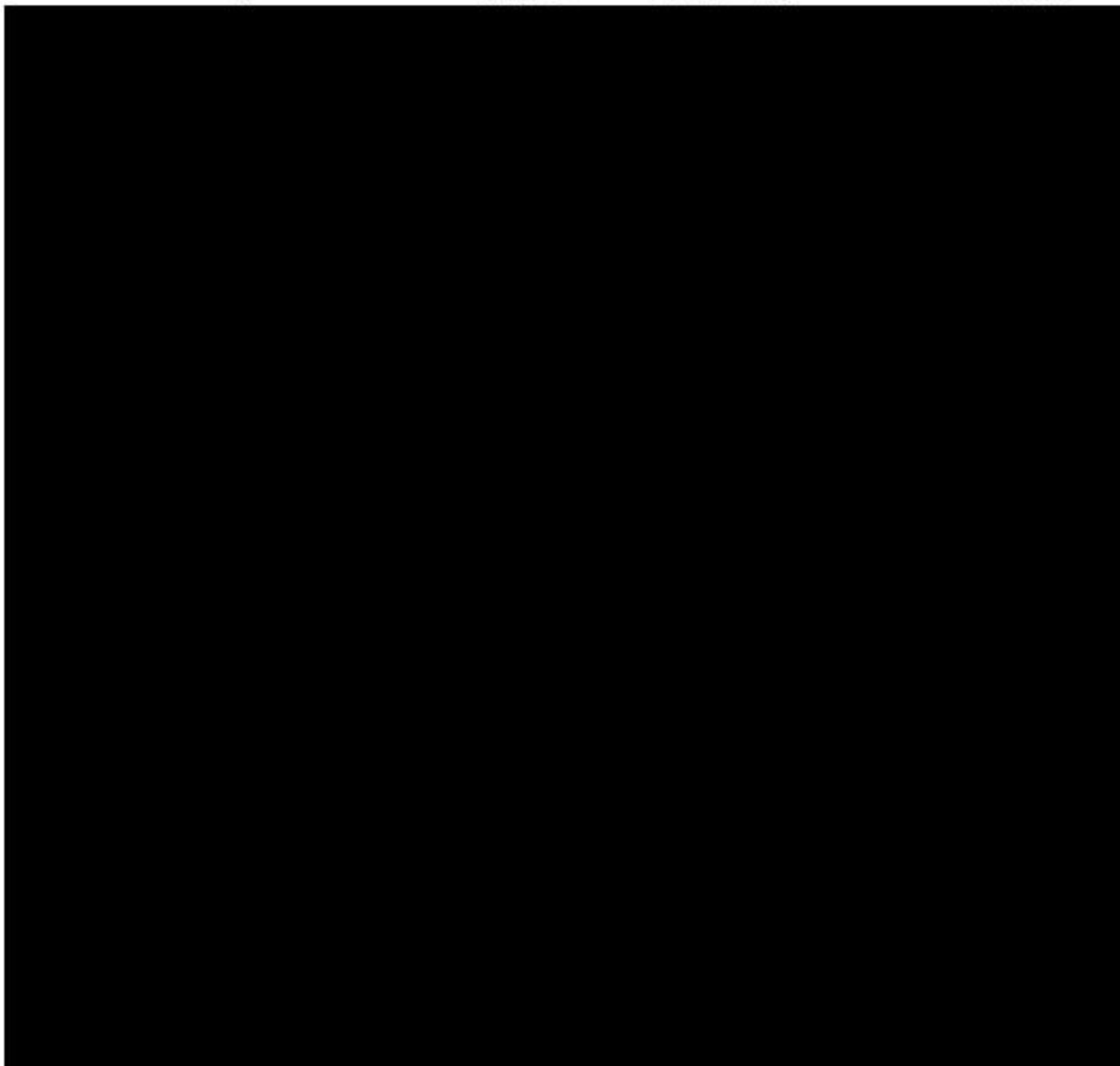

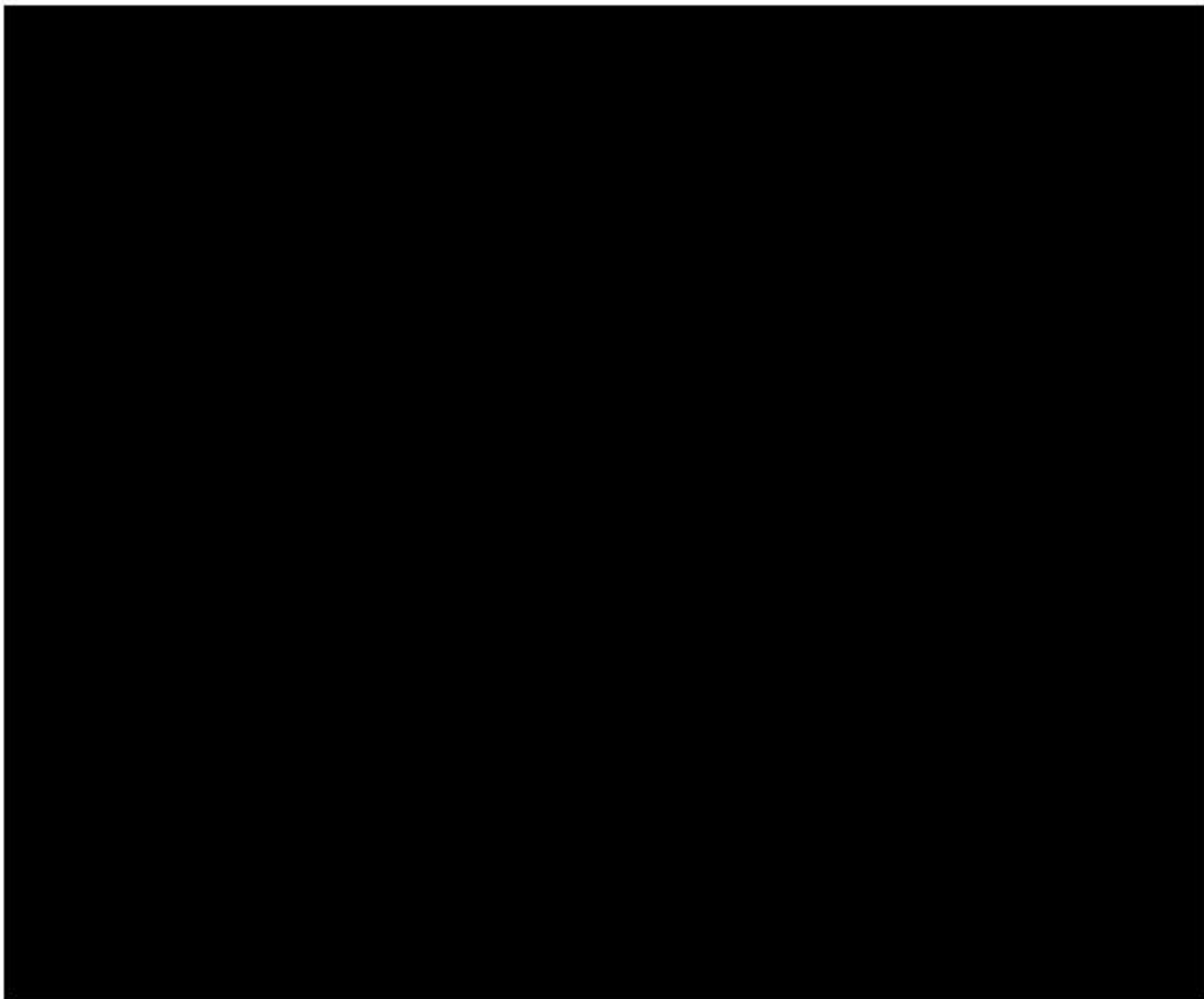

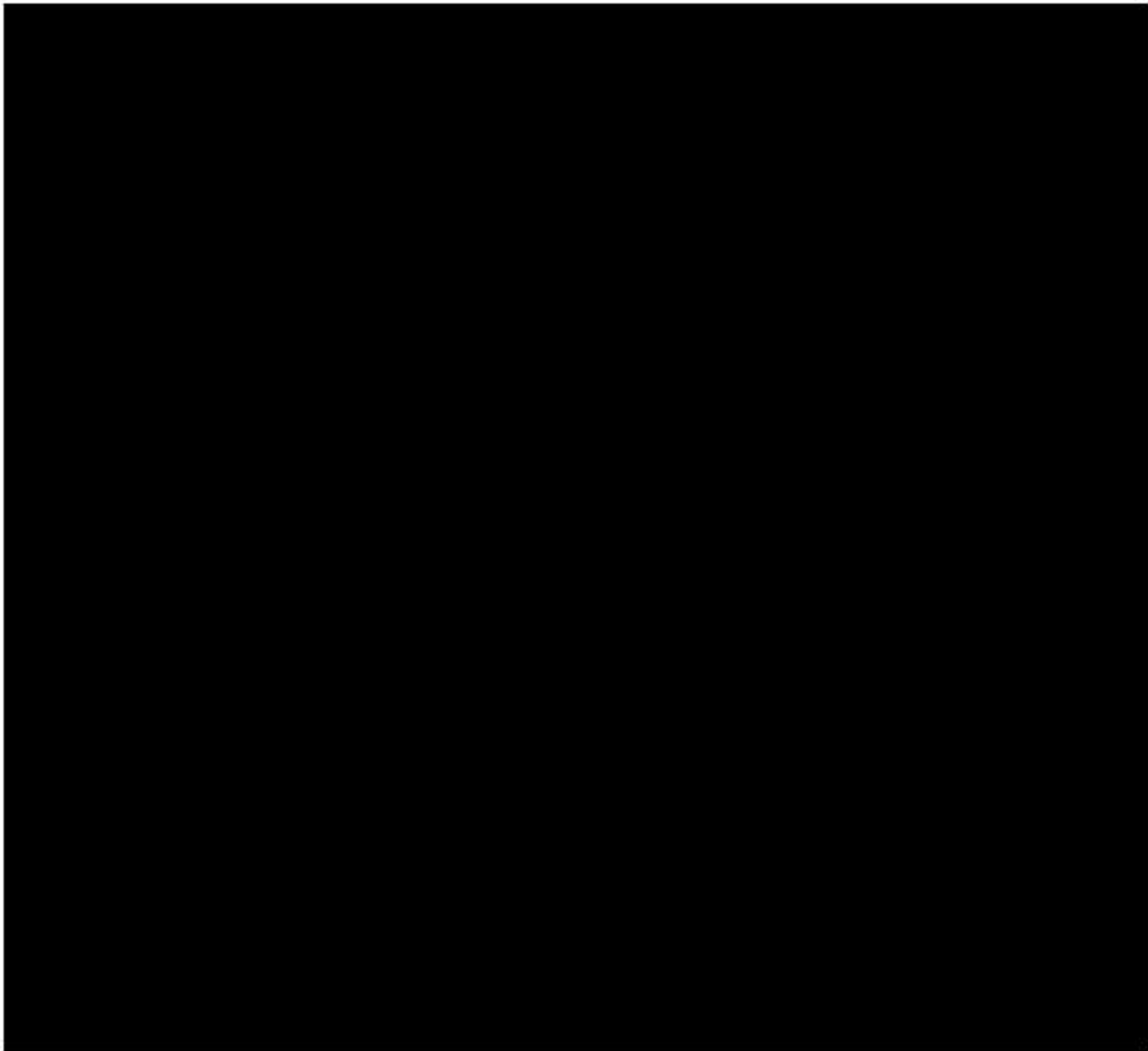

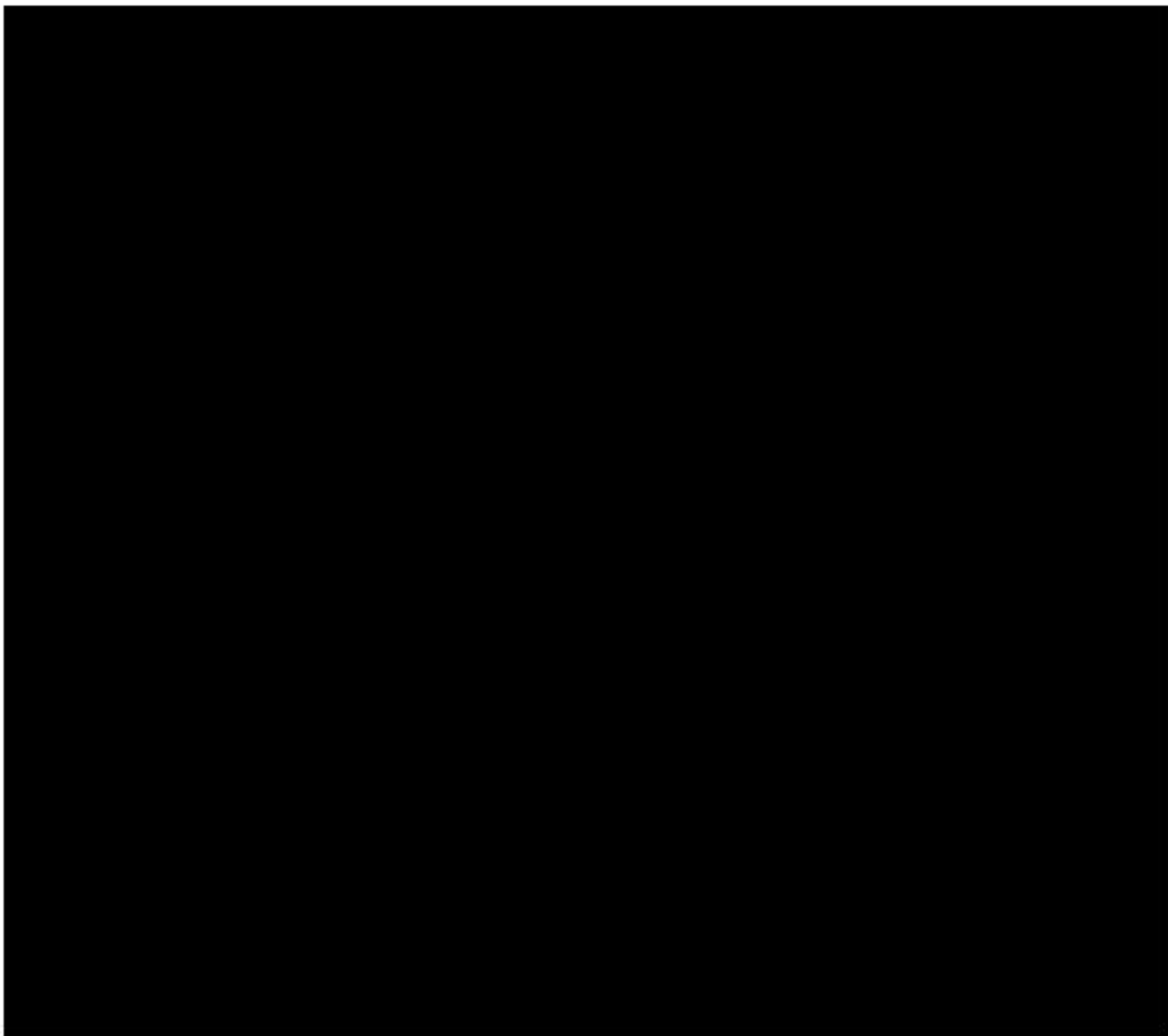

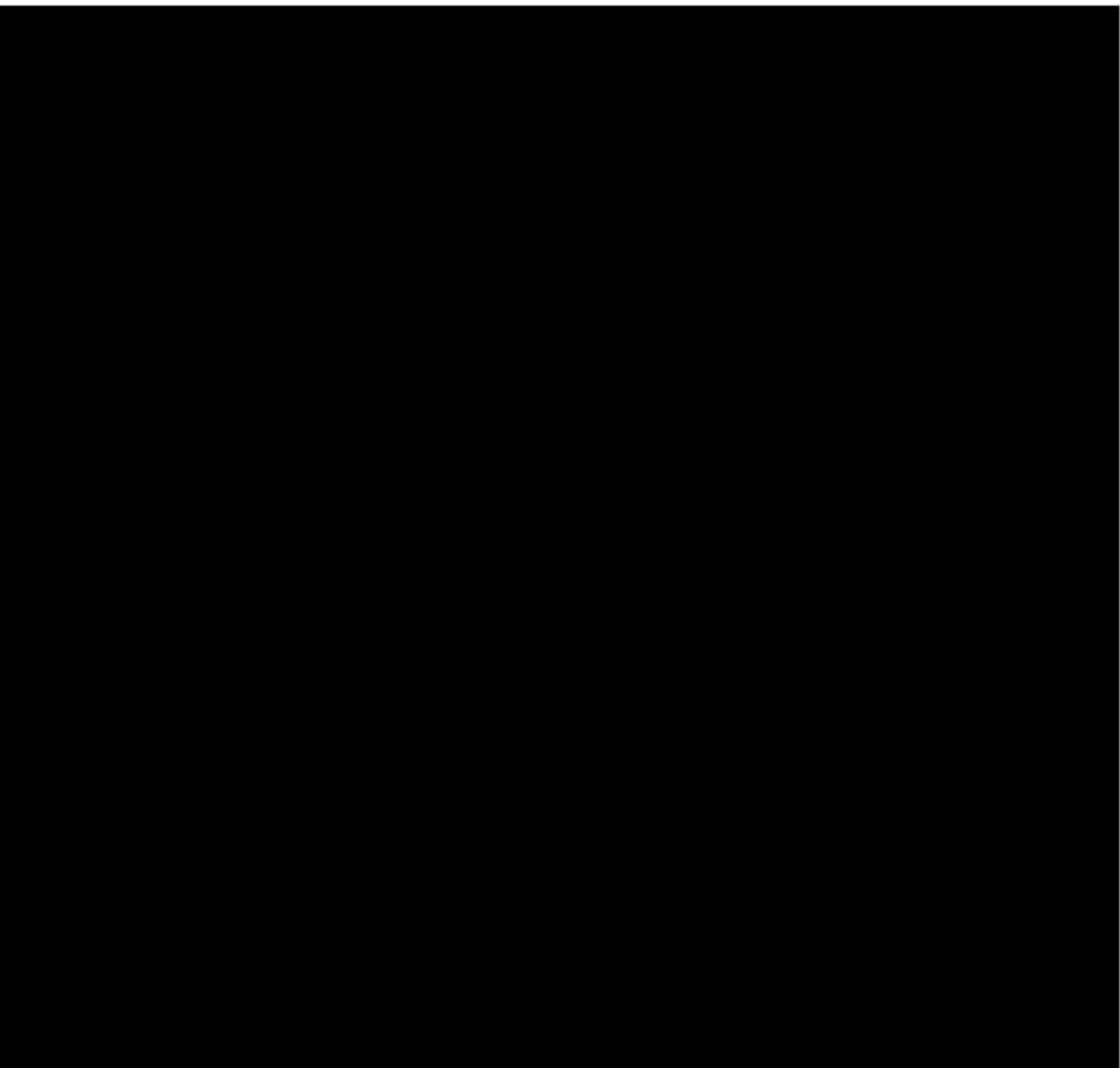

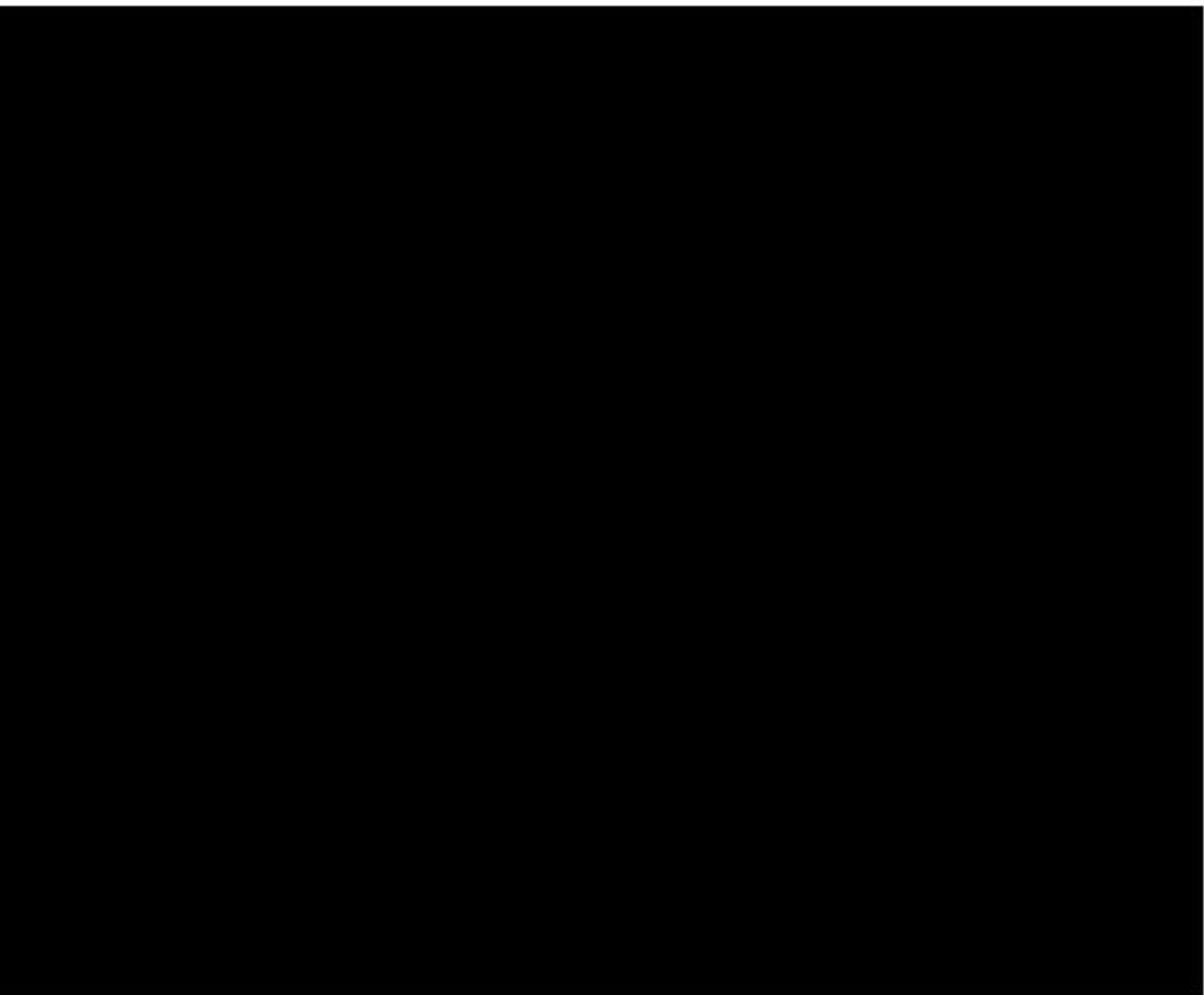

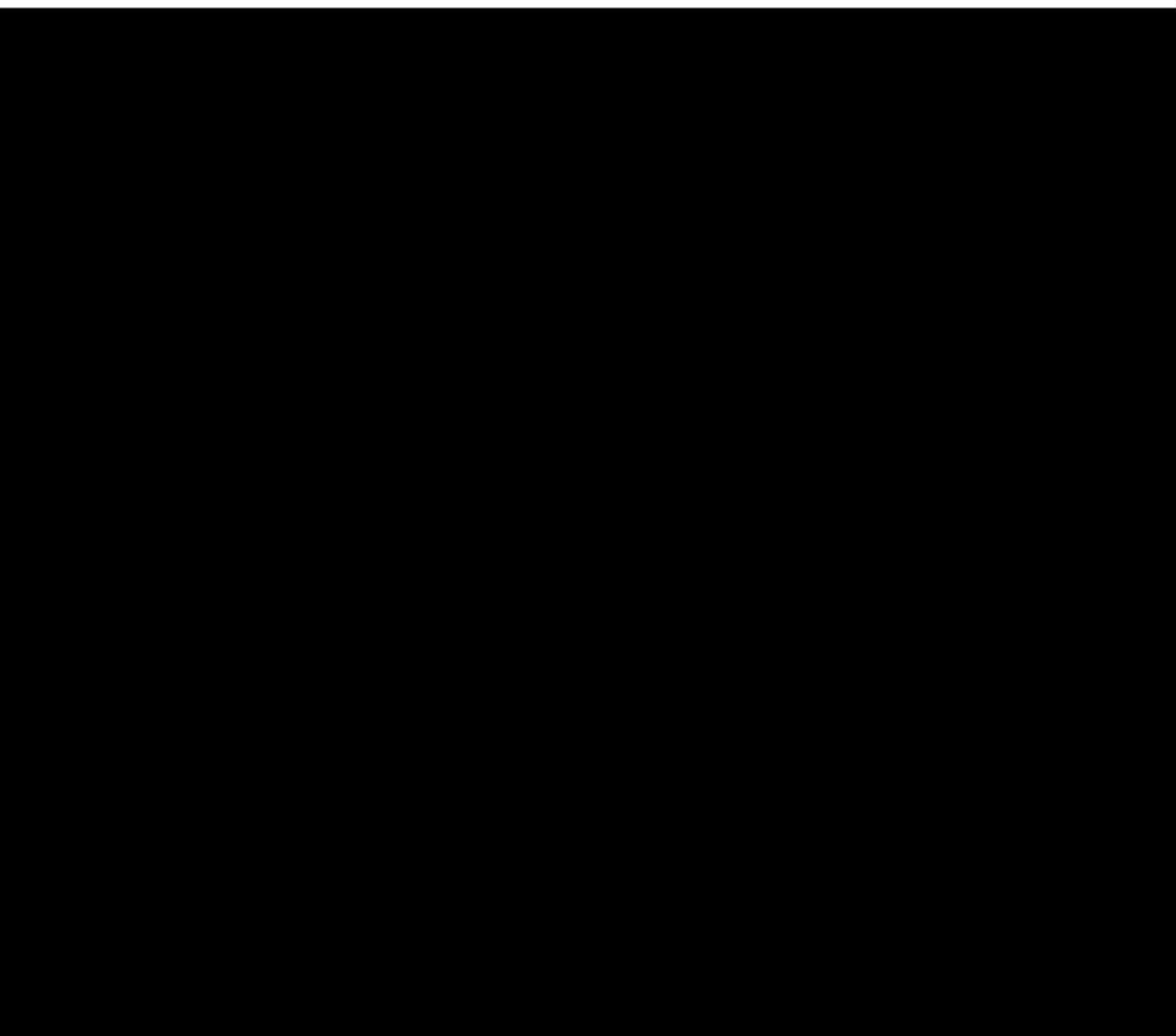

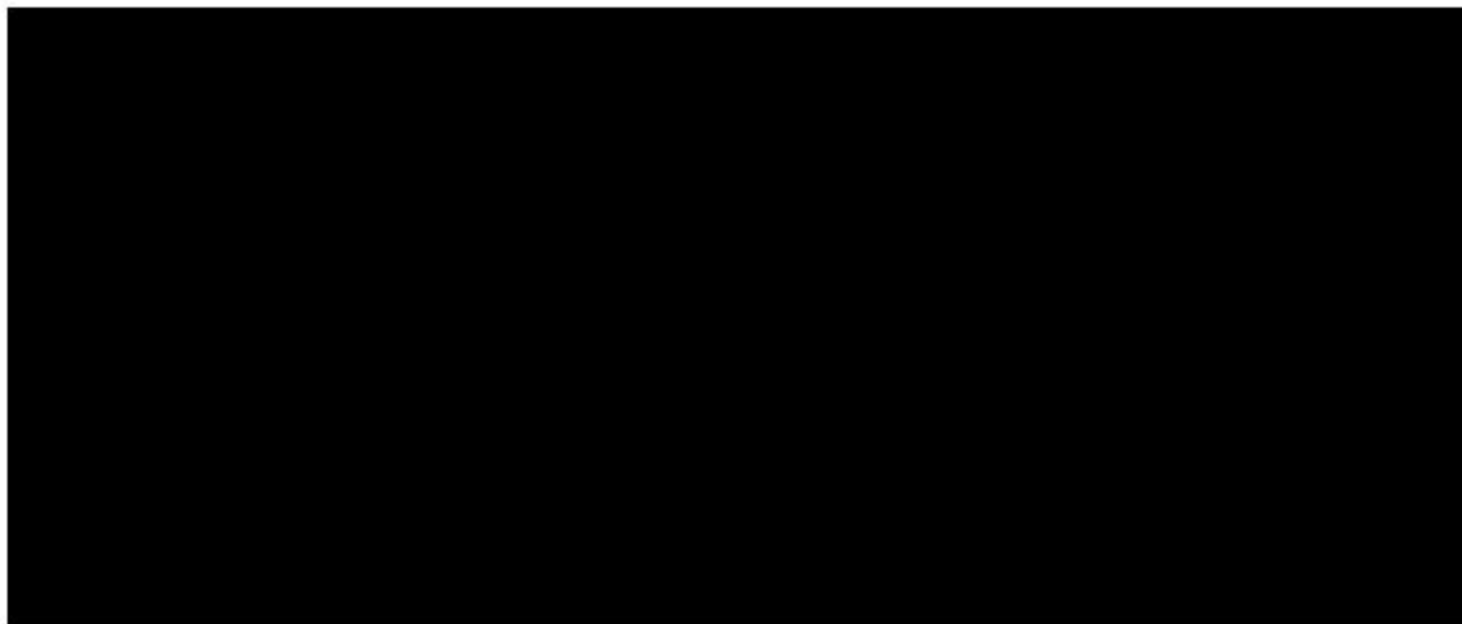

612. כינון ועדת שרים לעניני בטחון

ראש הממשלה י. רבין :

אני אבקש בתחילה לרענן את תמונת הממשלה בהחלטה
שנתקבלה בענין ועדת השרים לעניני בטחון ותפקידיה.

שר המשפטים ח. צדוק:

הנושא בגלגולו הנוכחי, בממשלה הזו, מתחיל בהמלצה של ועדת אגרנט. בעקבות ההמלצה הזו, הממשלה הקימה ועדת שרים בראשותי, שנתבקשה בין שאר הדברים, להמליץ המלצות לגבי טיבה, סדרי עבודתה וסמכותה של ועדת השרים לענייני בטחון. ההמלצות שלנו הובאו לפני הממשלה לדיון ב-2 לפברואר '75, והממשלה אז החליטה על כמה שינויים בהמלצות של ועדת השרים. ואני אקרא עתה בפניכם את התקנון בענין ועדת השרים לענייני בטחון שהתקבל ב-2.2.75. הממשלה והכולל בתוכו את השינויים שהוצעו אגב דיון בממשלה:

1. ועדת השרים לענייני בטחון (להלן - "הועדה") היא ועדת שרים קבועה.
2. (א) ראש הממשלה יהיה יושב-ראש הועדה.
(ב) יתור חברי הועדה ייקבעו על-ידי הממשלה ובלבד שצוטפרם לא יעלה על מחצית מספר חברי הממשלה.
3. (ג) אין באמור בסעיף זה כדי לגרוע מסמכותו של ראש הממשלה לכנס כל חברי הממשלה כועדת שרים לענייני בטחון.
(ד) סמכויות הועדה:
(א) דיון והחלטה, במסגרת המדיניות הבטחונית של הממשלה, בנושאים הנוגעים למבנה צה"ל, הערכותיו, כוונותיו והצטיידותו ולמחקר ולפיתוח במערכת הבטחון ומעקב אחרי ההתפתחויות בתחומים אלה.

אלה הם 3 דברים, שלפי הגדרת סמכויות הועדה. לזה נתווסף לפני שבועיים נושא נוסף, כשהממשלה החליטה להסמיך את רה"מ, שר הבטחון, שר החוץ, שר המשטרה ושר המשפטים, לפעול בשם הממשלה באישור גרושים מטעמי בטחון אחרי שהובאו בפני הממשלה ההמלצות של הועדה המייעצת, לפי החוק. ואז הממשלה הוסיפה בהחלטה: "עם אישור של ועדת השרים לענייני בטחון, עליה הוחלט בהחלטה מס. 433 מיום כ"א בשבט תשל"ה (2.2.75), תבוטל אצילת הסמכות, וסמכות הממשלה לפי תקנה 112(8) לתקנות ההגנה תועבר לוועדה זו. כלומר, ברגע שתאויש ועדה זו תבוטל אצילת הסמכויות שניתנה ל-5 השרים,

והסמכות הזו ניתנה לוועדת השרים לענייני בטחון כסמכות גמישה, כשהממשלה רשאית מדי פעם להוסיף ולגרוע לפי ראות עיניה.

4. על סדרי עבודתה של הועדה יחול תקנון הממשלה כשינויים אלו:
- (א) נושאים לדיון בוועדה נקבעים על-ידי יושב-ראש הועדה, לפי יוזמתו או לפי פניית חבר הועדה.
 - (ב) הפצת חומר בכתב לקראת דיוני הועדה תיעשה רק לפי החלטת יושב-ראש הועדה.
 - (ג) יושב-ראש הועדה יקבע מי, בנוסף לחברי הועדה, ישתתף בישיבה פלונית של הועדה לאחר התייעצות עם השד הנוגע בדבר. חבר ועדה, באישור יושב-ראש הועדה, יכול להזמין משתתף לישיבת ועדה מסוימת (זה בנוסף לחברי הועדה).
 - (ד) יירשם פרוטוקול מילולי של דיוני הועדה.
 - (ה) פרוטוקול הדיונים של הועדה והחלטותיה לא יצורפו לפרוטוקול החלטות הממשלה ולא יישלחו לשדים.
5. הדיונים, ההחלטות ומועדי ישיבותיה של הועדה יהיו סודיים; גלויים או פרסומם - אסור.
6. לכל חברי הממשלה תהיה זכות עיון בפרוטוקולים של הועדה במזכירות הממשלה (וזה חידוש שנקבע עכשיו, שהוא בבחינת חידוש לעומת מה שהיה מקובל בקדנציות הקודמות של ועדת השרים לענייני בטחון).
7. (א) שד - בין שהוא חבר הועדה ובין שאינו חבר הועדה - רשאי לערור על החלטת הועדה על-ידי הגשת ערר ליושב-ראש הועדה. הגשת ערר אינה מעכבת ביצועה של החלטת הועדה, אלא אם יושב ראש הועדה הורה אחרת.
- (ב) הוגש ערר - יידון בוועדה או לפי בקשת העורר ובהסכמת ראש הממשלה,

בממשלה.

8. הוגשה הצעה לסדר-היום של הממשלה, ושאי ראש הממשלה להורות, לפני ישיבת הממשלה, על העברת ההצעה לדיון בועדה. כאשר ההצעה לסדר היום איננה בגדר נושאים הכלולים בסעיף 3 - תועבר ההצעה לועדה לבירור מוקדם בלבד.
 9. הממשלה רשאית בכל עת למסור נושא פלוני להחלטת הועדה על-דעת הממשלה, ודינה של ההחלטה כאמור, כדין החלטת הממשלה בישיבתה. סמכות הועדה לפי סעיף זה אינה ניתנת להעברה לועדת משנה.
 10. אין כאמור בסעיפים 8 ו-9 כדי לגרוע מן הזכות להציג שאילתה בישיבת הממשלה במסגרת כללי התקנון לעבודת הממשלה.
 11. הוגשה הצעה לסדר היום של הועדה, ושאי ראש הממשלה להחליט על העברתה לסדר יומה של ישיבת הממשלה.
 12. נדון נושא בועדה, ושאיית הועדה להחליט על הבאתו לידיעה או לדיון בממשלה".
- באותה ישיבה של הממשלה שבה הוחלט על התקנון הזה, נקבע גם שראש הממשלה יביא בפני הממשלה, הצעה בדבר ההרכב האישי של חברי ועדת השורים לעניני בטחון.

ראש הממשלה י. רבין:

בהתאם לכך, אני מביא הצעה להרכב הועדה של ועדת השורים לעניני בטחון שהיא בנויה על: יו"ר - ראש הממשלה, חברים: סגן ראש הממשלה ושר החוץ, שר הבטחון, שר המשטרה, שר האוצר, שר המשפטים, יו"ר ועדת השורים לעניני התיישבות, שר בר-לב, שר י. בורג, שר ו. שם-טוב

והשר האזנר. זה תואם את החלטת הממשלה כי מספר חברי הועדה "לא יעלה על מחצית חברי הממשלה, לא כולל ראש הממשלה".

שר התחבורה ג. יעקבי :

בהחלטת הממשלה לא נאמר: "לא כולל ראש הממשלה".

ראש הממשלה י. רבין :

כן נאמר. הרכב הועדה נקבע לפי שיקול שלי. לא התייעצתי עם השרים לפני שהבאתי זאת הבוקר. והפוקנציות שציינתי המופיעות בהרכב זה, מופיעות בו לא בגלל מה שהתפרסם בעתון, כי אין לזה כל בסיס, הן מופיעות משום שאני משוכנע ששר שהיה רמטכ"ל ומילא חפקיד פיקוד מרכזי במלחמת יום הכיפורים (כוונתי לשר בר-לב), זה יהיה בלתי הגיוני אם הוא לא יהיה חבר הועדה הזו, כמו-כן נקבעו בהתאם לסיכום שהיה עם נציגי המפלגות החברות בקואליציה ובתוקף העניין הפונקציונאלי. השיקול הוא שלי, ללא מו"מ על הרכב כזה או אחר, פרט להידברות עם המפלגות. שנית - משום שבעיית הבטחון היא מרכזית, הכוונה שלי היא להמשיך להעסיק את הממשלה כועדת שרים לענייני בטחון, גם במידע וגם בהחלטות עיקריות. אני אשאף לכך שמרבית ההחלטות שתתקבלנה בנושא הבטחון, תתקבלנה במליאת הממשלה. כלומר, בנושא כמו הנושא הלבנוני וגם בנושאים פחותים מזה, אני אשאף שיהיה בידי חברי הממשלה, גם המידע הדרוש כדי לקבוע עמדה וגם שההחלטות תהיינה החלטות מליאת הממשלה. כשכידוע, משנקבעה ההחלטה להקים ועדת שרים לענייני בטחון, נקבעו הגדרות התפקידים והסייגים המתאימים, כדי שאוכל להציע במסגרת זו את הרכב הועדה.

שר התחבורה ג. יעקבי :

אני אינני חולק על הצורך בהקמת ועדת השרים לענייני בטחון, גם אילמלא ועדת אגרנט המליצה לפני שנה וחצי על-כך, מאז שסיימה את עבודתה.

ראש הממשלה י. רבין:

ההמלצה ניתנה באפריל לפני שנתיים. בעקבות זאת, בממשלה הקודמת הוקדם ועדת שרים שתוקפה הוארך לממשלה הזו והיא שגישה את ההמלצות שהוגשו היום, כשהענין נדון בפברואר '75 בממשלה זו.

שר התחבורה ג. יעקבי:

כלומר, גם אילמלא ועדת אגרנט המליצה על כך, לא הייתי מתנגד. ובודאי שאינני מסתייג מאף אחד מהמועמדים בהצעה זו, אבל אני סבור כי בהיקף המוצע, שהוא גדול מדי, יש 3 חסרונות: (א) אין בו התכליתיות של ועדה מצומצמת היכולה לנהל דיונים יותר תכליתיים, יותר ענייניים ויותר ישירים. (ב) אין בו הסמכות הנתונה לממשלה כולה, שהרי הועדה כולה היא אמנם רק 11 חברים מתוך 20 חברי הממשלה. (ג) הדבר המתקבל במקרה כזה הוא שרק מיעוט מבין חברי הממשלה לא יובאו בסוד הענינים שיוכאו בפני ועדת השרים לענייני בטחון, כשרוב חברי הממשלה יהיו חברים בה ומיעוטם לא יהיו חברים בה, ומאחר והמדובר בנושא מרכזי של מדינת ישראל ולאחר שאמר ראש הממשלה שהוא ישאף להביא את הדברים העיקריים לישיבת הממשלה, אז אם הממשלה כולה תדון בנושאים העיקריים, מדוע צריכה הועדה להיות בהיקף כל כך נרחב. לכן אני חולק על ההיקף, כי לדעתי מספר חברי הועדה הוא רב מדי.

כל זה יוצר מצב בלתי רצוי, ממעט תכליתיות ועומד בסתירה רבה מאוד עם אופי הנושא ואופי עבודת הממשלה. לכן אני מציע שהחלטת הממשלה תהיה להקים ועדת שרים לענייני בטחון בת 7 חברים, ואני הייתי מבקש כי הצעתי זו תובא להצבעה בממשלה.

שר הדתות י. רפאל:

ראש הממשלה היה צריך להעמיד קודם מספר להצבעה. היות והוא לא עשה כך וגם מנה יחד עם זאת את החברים, הוא הכביד עלי לנקוט עמדה באופן חברי ומשום כך אני אמנע מהצבעה.

ראש הממשלה י. רבין:

אני רוצה להבהיר כי כידוע יש הצעה נוספת - גם בדו"ח אגרנט וגם בהמלצת ועדת חשבים בראשות צדוק - כי יוקם בעת מלחמה קבינט מלחמה, שהרכבו ומועד הקמתו מושארים להחלטה בעת מלחמה.

שר המשפטים ח. צדוק:

יש המלצה בפני הממשלה, עוד לא הוחלט על-כך.

ראש הממשלה י. רבין:

הממשלה עוד לא קיבלה החלטה בנושא זה. אני נגיע לזה ואני אציע זאת להחלטה. לפני יש כרגע שתי הצעות. אני לא מסוגל כרגע להציע הצעה של 7 חברים, אם יוחלט על הרכב אחר שיובא על-ידי מישור אחר מחברי הממשלה להצבעה - בבקשה.

שר הפנים י. בורג:

באשר להצעה הקודמת, מותר להצביע קודם על מספר ואחר-כך על ההצעה העמית.

שר המשפטים ח. צדוק:

הויכוח על המספר היה בזמן שהבאנו את התקנון הזה. כמובן, תקנון זה, גם הוא איננו, אלא הצעה לממשלה ואפשר לשנותו.

ראש הממשלה י. רבין:

אני מוכן כי תבוא הצעה שמית שונה ואז נדון בה.

שר התיירות מ. קול:

אדוני ראש הממשלה, אני רוצה להגיד: בשעתו, כשהיה הדיון על מספר החברים, הבעתי דעה שרצוי שהועדה הזאת לא תהיה גדולה מדי. בעצם, אפשר היה להסתדר עם 7-8 חברים. לפי דעתי אפשר היה להסתדר כך. אבל אני אומר במפורש: מכיוון שהעניינים נסחבים הרבה זמן, ואני מבין שבחיים הפוליטיים היו כאן בעיות פרסונליות ולא רק שיקולים ענייניים - לפי דעתי האישית, כחבר שהיה שנים רבות חבר בוועדת השרים לענייני בטחון, זהו תפקיד חשוב מאד, אבל אין בזה שום עניינים של יוקרה. יש מי שמצדד לזה עניינים של יוקרה. זוהי אחריות גדולה יותר. כשהייתי חבר בוועדת השרים לענייני בטחון - ישנתי לפעמים פחות, אבל אז היו פעולות, ועד שלא נגמרה הפעולה - לא יכולתי להירגע, אחרי ההצבעות. לכן אני רואה בזה אחריות על החברים האלה. אני חושב שהיא דרושה; זה היה חלק מן ההסכם הקואליציוני, שזההיה ועדת שרים לענייני בטחון. אבל הייתי פונה אפילו גם לאלה שהחושבים שדרושה ועדה יותר קטנה שיקבלו את ההצעה שהציע ראש הממשלה, כי אני מעדיף ועדה בהרכב כזה שהציע ראש הממשלה, מאשר שלא תהיה ועדה כלל. כי אחרת ייסחב הדבר הלאה, והועדה לא תהיה. וכיון שאני רואה את המציאות, וזה נסחב שנתיים מאז קיימת הממשלה, ויש על זה ביקורת בציבור וכו' - אני מציע לקבל את ההצעה כפי שהיא, עם כל הלבטים שיש לכל אחד ואחד, וגם עם זה שהייתי חושב שהיא יכולה להיות ועדה קטנה יותר. אבל עדיף ועדה כזאת על פני ועדה שהיא קטנה יותר פוטנציאלית אבל שלא תהיה קיימת. זאת דעתי. אני אומר במפורש: זאת דעתי. ולכן אחמוך בזה כרע במיעוטו.

ראש הממשלה י. רבין:

אני מבין שהשר יעקבי מערער על ההחלטה שנתקבלה

בשעתו בממשלה על מספר החברים.

שר התחבורה ג. יעקבי :

לפי דעתי מה שנעשה כאן עכשיו איננו הוגן, ואסביר מדוע - אם מותר לי. אני אומר לשר המשפטים: נקבע אז גג. לא נקבע המספר.

שר הדתות י. רפאל :

הוא צודק.

שר התחבורה ג. יעקבי :

אני מבקש, איפוא, לא לומר שהממשלה החליטה על מספר חברי ועדת השרים לענייני בטחון. היא החליטה על המכסימום. עכשיו היא צריכה להחליט על המספר.

שר המשפטים ח. צדוק :

לא אתחרה עם השר יעקבי בהגנות. על-כל-פנים לא בישיבה זאת. עוד ניפגש ונדבר על הגינות. אפשר להתווכח לגופו של ענין ללא שמות תואר. ועוד נמצא הזדמנויות למצוא דרגות של הגינות.

שר התחבורה ג. יעקבי :

לא התכוונתי לך.

שר המשפטים ח. צדוק :

אמרתי שעל התקנון הזה הוחלט בממשלה. הוספתי ואמרתי שאז החלטנו שההצעה לגבי הרכב אישי מביא ראש הממשלה. זהו. ולא אמרתי שום דבר מעבר לכך. לא אמרתי שהממשלה החליטה על המספר המרבי. היא החליטה על מכסימום, והיא החליטה שראש הממשלה ולא מישהו אחר מביא הצעה להרכב אישי. זה הכל.

שר העבודה מ. ברעם:

זה נכון וגם הוגן.

שר התחבורה ג. יעקבי:

אם מותר לי לומר: לא לדברייך התכוונתי.

שר הסעד ז. המר:

אני אינני מבין למה אי-אפשר לקיים הצבעה לפי בקשת חברים (ואני מצטרף לחברים אלה שמבקשים הצבעה), הצבעה פשוטה, לא שמית, אם הועדה צריכה להיות בגודל כזה או כזה.

ראש הממשלה י. רבין:

היה על זה דיון, והיתה על זה הצבעה בממשלה.

שר הסעד ז. המר:

היה דיון על מספרים?

ראש הממשלה י. רבין:

כן.

שר הסעד ז. המר:

והמספר ירד לשבעה?

ראש הממשלה י. רבין:

לא. סיכמו אז שיא, וסוכם שראש הממשלה יגיש הצעה שמית. לא יותר ממחצית, לא כולל ראש הממשלה. היה סיכום כזה. אפשר לערער עליו.

שר הבריאות ו. שם-טוב:

כל הממשלה ידעה בדיוק על איזה מספר מדובר.

שר התחבורה ג. יעקבי:

אינני מערער על הגג. למה לומר שאני מערער

על החלטת הממשלה?

סגן ראש הממשלה ושר החוץ י. אלון:

אתה מציע לקבוע תקרה יותר נמוכה, השר יעקבי?

אינני מדבר על ההרכב.

שר התחבורה ג. יעקבי:

לא דיברתי על החלטת הממשלה ולא רציתי להציג זאת

בערעור על החלטת הממשלה. מה שהצעתי זה לקבוע מספר נמוך יותר מן הגג.

סגן ראש הממשלה ושר החוץ י. אלון:

גם זה גג.

שר העבודה מ. ברעם:

אני חושב שהחביעה שמדברים עליה כאן שלושה חברי

ממשלה אינה תואמת את מה שהיה בישיבת הממשלה. הממשלה לא קבעה את מספר

חברי ועדת חשדים לענייני בטחון. אלא קבעה גג, שזה המכסימום, וראש הממשלה רשאי

היה להציע הרכב ועדת חשדים לענייני בטחון של שלושה או חמישה חברים,

אבל לא יכול היה להביא מספר גדול ממחצית חברי הממשלה פלוס היו"ר.

ראש הממשלה, משיקולים שלו, הגיע למסקנה שזאת הועדה ההולמת את הצרכים היום.

אפשר להיות בעדה ואפשר להיות נגדה. אבל אי-אפשר לעשות את שני הדברים.

אם הצעת ראש הממשלה תיפול - הדרך פתוחה לכל מיני הצעות אחרות, ואני מציע לתמוך

בהצעת ראש הממשלה.

ראש הממשלה י. רבין :

שד המשפטים, חבר מערער, הוא רוצה לשנות את התקרה...

שד הסעד ז. המר :

אם אני מערער - אפשר להצביע על שבעה?

ראש הממשלה י. רבין :

כן. מי בעד ההצעה של שבעה? (4).
מי בעד ההצעה העמית והמספרית שאני הבאתי? (13).

ההצעה נחקבלה. אין נגד.

מ ח ל י ט י ם :

לקבל את הצעת ראש הממשלה בדבר הרכב ועדת השרים לענייני בטחון, כדלקמן: י.
רבין, רה"מ - יו"ר, י. אלון, י. בורג, ח. בר-לב, י. גלילי, ג. האוזנר, ש.
הלל, ש. פרס, ח.י. צדוק, י. רבינוביץ, ו. שם-טוב.

613. המלצות ועדת השרים להגדרת חלוקת הסמכויות, החובות והאחריות
בעניני בטחון בין הרשויות העוסקות בעניינים אלה

ראש הממשלה י. רבין :

הדבר השני הוא ענין קבינט-המלחמה, ויש עוד סעיף שלישי.

שר הבטחון ש. פרס :

על קבינט מלחמה הוחלט שרק בימי מלחמה יחליטו.

ראש הממשלה י. רבין :

אין החלטה המסמיכה את הדבר הזה.

שר הבטחון ש. פרס :

אני רוצה להציע שדבר כזה יהיה רק כשיהיה צורך.

שר העבודה מ. ברעם:

לא כדאי להחליט עכשיו.

שר הבטחון ש. פרס:

אם זה יתפרסם - זה יתפרש כאילו אנחנו מתכוננים למלחמה.

שר התיירות מ. קול:

אני נגד ההצעה שהיום נדון בזה.

ראש הממשלה י. רבין:

טוב, אבל יש סעיף שלישי, בענין הגיוס.

שר המשפטים ח. צדוק:

אולי כדאי לדון בשני הדברים יחד. מפני שהענין איננו בלתי מכוסה. יש החלטות כאלה שהן במהותן אינן שונות מההמלצות שלנו, ושם נאמר שהן מחייבות עד שתהיה החלטה של קבע. אני סבור שאפשר על שני הדברים לדון בהזדמנות אחרת.

שר הבטחון ש. פרס:

מי מוסמך לגייס, מתי - יש החלטות על-כך, אלא שרוצים להפוך את הארעי לקבוע. אין הכרח לעשות את זה היום.

שר העבודה מ. ברעם:

לא היום, כשענין לבנון על הפרק.

ראש הממשלה י. רבין:

אם לא איכפת לכם - כל זמן שמעשית ברור שיש

החלטות דה-פקטו...

שר המשפטים ח. צדוק:

יש החלטות דה-פקטו.

ראש הממשלה י. רבין:

אקראי מה אומרת ההחטה: "ראש הממשלה ושר הבטחון מוסמכים להורות על ביצוע פעולות במצבים העלולים להיווצר נוכח איום פתאומי, או כאשר מהירות הפעולה היא צורך חיוני, כגון הפעלת כוחות סדירים, גיוס מילואים או כל גיוס אחר, כאשר אין סיפק לזמן את הממשלה לשיובה". זאת ההצעה.

סגן ראש הממשלה ושר החוץ י. אלון:

אם כך - יש לי מה לומר.

ראש הממשלה י. רבין:

או שדנים או שלא דנים.

שר התיירות מ. קול:

אני מציע לא היום.

שר המשפטים ח. צדוק:

מה שצריך הוא לקבוע את ההחלטה הקיימת, והיא דומה מאוד, כמעט זהה, מבחינת תכנה.

שר התיירות מ. קול:

הצעה לסדר: המצב היום אינו מחייב לדון היום בנושא זה. הוא יכול לחכות עד אחרי הפסח.

ראש הממשלה י. רבין:

בבקשה. אני מקבל את ההצעה.

614. תוספות לסמכויות ועדת השרים לענייני בטחון

ראש הממשלה י. רבין:

בשעתו היתה קיימת גם ועדת שרים לענייני אבטחה. היא בוטלה.

סגן ראש הממשלה ושר החוץ י. אלוץ:

הסמכויות הועברו לוועדת השרים לענייני בטחון, לפי הצעתי.

ראש הממשלה י. רבין:

מה שאני מבקש זה לאשר את מה שהיה מקובל בממשלה הקודמת, שסמכויות ועדת השרים לענייני אבטחה ייכללו בסמכויותיה של ועדת השרים לענייני בטחון.

שר הבטחון ש. פרס:

יש לי רק הערה: שבמקרה כזה צריך להזמין לפחות עוד שני שרים לדיון: את שר התחבורה ואת שר התיירות.

סגן ראש הממשלה ושר החוץ י. אלון:

כל שר הנוגע בדבר יוזמן משדנים בענינים שלו.

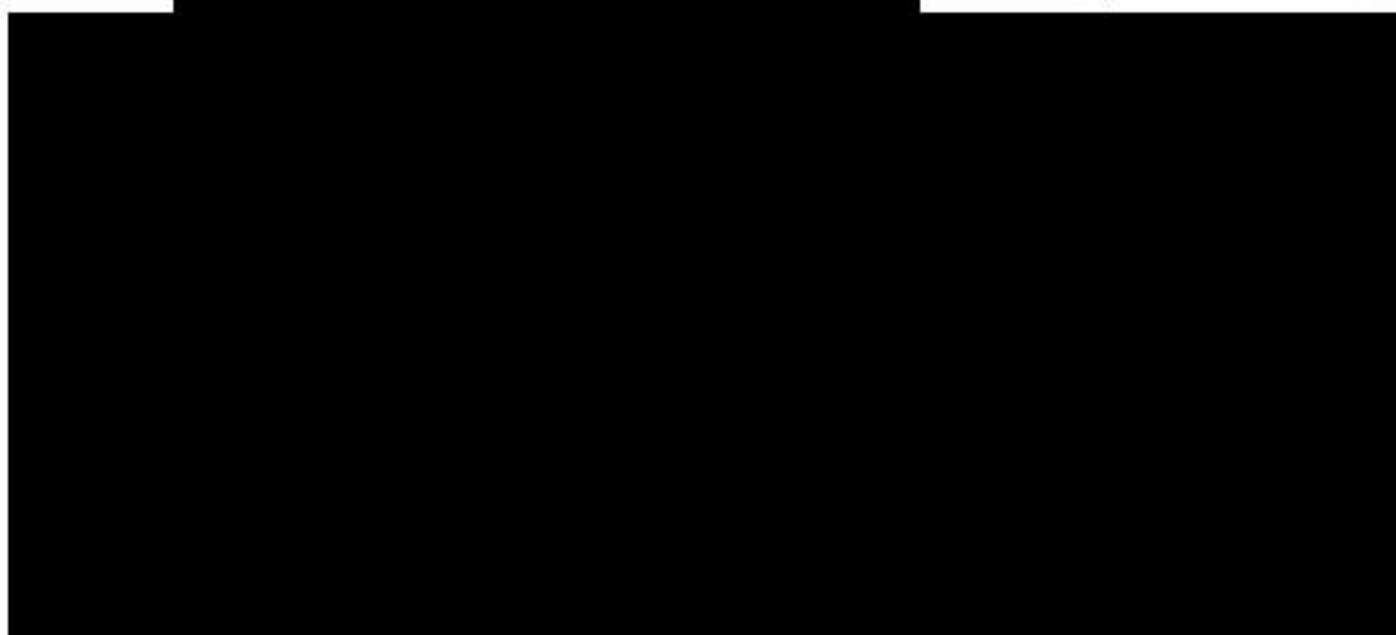
ראש הממשלה י. רבין:

אם מדובר באבטחה בחו"ל - זה לא נוגע לתחבורה.
בכלל, בכל נושא שמחייב, אם יש למשל אבטחה של בתי-ספר בארץ - יזמינו את השדים
המופקדים על מוסדות חינוך.

שר העבודה מ. ברעם:

נכון מאד.

ראש הממשלה י. רבין:

615. דו"ח הצוות שמונה לבדיקת הנוהלים לשמירה ולאבטחה של חומר מסווג.

ראש הממשלה י. רבין :

בשעתו דיווחתי לממשלה שבמסגרת המאמצים למנוע דליפות מונחה ועדה לשמירה ואבטחה של חומר מסווג. הועדה הזאת הגישה את המלצותיה, והן הונחו לעיונם של חברי הממשלה.

שר הסעד ז. המר :

הערה: לפעמים אנחנו מקבלים חומר תוך כדי ישיבה. ייתכן שיש שרים שהם זריזים, אבל צריך לאפשר לנו לקבל את המסמכים לפני-כן.

ראש הממשלה י. רבין :

היתה הודעה לכל השרים שהחל ביום רביעי ניתן לעיין בחומר בכל שעה. היתה הודעה לכל הלשכות.

שר הסעד ז. המר :

אם היתה הודעה - אני מתנצל.

ראש הממשלה י. רבין :

חברי הועדה היו: ג. בך - פרקליט המדינה; אברהם שלום, סגן ראש השירות; והחבר השלישי בוועדה היה ראש מחלקת בטחון שדה של צה"ל. מאחר ולא מדובר כאן בנושאים הצה"ליים - הזמנתי את יו"ר הועדה, פרקליט המדינה, ואת השב"כ שבאמצעות קציני הבטחון של כל משרד ממשלתי

שייך לנושאים הנוגעים לישיבה זו.

מר ג. בך:

ראש הממשלה י. רבין:

אבל הזמנתי את מ"מ ראש השירות. כי השירות מופקד על הביצוע, כגורם מקצועי.

מר ג. בך:

הנושא הוא שמירה ואבטחה של חומר מסווג. כפי שהבנו מכתב המינוי, לא הוטל עלינו לדון בכל ההיבטים של הנושא הזה של מכת ההדלפות, אלא הדגש היה יותר בצד הטכני-מינהלי, בכל הנוגע לנוהלים של שמירה ואבטחה - לבדוק את הנוהלים ולהציע הצעות לתיקון. מטבע הדברים, כשדנים בנושא זה, כמובן גלשנו פה ושם להיבטים נוספים של נושא כאוב זה. הבדיקה שלנו התמקדה בעיקר בנוהלים הקיימים, שהם הנוהלים שנקבעו לפני מספר שנים על-ידי שב"כ, נוהלי אבטחת רשומות. זהו נוהל שקיים ומחייב את כל משרדי הממשלה ומשרדים ציבוריים אחרים, ואשר מעדכנים אותו מדי פעם בפעם. אפשר להתווכח על סעיף זה או אחר. אבל לגופו של ענין, בעצם הגענו למסקנה שהנוהל הזה עונה על הצרכים. הבעיה היא, איפוא, לא העדר קיומו של נוהל כתוב, אלא הבעיה היא שהנוהל הזה איננו מתבצע לאורך כל הקו ובכל המשרדים הלכה למעשה, במלואו. ובעיקר שחסרה מודעות מספקת לנושא הייתי אומר כמעט לאורך כל הדרגים.

קודם כל, אנחנו ממליצים שיהיה צורך ליישם את הנוהלים בכל משרד ומשרד על-ידי קביעת נוהלים ספציפיים בכל משרד, אשר מותאמים לסיטואציות ולתנאים המיוחדים של כל משרד. בענין המודעות, כוונתנו לא רק לדרג הנמוך של פקידים ומזכירים ומזכירות שוטפלים בחומר. אנחנו מתכוונים דווקא במיוחד למנהלים האחראים, למנהלי האגפים, למנהלים הבכירים, שלא אצל

כולם קיימת מודעות זו במידה מספקת. הרגשתנו היא שאצלם קיימת לפעמים הרגשה שאם יש קצין בטחון - זאת האחריות שלו, ואין הערנות והמועדות לכך שהמנכ"ל הוא האחראי בין שקצין הבטחון עושה את עבודתו כראוי או לא. זהו בודאי נסיונו של כל אחד מאתנו. אני הייתי אולי עד לכך במיוחד בחדשים האחרונים. לפעמים יש ישיבות, היו"ר, הוא מנהל בכיר, משתתפים אנשים מכל מיני משרדים, מחלקים שם חומר סודי או חומר מסווג לצורך ההשתתפות בישיבה. לא פעם שמתי לב לכך שבגמר הישיבה - האחד שם את הנייר בכיס, השני נותן אותו לעוזר, האחד משאיר אותו על השולחן, והיו"ר יוצא מן החדר ואיננו עד לכך שהוא אחראי, שהוא צריך בעצמו לנהל את המעקב או לתת הוראות מיוחדות או לקבוע מישור אחד שיהיה אחראי. יוצא שכאשר מחלק הנה נכנס - כולם מפסיקים לדבר על דברים סודיים. אבל אחר-כך כשיוצאים והמחלקים אוספים את כוסות התה - הניירות בחלקם מונחים על השולחן. זוהי דוגמה שאנחנו נתקלים בה בכל מקום. לכן הצורך במודעות.

שר התיירות מ. קול:

בסוכנות לפני הקמת המדינה היה האחראי לנקיון בבית רשמי להיות רק אנאלפבית, כדי שלא יוכל לקרוא את החומר. זה היה התנאי.

מר ג. בך:

כאן אנחנו מציעים הצעות קונקרטיות יותר.

שר הדתות י. רפאל:

עכשיו זה חל על הפקידים.

מר ג. בך:

אנחנו מציעים הצעות קונקרטיות, לגבי כל העובדים: סרטים, הסברה, כנסים, החזמת עובדים על הנוהלים וכו', הכנסת הנושא להשתלמויות וקורסים. זהו נושא שנקרא "הסברה, הדרכה, מודעות." נושא

נוסף שנתנו דעתנו עליו הוא שהגענו למסקנה כי מצד אחד המודעות איננה מספקת, מצד שני - קיימת הגומה בסיווג המסמכים והידיעות המסווגים כלפי מעלה. כלומר, קובעים מסמכים כסודיים ביותר או כסודיים כשהתוכן בעצם איננו מצדיק את זה. הסיבות לכך הן שונות: לפעמים למען הבטחון - יותר בטוח לקבוע זאת כך. לפעמים מתוך חוסר ידיעה לגבי ההבדל, לפעמים גם כמגמה שעל-ידי כך הנושא שאדם מטפל בו מקבל חשיבות יתר. התוצאות הן די רציניות, מצד אחד מבחינה מינהלית קשה יותר להתגבר ולקיים את הנוהלים החמורים לגבי סודי-ביותר, במיוחד, ויותר חמור - העירנות פוחתת. הפקידים שמקבלים עשרות מסמכים שכתוב עליהם "סודי ביותר" כשלגבי חלק מהם נראה שזה לא מוצדק - אינם ערים עוד גם לגבי מסמך חשוב ביותר, ואינם מקפידים.

אנחנו מתריעים במיוחד בענין הטלפונים. אני מוכרח לומר שככל שידעתי על הדבר הזה מסרטים ובדרך אחרת - חברי לצוות הביאו לי פרטים, שאני מניח שאינם סודיים עד כדי כך שאי-אפשר לגלותם, שהם די מחרידים. אם היום שיחת טלפון בין ירושלים לת"א ו-80% הולכות באלחוט, והאניה הסובייטית שנמצאת לא רחוק מהחוף יכולה לקלוט לא רק את כל השיחות, אלא גם על-ידי מחשב להתמקד על קווים מסוימים ולהחביית עליהם ולמעשה לפענח את כל השיחות האלה - גם כאן יש לפעמים אשליה למשחמשים בטלפון, שאם הם משחמשים בעת השיחה במונח קצת מעורפל ולא ברור-בתך הקטנה, ומספרים את כל הסוד - הדבר לא ברור. אין לשכוח שהמאזין, בפרט המאזין המקצועי, יש לו מידע ממקורות רבים וב-JIGSAW-PUZZLE הזה כל דבר מוצא את מקומו, וגם כאן יש מקום לאזהרה מיוחדת. דנו במיוחד בנושא של מה שקראנו "סוד חריג". ככל שמקפידים על נושאים סודיים ביותר - בכל-זאת יש נושאים מבצעיים, כמו מבצעים צבאיים במיוחד, בשטח של פגישות חשאיות של אישיות או שרים עם גורמי חוץ או גורמים אחרים, ויש צורך בשמירה מיוחדת. ובכן, בזמן שלגבי מברק סודי ביותר יש בכל-זאת שאבלונה מסוימת, יש מספר קבוע של שותפי סוד במשרד החוץ ובמשרד ראש הממשלה, במשרד הבטחון וכו', ויש נוהלים קבועים - צריכה להיות לפי המלצתנו דרך גם לגבי נושא שמוכרז כסוד-חריג, לנהוג לגביו

אחרת. כאן ימונה אדם מיוחד לצורך הבטחון, ש יקבע את שותפי הסוד ויצמצם את מספרם במידה מכסימלית לצורך המבצע המסויים הזה, ויקבע אמצעים נוספים שיאבטחו במידה מכסימלית את שמירת הסוד המסווג הזה. רק ראש הממשלה או מי שיחמנה לכך על-ידי ראש הממשלה, שראש הממשלה יאציל לו את סמכויותיו לצורך זה, יוכל לקבוע שסוד מסויים הוא סוד חריג לצורך הנוהל הזה, ויקבע הצעת נוהל מפורט בעניין זה.

אנחנו ממליצים על הגברת הסנקציות הפליליות והמשמעותיות בנושא זה. אנחנו דורשים שתהיה חובה לדווח על כל דליפה שפקיד או עובד ציבור נתקל בה, ועל כל פניה יוצאת דופן מצד גורם חוץ המצביעה על עיונות לגבי סוד מסווג. היום יש סעיפים בחוק הפלילי...

שר הבריאות ו. שש-טוב:

לדווח למי?

מר ג. בך:

לממונה עליו או לקב"ט. אם שואלים אותו למשל בטלפון מה בעניין נושא מסויים שהוא יודע שהוא סוד מסווג - הוא חייב לדווח שגורם לא מוסמך שאל אותו בעניין זה. לדווח למנהל או לקב"ט; על-כל-פנים שזה יגיע לקב"ט. קיימים בחוק סעיפים, גם בשטח המשמעתי וגם בשטח הפלילי. אבל היום מתייחסים איכשהו בסלחנות-יתר לנושא; כמעט שלא הופעלו הסנקציות, לא הפליליות ולא המשמעותיות, ואנחנו סבורים שיש מקום להחמרה בנושא זה. אנחנו גם ממליצים שבכל משדד ייקבע מי מוסמך לדבר עם גורם חוץ, בין שזה עתונאי ובין שזה מישור אחר. נתקלנו ונמסר לנו שבמשדדים מסויימים יש נוהגים לפיהם עתונאי יכול ללכת כמעט מחדר לחדר, מסמנכ"ל זה לסמנכ"ל אחר, והוא כמובן משתמש אחר-כך בכל פירוש שקיבל מהאחד נגד השני. הוא נותן להבין שהכל כבר ידוע לו...

שר העבודה מ. ברעם:

אני חושש שמזמינים אותו מחדר לחדר.

מר ג. בכ:

דבר זה מביא לעמי תוצאות: (1) אם יהיה אחד או שניים שיודעים את הסוד במקום עשרה - הסכנה פוחתת; (2) כשאחד או שניים יודעים שמבקרה של הדלפה החשש יפול עליהם - הם יזהרו יותר. ומה גם שברור יותר שאם מותר להם - לאחרים אסור. בנושא זה קראנו לדברים "עשרת הדברות", מספר דברים מיוחדים שקורים יום-יום לכל אחד מאתנו, שהמנהלים צריכים לחזור שוב ושוב ולהתריע עליהם: השארת מסמכים סודיים על השולחן כשעובד עוזב לדגוע או הולך לישיבה; צילומים של חומר סודי ומידע שעובד מצלם בניגוד לנוהלים כשהוא צריך לקיים ישיבה. יש נוהלים קבועים בענין זה. וחומר במיוחד הענין של האישורים. אנחנו נחקבלים בזה, וזאת אחת התקלות הראשיות: אדם יודע שיש סוד מסווג. בכל-זאת עתונאי או מישאו אחר מטלפון לו ואומר: אני כבר יודע את הדבר, והוא מראה שפחות או יותר יודע. עלול לקרות שאותו עתונאי יודע רק חלק מהידיעה, או שבכוונה מכניס אי-דיון וזורק אור לא טוב על מעמדו של אותו עובד. ואז השיקול של העובד הוא: ממילא זה כבר לא סוד - למה לא לשפר לפחות את התדמית, ושהידיעה תהיה מדויקת? ואז מספרים לגורם הלא-מוסמך את הדבר בצורה מוסמכת. ודבר שעל-סמך שמועה העתונאי לא יכול היה לפרסם - עכשיו יש לו כבר גושפנקא רשמית של העובד, שהדברים אינם תיאורטיים. נתקלנו בכמה בדיקות בכך שזהו אחד המקורות של מה שאני קורא "דליפה בתום לב". אינני מדבר על דבר זדוני, שאדם מדליף לשם השגת מטרה מסוימת. אלא אדם חושב שהוא פועל לטובת הענין. כאן צריך להסביר שאסור אפילו לאמת ידיעה, בפרט לא להוסיף למידע של האדם ששואל.

הנושא האחרון שדנו בו הוא ענין הפיקוח. אנחנו חושבים שהוא איננו מספיק. יש פיקוח של שירות הבטחון, יש פיקוח של הקב"טים. הקב"טים היום מדווחים בעיקר רק על תקלות שהם שומעים עליהן. אנחנו ממליצים על

ביקורת תקופתית, על ביקורת-פתע, ביקורת של ש"ב על הקב"טים.

שד הפנים י. בורג:

למה כתוב בעמוד 8 "בתדירות פעם בשנה"?

מר ג. בך:

קבענו בסעיף זה שהקב"ט חייב לפקח...

שד הפנים י. בורג:

אבל הביטוי "בתדירות של פעם בשנה" איננו נראה לי.

מר ג. בך:

כתבנו על ביקורות תכופות יותר, בממוצע, שיערכו במשרדים ובמתקנים בהם קיים מידע מסווג.

שד הפנים י. בורג:

אם זה בממוצע - זה יכול להיות פחות.

מר ג. בך:

נכון. אנחנו מתכוונים לכך.

יש משרדים שמבחינת כוח אדם אין אפשרות כוח-האדם. לנו חשוב שבמשרד החוץ, במשרד הבטחון, במשרד ראש הממשלה ובכל המשרדים העדינים במיוחד מבחינת חומר מסווג הביקורת תהיה תכופה יותר, בעוד שיש משרדים שאם פעם בשנה הם מקבלים מסמך סודי ביותר - ולפי הבצעתנו אולי אף פעם לא יקבלו חומר סודי ביותר, ורק סודי לפעמים - הביקורות שם אינן חייבות להיות כל כך תכופות. אבל הקב"ט כמובן חייב לעשות את הביקורת

בכל-זאת, ולעמוד על המשמר, ולעמוד בעצמו לביקורת.

אם לסכם: הגברת המודעות, הישום בכל משרד, הטיפול במיוחד בסודות חריגים, הגברת הסנקציות והגברת הפיקוח - גם בזה אין פוטנט. איננו משלים את עצמנו שבכך יכולה להיות תרומה מסויימת לשיוור המצב.

סגן ראש הממשלה ושר החוץ י. אלון:

אני הספקתי לקרוא את הדו"ח וההמלצות והמסקנה שלי היא שטוב עשה ראש הממשלה שהטיל על ועדה לבדוק את המצב ולהציע הצעות. אני מפנה תשומת לבנו לשתי המלצות שבעיני אינן פחות חשובות מן ההוראות המקצועיות כיצד מאבטחים מסמכים וסודות וכו'.

(א) בדבר המעורבות הגדולה יותר שיש לצפות לה מצד מנהלים למה שנעשה בתחום הבטחון במשרדיהם. זה כולל בסופו של דבר גם שדים, לפי ההנחיות המקצועיות של שב"כ;

(ב) שיש לנהוג בחומר-הדין, בחומרה, עם העוברים על תקנות הבטחון.

הנקודה השניה מחייבת הסבר תקנוני ו/או משפטי. אם נשאר את ההכרעה בכל מקרה של עבירה על כללי הבטחון למנכ"ל המשרד או לאחד מראשי האגפים שלו - חוששני שמהר מאד נחזור לסלחנות יחסית, כמו שקיימת גם היום הזה. ואין זה סוד שפה ושם נמצאים עובדים בכירים - ואולי פחות בכירים; אני מדבר על מסגרות שונות בארץ, ולא רק של משרד אחד שבהם יש חומר חסוי - אשר נוהגים בקלות בהעברת חומר, ולפעמים אני נדהם לקרוא בכתבות שונות כמעט ציטוטים מדוייקים, בין שהם באים מן הארץ ולפעמים הם באים מחו"ל.

אני מציע לבחון אם במקרה של עבירות אין צורך ברשות אחת שתיקבע את החקירה הדרושה, ואפילו את נקיטת הצעדים המשפטיים הדרושים. כלומר, אם נעשית עבירה פלילית במקום כלשהו - המשטרה או הפרקליטות אינן ממתינות עד שראש העיר שאצלו נעשה הפשע, או הממונה על המחוז מטעם

משרד הפנים, מבקשים את התערבותן, או אפילו עד שהקרבתן של מעשה האלימות או העבריינות מבקש טיפול משפטי. בענין זה יש תגובה אוטומאטית של רשויות החוק. ייתכן מאד שאם יהיה ברור לכל הנוגעים בדבר שהסמכות לקרוא לסדר היא בידי גורם שאיננו מעורב בעבודה היום-יומית של המשרדים הנוגעים בדבר, אלא היא בידי הפרקליטות או מוסד דומה לפרקליטות - אולי ההרעה תהיה גדולה יותר.

מר ג. בר:

על הפרת נוהל לא נרע אנחנו. זה רק המנהל ידע.

סגן ראש הממשלה ושר החוץ י. אלו:

לפעמים יכול קב"ט שמקבל את הנחיותיו המקצועיות משב"כ, שהוא משרד מרכזי המשרת את כולנו, לתבוע חקירה. אם יתברר במשרד מסויים שאחרי דליפה מסויימת נערכה חקירה רצינית - אני מעריך שזהיה זהירות גדולה יותר. זאת הערתי. אבל נניח לרגע שנאשר - ואני מציע לאשר - את ההמלצות ויחול שיפור ניכר, ואני מקווה שיחול שיפור ניכר במערכת שמירת הסודות במשרדים הנוגעים בדבר - גם אז לא פתרנו בעיה שחורגת מתחום סמכויות הועדה. היא הועלתה בשעתו על-ידי שר המשפטים בתוקף חברותו בממשלה, לגבי הדלפות משולחן הממשלה. אני אינני מעלה זאת לדיון בהזדמנות חגיגית זאת. אני רק קובע עובדה שמאז הוצאנו את זעמנו על עוזרינו, והוצאנו אותם מן הישיבות - לא רק שלא חלה הקלה, אלא חלה אף החמרה, לעתים גם בזדוניות של הסלקטיביות של ההדלפות.

שר הפנים י. בורג:

זכו - מלאכתם נעשית על-ידי אחרים.

סגן ראש הממשלה ושר החוץ י. אלון:

אינני מצטער על שהוצאנו אוחם. אני רק מציין שנגרמו נזקים מדיניים חמורים מאד, שאין צורך בהם, ואינני מביא את הדוגמה האחרונה, כדי שלא לגרום נזק נוסף.

שר הפנים י. בורג:

שתי הערות קצרות: האחת - על קשרים עם גורמי חוץ. כאן דרוש הסבר. לא כאן, אלא אם אתה רוצה להעביר זאת אחר-כך לעובדים מסויימים. היתה תקופה - אינני יודע איך זה היום - שגם מטעם שגרירויות שונות היו מעוניינים להיפגש עם פקידים גבוהים. כאן הייתי מציע שחברי הועדה יתנו הנחיות יותר מפורטות למנכ"לים למשל באיזו צורה הם מעבירים את העניין לאנשים שצריכים לדעת לפעול או להיזהר. האם זה מובן? סעיף כזה בצורה כזאת לא נאה לפרסם. פרט לכך, על-מנת שהוא יהיה אופרטיבי, אחם - או מטעם לשכת רה"מ - צריכים לקרוא למנכ"לים ולומר להם: עליכם לפעול בצורה כזאת. איך הסעיף הזה בנוגע לקשרים עם גורמי חוץ יועבר הלאה...

מר ג. בך:

הרעיון שלנו היה שכל מנכ"ל בכל משרד יפרסם נוהל לכל העובדים שהדובר או א'-ב'-ג' רשאי לדבר.

שר הפנים י. בורג:

אני מציע שיהיה ליטוש נוסף בעניין זה, ויוזמנו המנכ"לים, וייאמר להם במה מדובר. שזה יגיע למנכ"ל לא רק על-ידי נייר, אלא שאתה או חבריך בועדה מטעם רה"מ יזמינו את המנכ"לים ויסבירו להם.

ראש הממשלה י. רבין:

לא דומה משרד אחד לשני במגע עם גורמים זרים. אי-אפשר להוציא כאן הנחיה כללית. לכן זה מושאר לסמכותו של כל משרד,

על-מנת שיוציא את הנחיותיו הוא. לא דרושה כאן התערבות מרכזית.

שר הפנים י. בורג:

יש גם מסמכים בעלי ערך, לאו-דוקא סודי. למשל: גניבת תעודת זהות לא-ממולאת. האם נתחם את דעתכם גם למסמכים בעלי משקל, או רק לסודות פרופר?

מר ג. בר:

אתה מתכוון לגניבה? אין ספק שכאשר דיברנו על יישום - בכל משרד יש מצב מיוחד. הקב"ט שלכם חייב בודאי להקדיש תשומת לב מיוחדת לנושא זה.

שר הדתות י. רפאל:

אני מניח שהמינוי שנתן רה"מ לוועדה נבע מתוך ענין מיוחד, אם כי הוא בא בתאריך קצת יותר מאוחר - לרגל הענין שהיה בשעתו עם הספר המפורסם. אני חושב שההנחה הזאת נכונה.

ראש הממשלה י. רבין:

לא בהכרח.

שר התיירות מ. קול:

אתה טועה. את החומר לספר הוא קיבל מארזי-הלבנון ולא מאזובי-הקיר.

שר הדתות י. רפאל:

אני חושב שהוועדה הזאת, שעשתה עבודה טובה ועידכנה את התקנות או ההנחיות שהיו, למעשה לא השיגה שום מטרה. החומר שעודכן, היה באוקטובר 1974. הנוהלים הקודמים גם הם היו נוהלים טובים. אם הכוונה

היתה הכוונה היא - הועדה לא חשיגה שום מטרה. בינינו לבין עצמנו, במשרד שלי למשל אין כמעט חומר סודי; אינני יודע איזה חומר סודי...

שר התיירות מ. קול:

למה? פסולי החיתוך זה חומר סודי.

השר ג. האוזנר:

זה חומר שצריך להיות סודי, ואיננו סודי.

שר הדתות י. רפאל:

ברור המשרדים בדרך כלל אין חומר סודי, כזה שצמודלים לחשיג אותו. זה נוגע למשרדים מיוחדים.

שר התיירות מ. קול:

אם יש לאדם שתי נשים - זה לא חומר סודי?

שר הדתות י. רפאל:

חשבתי שהועדה תיתן את דעתה כיצד למנוע דליפה באמת, בכוונה. יכול להיות שהיא לא יכולה היתה לפתור את הבעיה. עד כה היא נתנה את דעתה כיצד למנוע דליפת חומר שלא בכוונה: מישחו משאיר על השולחן, אין שומרים במידה מספקת, חוסר תשומת-לב מספקת וכו', דברים חשובים מאד. אבל אני חושב שהיה כאן נושא רציני: איך למנוע הדלפת חומר כזה וסינון חומר כזה בכוונה. זה היה הנושא העיקרי, שאז בכל-אופן עוררנו אותו, ואני מתאר לעצמי שבעקבותיו בא המינוי של הועדה הזאת. כי אם לא כך - הרי היו נוהלים גם קודם, והחידושים לעומת הנוהלים הקודמים הם חידושים מעטים. אם לא - יכול להיות שצריך להסביר לי שזה לא כך, ואז אני מקבל את זה. אם יש הסבר שזה לא כך - אני מקבל את ההסבר הזה. זאת-אומרת שבאו לפתור בעיה אחרת, ואת הבעיה העיקרית שכולנו דיברנו עליהם אז עדיין

לא פתרו. היא עדיין מחכה לפתרון. לכן אני שואל שאלה.

שר התיירות מ. קול:

גם אני רוצה לשאול שאלה, בעקבות הדברים של חשר רפאל. אני רוצה לשאול: בזמן שפורסם הספר של מתי גולן, או שהודיעו שפורסם (עדיין לא הספקתי לקרוא אותו) היה מדובר על כך שיש אצל שרים העתקים של פרוטוקולים בארכיונים פרטיים שלהם, נתונים חשובים של ועדות שרים או של הממשלה. זהו חומר סודי מאד, שהרי מתי גולן, כפי שנאמר אז (אני עוד לא קראתי - ציטט מפרוטוקולים ומשיחות שהיו, נניח שיחות סטנוגרפיות עם קיסינג'ר וכו', שנרשמו. מה עם החומר הזה? אני רוצה לדעת. רק בפקידים אנו עוסקים? אפשר לדרוש מכל אחד שאם יש לו פרוטוקולים סודיים משיחות עם נציגי מדינות אחרות או מדיוני ועדת שרים לענייני בטחון או משיבת ממשלה - הוא חייב להחזיר אותם, אם יש לו בבית ארכיונים כאלה, או שלא היה רשאי כלל לקחת פרוטוקולים כאלה הביתה. כשאני רוצה לקרוא פרוטוקול - אני הולך כאן למר אבנר וקורא אותו אצלו. אין לי ולא קיבלתי אף פעם פרוטוקולים הביתה.

ראש הממשלה י. רבין:

בעניין זה שלח מזכיר הממשלה מכתב לכל השרים לשעבר וחסרים בפועל, שבו הם נשאלו האם יש להם ארכיונים פרטיים. ושנית - הוצע סידור שצוקובל היום לדוגמה בצה"ל, לגבי החומר של הרמטכ"לים לשעבר וכו'. במקרה זה שר הבטחון לשעבר דיין הוא היחידי שהשיב שהיה לו ארכיון, והוא מופקד בארכיון צה"ל (הוא יכול לגשת אליו אם הוא רוצה). הצענו אותו סידור לכל השרים בגנוז המדינה. קיבלנו תשובה מכל השרים לשעבר וחסרים בפועל שאין להם ארכיונים.

שר התיירות מ. קול:

סטנוגרמות של שיחות?

ראש הממשלה י. רבין:

עובדה. אני יכול רק לפנות במכתב לשר לשעבר ולשרים, וקיבלנו תשובות. אם אתה רוצה - מזכיר הממשלה ימסור פרטים. כי הצענו את הסידור שקיים לאלה שהיו קשורים בבטחון. למשל, בר-לב כרמטכ"ל, אני כרמטכ"ל. כל החומר מוחזק בארכיון צה"ל. לגבי השרים שלא היו קשורים במערכת הבטחון בתפקידיהם לשעבר - הצענו אותו סידור בגנון המדינה, ויש שני מפתחות: מפתח אחד בידי הפרט ומפתח אחד בידי הגורם, ארכיון צה"ל או גנון המדינה, ושם יהיה החומר מופקד. כי בבית אין סידורים לשמירתו. אני אינני נגר קיום ארכיון פרטי. אינני חושב שביכולתה של הממשלה להתערב אם שר לשעבר מחזיק ארכיון פרטי. אם זו לא תהיה סטנוגרמה רשמית - זה יהיה מה שהוא עצמו כתב בישיבת הממשלה. זה משנה? ביקשנו שארכיונים פרטיים יוסדרו בצורה מסודרת. פנינו וקיבלנו תשובה. לא אערוך חקירה. פרט לשר הבטחון לשעבר דיין שהודיע שהכל נמצא בארכיון צה"ל, מאחרים קיבלנו תשובה שאין להם ארכיון.

שר התיירות מ. קול:

מה לגבי המצב היום? הרי אפשר לנקוט בפעולה מונעת.

ראש הממשלה י. רבין:

שר לצורך עבודתו מותר לו להשתמש בדברים שהוא צריך אותם, כולל חומר סודי ביותר.

שר התיירות מ. קול:

שר שהוא חבר בועדת שרים לענייני בטחון, או מנהל שיחות עם נציגי מדינה אחרת, שיחות סודיות - האם מותר לו לקבל העתק מפרוטוקול שיהיה שמור אצלו, מישיבות כאלה? אני שואל.

ראש הממשלה י. רבין:

אינני יודע מה היה בעבר. היום זה שייך לרכוש

המשרד.

שר הבריאות ו. שם-טוב:

זה אף פעם לא היה מותר.

שר הבטחון ש. פרס:

לכל שר במשרד יש תיק אישי, אבל לא הביתה.

שר התיירות מ. קול:

מה זה "במשרד"?

שר הבטחון ש. פרס:

יש לו חליפת מכתבים עם סנטור. מה יעשה עם זה?

שר המסחר והתעשייה ח. בר-לב:

קיבלתי חומר סודי ביותר לפני שבוע בענייני דלק.

ומיד שמתי אותו אצלי במשרד בסיף.

ראש הממשלה י. רבין:

השר קול שאל לגבי פרוטוקולים, ואני מרחיב:
היתה פניה לגבי כל הארכיונים, לא רק לגבי חומר סודי. כי אי-אפשר להגדיר
מה סודי ומה לא סודי, והצענו סידור שעונה לכל הארכיונים הפרטיים, לגבי
השרים לשעבר והשרים בפועל. קיבלנו תשובות. אינני מציע שנציב עכשיו משטרה
לחקור באיזו מידה התשובות מהימנות. זה מה שאנחנו יכולים לעשות.

שר התיירות מ. קול:

לקראת העתיד הייתי מציע שפרוטוקולים משיבות...

שר הבטחון ש. פרס:

מי לוקח פרוטוקולים משיבות?

שר התיירות מ. קול:

שלא יוכלו לקחת פרוטוקולים משיבות. זה ענין של מזכירות הממשלה. רק היא רשאית להחזיק בפרוטוקול.

מוכיר הממשלה ג. אבנר:

על-פי חקנון עבודת הממשלה מותר לשר לראות את דבריו שלו בישיבת הממשלה, אם הוא מבקש זאת.

שר התיירות מ. קול:

אני ביקשתי כמה פעמים, לצורך ציטוט כאן.

שר המשפטים ח. צדוק:

אי-אפשר לצפות מן הועדה הזאת ומן הדו"ח שלה ליותר מן התפקיד המוגדר שהוטל עליה. אפשר כמובן בהזדמנות זאת לדבר על כל ענין הקשור בהדלפות ובסודיות. אבל מה שהוטל על הועדה הזאת היה לבדוק את הנוהלים והסדרים הקיימים לשמירת ואבטחה של חומר מסווג, ולהציע שיפורים וסודרי פיקוח ובקרה.

שר התיירות מ. קול:

אבל פרוטוקולים? מנין הוא ציטט אותם? מנין היו למתי גולן

שר המשפטים ח. צדוק:

על הועדה הזאת לא הוטל אלא תפקיד אחד, שהוא חשוב מאד, אבל טכני: לבדוק מה הם הנוהלים להבטחת מסמכים סודיים, איך צריך לשמור עליהם, אם מותר לעשות העתקים או אסור לעשות העתקים, מי אחראי לכך בכל משרד ומשרד. הם בדקו את הנוהים הקיימים, מצאו שביסודם הם נכונים, הציעו כמה שיפורים. ואני רואה את נקודת הכובד של ההמלצות שלהם לא בנוהלים, שאפשר לשפר אותם, אבל ביסודם הם נכונים גם היום, אלא בכך שעד עכשיו כפי הנראה הפיקוח על קיומם והצעדים המשמעותיים בעקבות הפרה של הנוהלים הללו לא היו מספיקים, ואפשר היה להפר את הנוהלים הללו מבלי שזהיה הדלפה, אלא על-ידי הזנחה או על-ידי עשיית העתקים. ביקורת לגבי מסמכים שאסור לעשות מהם העתקים. על כך יש הפרות. ואני שאלתי: על כמה משפטים משמעותיים בגין הפרת נוהלי האבטחה הקיימים ידוע לך בשנתיים האחרונות? שאלתי את פרקליט המדינה ואת סגן ראש השירות, וקיבלתי תשובה: אפס. הנוהלים היו, איפוא, על גבי הנייר. אפשר לשפר אותם כהנה וכהנה. אבל אם לא תהיה הקפדה על קיום הנוהלים האלה - לא הועלנו ולא כלום. ואני רואה את עיקר ההמלצות הללו בשלושה דברים: בפעולת הסברה מחודשת, כדי להגביר את המודעות, בהגברת הפיקוח על הקיום של ההוראות המשמעותיות, הפרוזאיות, הטכניות הללו, ללא קשר להדלפה, ובנקיטת צעדים ללא היסוס גם על הפרה טכנית של הנוהלים, ולא רק על הפרה שמולידה דליפה.

לגבי מקרים של דליפות רציניות אני מסכים לעקרון שהובע כאן, וכבר דיברנו על כך בכמה הזדמנויות קודמות, שאם יש דליפה של חומר סודי, גם אם אין כל ידיעה מי הדליף, ואין חשוד - כמו בכל מקרה שצמגלה עבירה שבוצעה, חובה על הרשויות המוסמכות במסגרת החוק לחקור ולנסות לאתר את המבצע. אם יאתרו - יהיה שיקול בהתאם לחומרת העניין, אם תהיה פעולה ציבורית, אם תהיה פעולה משמעותית או פעולה פלילית - הכל לפי העניין. אבל אם יש דליפה של חומר סודי, כמו הדליפה של החומר של מתי גולן - אני סבור שאם דבר כזה יקרה לנו בעתיד, אין לעבור לסדר היום, אלא יש להטיל

על רשויות המדינה המוסמכות לחקור ולהתחקות, כמו במקרה של שחיתות, כמו במקרה של פריצה לחנות.

ראש הממשלה י. רבין:

פריצת חנות. זאת הדוגמה. לגבי שחיתות אתה יודע קונקרטי כמה וכמי מדובר. אבל פריצת חנות - אינך יודע מי התפרץ.

שר המשפטים ח. צדוק:

בא יהודי בבוקר לחנותו, ומוצא שהיא נפרצה, והסחורה נגנבה. אין לו מושג מי שעשה את זה, אבל הוא מודיע למשטרה, וחובת המשטרה לחקור. גם דליפה של חומר כמוס מעידה שהחנות נפרצה והסחורה נגנבה.

השר ג. האוזנר:

ומי מתלונן?

השר י. גלילי:

הרי בכל יום ששי יש הוכחות כאלה.

שר המשפטים ח. צדוק:

במקרה של חומר חמור - הרשויות צריכות לפנות מאליהן. או שרה"מ צריך להטיל עליהן לחקור.

השר ג. האוזנר:

צריך להטיל על מישהו שיהיה המתלונן. לא פועלים

בלי תלונה.

שר המשפטים ח. צדוק:

אינני מקבל את העקרון שיש אנשים, חברי-כנסת או חברי ממשלה, שהם מחוסנים מפני החובה למסור עדות הדרושה לחוקרים לצורך גילוי המבצע של עבירה פלילית.

השר ג. האוזנר:

במסגרת התפקיד שהוטל על הועדה קיבלנו דיווח מתקבל על הדעת, ברור. גם בעיני הנושא הזה נוגע יותר למעשים בשוגג מאשר לדברים שנעשו בזדון. ברשלנות ולא מתוך רצון רע. ולכן האזכורים של החומרות בחוקי בטחון המדינה אמנם הם במקומם, אבל לא להפעלת החומרות הללו אנו מתכוונים במסגרת הזאת שנדונה כאן.

מר ג. בך:

הזכרנו את הסעיפים הקלים יותר, לא את החמורים של מסירת ידיעה סודית, אלא רק את אלה של רשלנות.

השר ג. האוזנר:

מה שחשוב הוא שיהיה מנגנון בכל משרד, ושכל אחד מאתנו יתן דעתו על כך שבמקרה של רשלנות בטיפול בחומר סודי - לא יקבלו יחס סלחני של לא-אכפתיות או לכל היותר איוו הערה לממונה על כך, אלא ינקטו בשורה של צעדים, מן הקל אל הכבד - כשהקל הוא לפחות להעיר בכתב לאדם האחראי: משהו נמצא לא בסדר, והדבר החמור ביותר כולל הגשת תלונה משמעתית. כי ברוב המקרים אני מניח שהדיון המשמעתי יהיה המסגרת הנאותה לרשלנות כזאת. ואותה שאלה ששר המשפטים כבר שאל רציתי גם אני לשאול: כמה מקרים מאז יצאו ההוראות זכו לטיפול כזה, וקיבלתי תשובה. זה מעיד על כך שבמשרדים אין מודעות כלל.

סגן ראש הממשלה ושר החוץ י. אלון:

או שאין עבירות.

השר ג. האוזנר:

טוב. כולנו יודעים שיש עבירות. כלומר, יש רשלנות. יש חוסר יחס לחומר סודי, חלקו כפי שהועדה אומרת: מפני שיש זלזול בסיווג ומסווגים כסודי או סודי ביותר גם דברים שלאחר שיקול אינם מחייבים קפדנות כזאת, ואז ממילא מתייחסים כבר לכל חומר כאילו הוא גלוי ונתון לפרסום. כאן צריך, איפוא, לדרוש יותר הקפדה. אי-אפשר לקבוע קריטריונים, כי אין קריטריונים אחידים. אבל קצת שכל ישר צריך להפעיל. העיקר זה הביצוע. וצריך שיהיה מנגנון מרכזי שיקח על עצמו את ריכוז הביצוע בכל משדדי הממשלה, וזה מה שחסר לי כאן.

ראש הממשלה י. רבין:

הגורם המדריך המקצועי בהגדרת התפקידים היום

זה השירות הבטחון הכללי.

השר ג. האוזנר:

ששירות הבטחון הכללי יפעל בשני כיוונים:

(א) שהוא יקבל דיווחים מאת הקב"טים היחידתיים.

(ב) שיעביר להם הוראות ברורות בכל מקרה של

גילוי חוסר הקפדה, בדבר נקיטת צעדים מתאימים במסגרת הנראית לגבי המקרה הנדון. זה הדבר העיקרי: הבקרה, המעקב והטיפול.

שר המשפטים ח. צדוק:

אני לא הבנתי את הפיסקה השניה של השר האוזנר.

האם אתה התכוונת שקצין הבטחון ימליץ על נקיטת צעדים?

השר ג. האוזנר:

כן בהחלט.

ראש הממשלה י. רבין:

האחריות היא של המנכ"ל, השר ולא על היועץ המקצועי של שב"כ, כי אחת את המשנה את צינור האחריות. ברור שקצין הבטחון של המשרד יכול להביא לתשומת-לב המנכ"ל או השר כי נעשה מקרה חורג, אבל הוא לא יכול להביא בפניו המלצה מה לעשות.

השר ג. האוזנר:

לאור העובדות הקיימות, לא הייתי רואה פיצול בכך שתהיה גם המלצה של הממונה על הבטחון, כאשר המנכ"ל או השר יכול להענות לה או לא, זו אחריותו הוא, אבל לאור רגישות הדברים אני חושב שחשוב שתהיה גם המלצה של הממונה על הבטחון.

ראש הממשלה י. רבין:

אני לא חושב שהוא יועץ משפטי. הוא קצין בטחון של שרות הבטחון הכללי ותפקידו להעמיד את העובדות על דיוקן. עכשיו, לכל משרד יש יועץ המשפטי. אפשר לפנות אליו שימליץ לשר או למנכ"ל איך לפעול בנושא זה. אבל הדבר צריך להיעשות בחתך של כל משרד ולא בחתך של שב"כ.

מר ג. בך:

הקב"ט יכול להצביע על החריגה.

ראש הממשלה י. רבין:

מה שמופיע בדו"ח הזה, שיש בו כמה שינויים מהנוהלים הקיימים היום, כשנצטט הבאת הנושא לממשלה בא כדי להבטיח 3 דברים: א. תחושת האחריות של השרים והמנכ"לים לנושא.

- ב. פעולה הסברתית כדי להבטיח שהעניין יובן.
ג. ידיעת האחריות לנקוט בכל הצעדים למימוש הנוהל, ונקיטה באותם צעדים שימצאו לנכון כלפי אלה שאינם פועלים בהתאם לנוהלים.

ולבסוף, אני רוצה לומר כי אין בין הנוהל הזה לבין בעיית ההדלפות הקיימת ולא כלום, שלא תהיה אי-הבנה.

שר התיירות מ. קול:

פה זו תורה שבכתב ושם זו תורה שבעל-פה.

ראש הממשלה י. רבין:

לא. גם כאן במקרים מסויימים, זו תורה שבעל-פה. מאחר ושור הדתות ייחס את הנוהל לתופעה שקשורה בספרו של מתי גולן, אני רוצה להבהיר כי אין קשר וכי זה לא ימנע את ההדלפות כפי שהן. הנושא הזה הוא מדאיג, כי הוא מעורר אי-אמון, ואכן נראה שישנה איזו מגמתיות בכיוון ההדלפה, ולא אחת - מצטלע לערער את היחסים עם ארצות-הברית. וזה לא נובע מעניין מקרי, אלא תוצאה של יותר מדי מקרים עם מגמתיות יותר מדי ברורה. ולא אפרט, הגם שאני חושב שההדלפות שנמסרו למתי גולן, הן מעוותות ויש בהן אי-דיוקים רבים, כל זאת מתוך מגמה אחת: ערעור היחסים בין שתי המדינות, ואף מיקוד על ערעור היחסים בין אישים מסויימים בשתי המדינות - וזה לא היה במקרה אחד. אינני יודע מי מעורב בזה, אך אין לי ספק בדבר ונימוקי אינו מתבסס על מקרה אחד, אלא על סדרה של מקרים, וישנה סדרה של מקרים, פחות או יותר תמיד, באותה מגמה. אין זו ועדת שרים לענייני בטחון, אבל יש לי מספר עובדות על הדלפות המצטרפות ביחד למסגרת ברורה, גם עניינית וגם פרסונאלית. גמרנו נושא זה.

שר המשפטים ח. צדוק:

מהו הסיכום שהממשלה מאמצת?

ראש הממשלה י. רבין:

הסיכום הוא שהממשלה מאמצת את הדו"ח. כשהכוונה היא לעשות מפגש מנכ"לים ולהציג להם את הדברים יחד עם קציני הכוחות שלהם, ועם חברי הועדה. תודה רבה. אני מודה לחברי הועדה שעשו באמת עבודה טובה מאד.

מ ח ל י ט י מ :

לאמץ את דו"ח הצוות לבדיקת הנוהלים לשמירה ולאבטחה של חומר מסווג, ואת המלצותיו, ולהביע הערכה לצוות על עבודתו בהכנת הדו"ח. (דו"ח הצוות נמצא במזכירות הממשלה).

616. צעדת "גוש אמונים" שנועדה לחול-המועד פסח

ראש הממשלה י. רבין:

שר הבריאות הגיש הצעה להחלטה שעלתה בישיבת הממשלה הקודמת ואני ביקשתי ממנו לשקול את הגשה. על אף זאת הוא הגיש לי הצעה פורמלית.

מוכיר הממשלה ג. אבנר:

"הנני מבקש להעלות על סדר יומה של הממשלה בישיבתה הקרובה את הנושא: "המצעד וההפגנה של גוש אמונים בירושלים ליריחו". הצעת ההחלטה היא: "הממשלה מחליטה לאסור את קיום הצעדה - ההפגנה של גוש אמונים מירושלים ליריחו שנועד לחול המועד פסח."

בבר
כה

(-)

ויקטור שם-טוב.

ראש הממשלה י. רבין:

הנקודה הראשונה שעלתה בפני כשקיבלתי את ההצעה היא: האם יש בכלל בסיס נוהלי תקין לכך שחבר ממשלה יציע הצעה הקשורה באחריות משרדית של משרד אחר בהקשר לדבר שכבר ניתן לו אישור, כשבמקרה זה גם על-דעת רה"מ? אי-לכך, ביקשתי את היועץ המשפטי לפסוק את דעתו בענין, ודעתו היא, כי יש זכות לשר להגיש זאת (לא היתה כאן החלטת ממשלה כי אין מקום לקבל החלטת ממשלה על כל צעדה/טיול בנפרד). ואני אבקש את היועץ המשפטי לומר דעתו.

היועץ המשפטי לממשלה א. ברק:

אם כן, המצב המשפטי הוא זה: לפי המצב בשטחים הסגורים ביהודה ושומרון, לכל יהודי מגיל 16 יש כניסה לשטחים ואי-אפשר לאסור זאת. האיסורים הם אינדיבידואליים ולפי המצב היום, אין שום אפשרות חוקית לאסור על הצעדה הזו וגם אין היום שום אפשרות חוקית להתחיל להתנות זאת בתנאים. אם רוצים לאסור צריך שיהיה צו חוקי של מפקד האזור האומר כי הוא אוסר מטעמים שלו, כאשר הסמכות היא בידי המפקד הצבאי של האזור והמפקד הצבאי של האזור התיר להם להיכנס. אם הוא ירצה לאסור עליהם עתה את הכניסה, הוא יצטרך להביא נימוקים טובים לשינוי דעתו ואם אין לו נימוקים טובים - יפסל השינוי.

באשר למעמדה של הממשלה בענין זה, הממשלה יכולה להחליט כי היא אינה רוצה שיכנסו. היא יכולה להנחות בכך את שר הבטחון, שר הבטחון יכול להנחות את המפקד הצבאי של האזור - אם כי עד כנה הוא יכול להנחות או לא, זו גם כן שאלה מסובכת. אם כן, עקרונית, אי-אפשר לאסור היום. אפשר להחליט היום על צו חדש, אבל צריך שיהיו נימוקים טובים לנה הולכים היום לשנות צו שניתן שלשום.

ראש הממשלה י. רבין:

האם אחרי שניתן אישור מותר לשר להביא הצעה

נוגדת?

שר המשפטים ח. צדוק:

השאלה היא - האם בכלל היה דרוש אישור.

היועץ המשפטי לממשלה א. ברק:

לא.

שר הבריאות ו. שם-טוב:

פה היתה סתירה שאינני מבין אותה - קודם אמרת כי אין צורך באישור ואחר-כך אמרת שבכדי לשנות אישור, יש צורך להביא נימוקים.

היועץ המשפטי לממשלה א. ברק:

היום המצב הוא כזה שכל אדם יכול להיכנס ולעשות טיולים.

סגן ראש הממשלה ושר החוץ י. אלון:

בשעתו, בממשלה הקודמת, כל טיול היה טעון אישור ואבטחה של כוחות הבטחון, לפחות מבחינת האבטחה. כי אם יקרה לנו מה שקרה במעלות, יבואו אחר-כך בטענות: "מדוע הממשלה לא הזהירה?". אם זה נכון לגבי הנגב והגליל, קל וחומר, לגבי השטחים המוחזקים - ואני כשר החינוך הבאתי או לממשלה שורה של הצעות של אבטחה ואישור מסעות בשטחים המוחזקים.

שר המשפטים ח. צדוק:

השאלה היא - מה ביקשנו ומה טיב הרשיון שניתן

להם?

היועץ המשפטי לממשלה א. ברק:

היום, לפי הצו של השטחים המוחזקים, כל אחד יכול להיכנס ולעשות צעדה. הם ביקשו ליווי בטחוני ואמרו להם כי הם יקבלו בתנאי שהם ימלאו כמה תנאים. אי-לכך נעשה הסכם בינם לבין המפקד הצבאי, שהם ללא קשר לצו הקיים היום. על כן, שיקולים על צו חדש שיאמר כי הצעדה תאושר בהתאם לתנאים כאלו וכאלו, לא יתפסו לגבי ההסכם שנעשה היום שאינו מעוגן בצו הקיים, אלא נעשה בנפרד ואם הם לא יקיימו אותם, הם לא יעברו עבירה.

שר הבריאות ו. שם-טוב:

אני, משאילתה שהגשתי לפני שבוע ושלפיה קיבלתי תשובה - שאלתי האם אושרה הפגנה פוליטית בשטחים. קיבלתי תשובה כי אושרה צעדה, טיול ואפילו פיקניק. אני טוען כי זו הפגנה פוליטית לכל דבר, לכן אמרתי בהצעה להחלטה "צעדה - הפגנה". ומי שקורא את כל המודעות של גוש-אמונים, רואה כי זה לא סיור ולא צעדה, אלא הפגנה. כאשר בפירוש כתוב שזו תשובה למאורעות שהיו בגליל ותשובה ל-30 במרץ ולכל אלה שאינם חסידי ארץ-ישראל השלמה. ואפילו בתיבת הדואר שלי, בביתי, היה כרוז המסביר זאת. לכן אני רואה בזה הפגנה ועל הממשלה להחליט האם רצויה או לא הפגנה פוליטית, שהיא לא רק הפגנה, אלא גם בעלת אופי פרובוקטיבי. ואני רוצה שהממשלה תיתן לעצמה דו"ח - מה דרוש לנו בשבועיים הבאים בשטחים. האם אנו רוצים מתיחות בשטחים, או שאנו רוצים להרגיע את הרוחות ולמתן אותם? אני חושב שההפגנה הזו עשויה להרחיב את המתיחות - דבר שאני בטוח שגם שר הכחון לא התכוון לו.

נאמר לנו שעם מארגני ההפגנה מוסכם שהם לא יכנסו למקום זה או אחר ולא לערים והנה הם מודיעים על צעדת הפגנה עד יריחו. ומסתבר, כלפי המצב המשפטי, כפי שהיועה"מ א. ברק אומר, אם הם לא יקיימו את הבטחתם, הם לא יעברו על החוק, אך הנזק כבר ייווצר. כל זה מגביר אצלי את הצורך לאסור הפגנה זו, ולאור זה שהממשלה יכולה לאסור הפגנה שלא רצויה לה בכל מקום אחר, מתוך שיקולים שלה, היא יכולה גם בשטחים לעשות זאת.

שר הפנים י. בורג:

האם יהיה על כך ויכוח?

ראש הממשלה י. רבין:

לא, תהיה תשובה של שר הבטחון ואני רוצה כי

נצביע ולא ניכנס לויכוח.

שר הבטחון ש. פרס:

קודם-כל, השר ויקטור שם-טוב, לא הממשלה מפגינה,

אלא אזרחים מפגנים.

שר הבריאות ו. שם-טוב:

לא אמרתי כי הממשלה מפגינה, אלא שהיא צריכה

לאסור.

שר הבטחון ש. פרס:

כאשר חלק ניכר מהמתיחות, אם תהיה מתיחות, יכולה להיווצר על-ידי מתנגדי ההפגנה ולא על-ידי מבצעי הפגנה.

שר הבריאות ו. שם-טוב:

אני מערער על-כך.

שר הבטחון ש. פרס:

עשו הפגנות נגד בשטחים, ולא נקפנו אצבע.

שר הבריאות ו. שם-טוב:

לא נקפת אצבע כי גם קודם לא נקפת אצבע, אז

גם לא יכולת לנקוף כאן.

שר הבטחון ש. פרס:

אתה יודע מה, כולנו צודקים, בממשלה אין מונופול

לצדק.

שר הבריאות ו. שם-טוב:

אל תגיד כי אנו מעוררים מתיחות.

שר הבטחון ש. פרס:

היה דיון זוטא בישיבת הממשלה הקודמת, וזה כמה ימים שהנושא מתגלגל בעתונות ולמעשה הדיון התחיל בעתונות ואתה אמרת כי תעלה את הנושא והממשלה תדון. כדי להבהיר את הדברים, אני רוצה לקרוא את הכרוזים. לא שאני מזדהה איתם, אבל כתוב: "רובות נאמני ארץ-ישראל יצעדו בחג החרות מהרי בית-אל בואך בקעת יריחו ויצביעו ברגליהם על דבקותם ואהבתם לארץ". זה הסיכום הרעיוני. באותו זמן מתקיים גם טיול - להבדיל אלף הבדלות - של קבוצת נוצרית אשר רוצה להפגין את דבקותה לארץ הקודש. ואכן שאלו אותי במסיבת עיתונאים זרים: האם זה לא יפריע ליהודים? ואני אמרתי להם כי ארץ-ישראל היא גדולה וזה לא יפריע לאיש ולאלהיו.

באשר למעמד מתאם הפעולה בשטחים - גוש אמונים יכול היה לבקש אישור או לא לבקש אישור, זו לא בעיה פורמלית. אבל לפי ההנחיות שקיבל מתאם הפעולה בשטחים, הוא ביקש מהם לחתום על הדכרים הבאים, ואני אקרא אותם, משאני רוצה להזכיר שגם לפני שנה היתה צעדה וגם לפני שנתיים היתה צעדה ואין שום סיבה להפר כאן מסורת. "אנו החתומים מטה, נציגי גוד אמונים, מארגני צעדת ארץ-ישראל בתאריכים 8-19 אפריל '76, מתחייבים בזאת לקיים כל ההוראות המפורטות להלן והנוגעות לקיום הצעדה:

1. הצעדה לא תנוצל להתנחלות בכל צורה שהיא.
2. ככלל יש להימנע מלעבור בשטחים מאוכלסים, במקומות שאין ברירה, תהיה תנועה על כבישים ראשיים בלבד.
3. אין להיכנס לבתים פרטיים/מוסדות ציבור ואין לבוא במגע עם האוכלוסיה המקומית בכל צורה שהיא.
4. ייעשה הכל שהצעדה לא תישא אופי הפגנתי פרובוקטיבי מתגרה (בעיקר בתוך שטחים מאוכלסים).
5. אין להיכנס לעימות מילולי עם האוכלוסיה במעבר בשטחים מאוכלסים.
6. אין להגיב על הפרעות/התפרעות. כח צה"ל שיהיה במקום יאבטח האיזור.
7. יש לארגן כח מיוחד כמאסף שימנע ממפגרים שיגיעו לבדם (כי נוכחנו שיש אנשים המפגרים מאחור והולכים אחר-כך לבדם, לכן אנו רוצים להבטיח להם הבטחה).
8. הוראות בטחון ונשיאת נשק לפי פקודות צה"ל.

שד התיירות מ. קול:

כמה חיילים ישמרו עליהם?

שר הבטחון ש. פרס:

כמה שצריך.

ראש הממשלה י. רבין:

רק שלא תהיה צערת צה"ל.

שר הבטחון ש. פרס:

לא תהיה, תשמור כיתה או מחלקה, כמה שיהיה

צורך.

שר הבריאות ו. שם-טוב:

אמרתם כי לא יכנסו ליריחו.

שר הבטחון ש. פרס:

יש כאן מסלול עם מפה חתומה שבה מסומן איפה מותר להם. הצעדה נגמרת שני קילומטר לפני הכניסה לעיר - אם קוראים לשטח זה יריחו, אז זו יריחו. זה עניין לדיעות שונות של אנשים שונים. ואני שוב אומר, זה יהיה אבסורד שאין דוגמתו אם בחג הפסח לנוצרים יהיה מותר לטייל וליהודים אסור או שליהודים דתיים אסור יהיה לטייל, אך ליהודים שאינם דתיים מותר יהיה.

שר התיירות מ. קול:

אבל זו הפגנה, לא טיול.

שר הבטחון ש. פרס:

אתה קורא לזה הפגנה, אני אומר לך מה ביקשו ומה אישדו, ומה שאישדו זו היתה צעדה בתוך השטחים. באשד להפגנות, אפשר לעשות גם ללא צעדה, אפשר לעשות גם על-ידי פרסום מודעות מדי יום בעתונים, ולי זה נראה מאד מוזר שלנוצרים יאפשרו לטייל בפסח בשטחים כדי להפגין את

דבקוחם לארץ-ישראל ואילו על היהודים יאסרו לערוך צעדה.

ראש הממשלה י. רבין:

מי בעד הצעת חשר ו. שם-טוב? 2 בעד.

הצעת החוק של חה"כ א. כץ לתיקון חוק יסוד:

המחייב של החלטות הכנסת ושל החלטות ומסקנות ועדות הכנסת - קביעת עמדת הממשלה:

שר התיירות מ. קול:

אני מציע לדחות זאת לישיבה הבאה.

ראש הממשלה י. רבין:

זה ידחה לישיבה הבאה. אנו חייבים לדון בנושא

זה עוד לפני סיום פגרת הכנסת.

617. ענינים מדיניים

סגן ראש הממשלה ושר החוץ י. אלון:

מציד די הדיווח יכול לקחת דקות, כי אנו ליווינו את ההתפתחויות כל הזמן ואין בפי חידושים רבים, פרט לשני דברים: קודם כל, הויכוח הציבורי סביב 6 מטוסי החרקולס שהאמריקאים התחייבו לספק למצרים שכך בארצות-הברית ורבים מאלה שהתנגדו לעיסקה יש להם הרגשה כי הגזימו בעוצמת ההתנגדות, ואני רוצה להגיד לחברי הממשלה כי הטון והמזג לפיהם טיפלו גורמים רשמיים שלנו בעיסקה, הלמו את ממדי העיסקה, בין אם המדובר בתשובת רה"מ לאמריקאים כשסיפרו לו על כך - והדבר דווח מילה במילה לממשלה ולכנסת, ולפני כן לוועדת החוץ והבטחון, ובין אם מדובר

בהתבטאויות המבוקרות שלי ושל חשגריי - מבלי להסיק את התנורים יתר על המידה - כדי שהממשל האמריקאי יבין כי מה שמעסיק אותנו יותר אלו עיסקות הנשק שיבואו לאחר-מכן. אבל גם גורמים יהודיים וגם גורמים לא-יהודיים, תוך כדי הטיפול בנושא, הגיעו לממדים הרקולסיים - ומשום כך, הערכתנו היא, שמה שהוציא את הנשיא מכליו היתה יותר עוצמת ההתנגדות לאספקת המטוסים מאשר התנגדותו לרביע הביניים.

בענין זה, לדעתי, סאראת נהג בחכמה - הוא הודיע כי מצרים אינה מבקשת נשק לשנה הבאה - ונתן לזה פרסום בארצות-הברית, וזה היה צעד מחוכם מאד מצידו, הצעד השני המחוכם, כשהצער הראשון היתה ההודעה על ההסתלקות מחוזה הידידות עם ברית-המועצות - שתי הודעות אלו היו מחוכמות מאד ועזרו לו הרבה. הנושא השני - אם יש נושא שבו ראשי הממשל הישראלי נהגו בקורטיות עם ראשי הממשל בארצות-הברית, זה נושא רביע הביניים. גם כשרה"מ היה בארצות-הברית וגם משאני הייתי בארה"ב, היתה הבטחה חד-משמעית - שאם תצא יוזמה קונגרסיונאלית לחוקק חוק בענין רביע הביניים, הנשיא לא יתנגד לה. יתר על המידה, מזכיר המדינה דיווח לרה"מ שאמר לסנטור המפרי, כי מבחינת הממשלה יכולה להיות יוזמה קונגרסיונאלית, והיתה הבנה בין הממשלה לבינינו כי אנו יכולים לפעול על-מנת שתהיה יוזמה כזו - ואין זו הפעם הראשונה שאנו פועלים בגבעה על-דעת הממשל. מכאן, שבאמת לא עשינו יותר מאשר צריכים היינו לעשות, ואני שמח שנמצאו לנו ידידים משתי המפלגות, שנטלו לידיהם יוזמה זו, ואכן התברר כי בסנט היה לכך רוב, ובבית המחוקק, בו עמד להיות לכך מיעוט לפי הערכות בהצבעה אחרון, היה רוב. לאור זאת - נתרכו הויכוחים בין הסנטורים לאנשי הממשל - "מה קרה פה?" ונציגי הממשל הודו כי ישראל פעלה על-דעתם.

יתרה מזו, קיסינג'ר במפורש אמר כי אם גורמים העוסקים בכך בבית הלבן לא יתנגדו הוא יוכל להשתמש בשיטה זו. ועוזרו של קיסינג'ר קיבל אישור שזה בסדר וכתוצאה מכך נכתב מכתב מקלוסקי - וכאן

השאלה, באיזו מידה היה תאום בין הבית הלבן והקונגרס ובאיזו מידה ניתן לכך אישור, נופלת. ונשאלת כאן שאלה נוספת - האם הקונגרס הם ילדים קטנים הזקוקים לעסקה ישראלית והם כל כך תלויים בנו? יש ויכוחים רבים בחברה האמריקאית היום והויכוח הוא לא האם יש עימות או לא בין ישראל לבית הלבן, אלא האם יש עימות או לא בין הבית הלבן והקונגרס.

דבר נוסף - מדובר ברביע ביניים בסדר גודל של

1.2 מיליארד, שפחות או יותר חציו מיועד לישראל כשהיתר מיועד לארצות ערב. אצלנו הוא מיועד גם לחימוש וגם לסופורטינג אסיסטנט. אצלם הוא מיועד רק לסופורטינג אסיסטנט. העליתי בפני קיסינג'ר, שיעבירו זאת בקפיטול, על-ידי

משרד החוץ, בהתבסס על התנאים הבאים:

א. שזה יהיה בהתאם להקצבה הכספית כולה.

ב. שזה יחול על כולם.

וכך זה נעשה. ועל-סמך זה נראה כי הרושם היה מוטעה כשנאמר שהנשיא מטיל וטו, כי אם הנשיא יטיל וטו, זה יהיה על הסכום הגדול בכללותו, כי $2/3$ נגד הוטו, יוצר עימות שלא היינו רוצים בו. לכן גם השתדלנו לדבר על הנשיא בכבוד - ואל ניקח על עצמנו אחריות לדברים שהם מעבר לשליטתנו הישירה. ייתכן שהיום יהיה טעם לקום ולהציע, על-דעת הממשלה, להודות לסנטורים ולחברי הבית התחתון שיזמו זאת ולומר כי היות ואיננו רוצים שבשל כך יהיה עימות בין הבית הלבן לבין הקונגרס, אנו מודים להם על עזרתם ושהם יחדלו מיוזמה זו עתה. אבל הייתי רוצה כי הצעה זו תועלה בעת ששר האוצר יהיה נוכח, אני רואה כי הוא כרגע יצא - ואני אומר זאת כתגובה על כותרות העתונים. אם לא זה, אינני רואה מה עוד אפשר לעשות.

שר הדתות י. רפאל:

אפשר לעשות פשרה.

סגן ראש הממשלה ושר החוץ י. אלון:

על פשרה עובדים כל הזמן, והגם שאנו מקיימים קשרים ידידותיים ומסיכרים, אנו באמת ממלאים תפקיד ממתן, ואם למישהו היה נחוץ עימות שם, זה לא היה לנו, ואם יש עימות, אנו לא רצינו בו ולא יזמנו אותו. ואולי באמת כדאי להביא לכך שיאמר כי היוזמה נדחתה לכמה זמן, תהיה תקופת צינון, גם בינינו לבין האמריקאים וגם בינינו לבין עצמנו, שחביא אולי בסופו של דבר לאיזו שהיא פשרה, ושאוּלִי תהיה גם לכרכה.

ראש הממשלה י. רבין:

גם אני רוצה לומר משהו בענין זה, כי הדבר חורג מהתחום שבינינו לבין האמריקאים ונכנס לתחום של מלחמות היהודים. ומחר כבר יש בנושא הצעה לסדר היום בכנסת. אבל בלי קשר להצעה לסדר היום בכנסת, יש פה מספיק גורמים אשר גם מסלפים, עם מעוותים וגם מביאים לידיעת הציבור עובדות בלתי-מדויקות ומציגים באור לא נכון את העובדות, כפי שהתרחשו. כאשר כל הנושא של מציאת פתרון תחיקתי עוזר לאפשר את מילוי הצרכים של ישראל בסיוע הכספים, כל זאת, לאור העובדה שלשנת הכספים הבאה הצעת הנשיא היא 1.8 מיליארד דולר - ואין לנו שום סייג להיקף הסיוע הכלכלי המוצע ולא הערנו על כך. הערנו רק לגבי החלק הבטחוני. וזאת לאור העובדה שלא היו בידי, כשאני הגעתי, נתונים מדויקים על מה מדובר בדיוק כשמדובר בסיוע הבטחוני, כי לא היתה רשימת רכש מאושרת ולא רשימה של מועדי ההספקה, וכמו בעבר, דובר עם נשיא ארצות-הברית על פרטים כלליים של התביעה לסיוע הבטחוני שיענו על הצרכים הבטחוניים כפי שיאושרו. הנשיא נתן תשובה עקרונית והוא אמר למעשה הרבה יותר. הוא אמר כי הוא בעצם נותן לישראל את אשר דרוש לה. הוא לא טען כי הוא נותן לישראל מה שלא דרוש לה. וכמו בכל ענין, הועבר הנושא לטיפול מזכיר המדינה וסוכמו אתו - עמדה ותהליכים כרוכים ומפורשים איך לטפל בענין. ולא מקרה הוא שאמצעי התקשורת לא מפרסמים מה שאומרים אלה שהיו מעורבים בזה ואשר בדבריהם מאשרים את העמדה הישראלית. מזכיר המדינה אמר אחרי שהוגשה הבקשה לנשיא, כי את הגשת הצעת התקציב על-ידי הנשיא לרביע הביניים לסיוע החוץ לישראל,

הממשל לא ייזום, לעומת זאת, הנשיא לא יתנגד אם הקונגרס יעביר הצעה חיובית בנושא.

השר ג. האוזנר:

אלה הם דברי הנשיא או דברי המזכיר?

ראש הממשלה י. רבין:

אלה הם דברי המזכיר.

כמו-כן המזכיר הבהיר את הדברים האלה: קודם כל בשיחה טלפונית לסנטור המפרי, שהוא יו"ר תת-הוועדה שעוסקת בכך, הודיע המזכיר על הסכמת הנשיא ליוזמה הקונגרסאית ונושא השיחה הועבר ונרשם בקונגרסיונל-רקורד. יותר מזה, חודש לאחר מכן, לפי בקשת הקונגרס, העביר מחמ"ד בכתב, בחתימת עוזר מזכיר המדינה לעניני הקונגרס - מקלוסקי - את התשובה הזו לקונגרס. כלומר, היו הן שיחה טלפונית על אישור והן אישור בכתב בחתימת עוזר המזכיר לעניני קונגרס.

יותר מכך, גם בשיחת מנהיגי היהדות עם נשיא ארצות-הברית שהתקיימה ב-15 במרס, לפי דיווחיהם (אף ישראלי לא היה שם, אך אין סיבה שלא יאמרו אמת) אמר הנשיא: "לא אבקש, לא אפעל אקטיבית, אבל אם זה אמנם יעבור לא אתחייב "TO VETO IT" וזו כבר שיחה עם הנשיא. הדברים התפתחו כפי שהתפתחו והבית הלבן נקט עמדה שאינה נוגדת את עמדת הממשל שבדרך כלל מועברת לקונגרס על-ידי מזכיר המדינה, ובמקרה זה, הועברה בשתי צורות - גם בעל-פה וגם בכתב. עכשיו, ב-4 לחודש מרס, אמר המפרי בדיון בוועדת הסנט:

I THINK SHOULD BE STATED FOR THE PUBLIC RECORD THAT AS CHAIRMAN OF THE SUBCOMMITTEE I CALLED THE SECRETARY OF STATE MR. KISSINGER ON THIS SPECIFIC MATTER AT THE REQUEST OF MY COLLEAGUES. I SPECIFICALLY ASKED HIM ABOUT THE INTERIM QUARTER PROVISION THAT WE WERE CONTEMPLATING. HE SAID THAT HE FOUND IT ENTIRELY SATISFACTORY OF COURSE, IT SHOULD BE

DONE AND THAT I WAS AUTHORIZED TO TELL THE COMMITTEE THAT HE RECOGNIZED IT WAS NECESSARY TO BE INCLUDED. I SO REPORTED THAT IN THE PUBLIC RECORD IN THE SENATE FOREIGN RELATION COMMITTEE. I ALSO DISCUSSED THIS MATTER WITH MR. SISCO THE ASSISTANT SECRETARY BECAUSE OF THE LARGE AMOUNTS THAT RELATED TO THE MIDDLE EAST AND AGAIN THE SAME REACTION. SO WE HAVE MOVED

VERY CAREFULLY IN THIS LEGISLATION AT EVERY POINT CONSULTING WITH THOSE WHO HAVE TO ADMINISTER IT AND MAKING SURE WHENEVER POSSIBLE WE WERE IN AGREEMENT.

(-)

RAFIACH

זאת אמר המפרי ולא גורם ישראלי.

שר הדתות י. רפאל:

מאין הציטוט הזה?

ראש הממשלה י. רבין:

זו הודעה פומבית של המפרי. אלא מה, יש מי שבמדינת ישראל בכוונה, עיוות את התמונה, ובראש וראשונה, אלה גורמים שהיו קשורים גם בפרשת מתי גולן ובכל הפרשות האחרות.

שר הדתות י. רפאל:

אין לנו אפשרות לפרסם זאת?

ראש הממשלה י. רבין:

זה היה בכל העתונים והיו כאלו שראו בזה מלחמת המפרי נגד הנשיא פורד. אבל זו לא היתה הודעה סודית. זו היתה הודעה

פומבית. בעתונות הישראלית היא הוצנעה, כי זה לא תאם את דרכם של אלה שבישלו את הכותרות המעוותות של ההתפתחויות בנושא זה. ואני רוצה לציין שוב, כי כל מה שפה התנהל התנהל בצורה הכי מסודרת עם הממשל והקונגרס, ובניגוד לדברי שגריר ארה"ב בישראל - לא פעלנו מאחורי אף גב, הכל היה בידיעה ברורה של הזרוע המבצעת. אבל נתרחש מה שנתרחש, ולכן אני הייתי מציע לראות זאת, במסגרת הכוללת של יחסי ארה"ב-ישראל. אני מאמין כי היתה לנו מלוא הזכות להגיש התביעה שלנו. עשינו זאת בצורה מסודרת ביותר, כשבביצוע עם הזרועות השונות בממשל, בכל שלב, פעלנו בצורה פתוחה והוגנת ביותר. היה מי ששינה עמדות. מותר לשנות עמדות, אבל בשום פנים ואופן, לא היתה פעולה מצד ישראל שאינה פעולה מוצדקת, מתוקנת, מסודרת והוגנת. ושוב, צריך לזכור כי יש מערכת של יחסי ארה"ב-ישראל, רחבה, כוללת, וצריך לראות ארוע זה במערכת של כלל היחסים בין שתי המדינות. לכן צריך לפעול פה בידיעה ברורה כי כל מה שעשינו היה גם מוצדק ועם בסדר וגם מאוד מכובד, ונתתי כאן דוגמאות קטנות לכך, אך אפשר להוסיף להוכחת העניין הרבה שיחות מפורשות וסטנוגרמות.

סה"כ, צריך לנהל עכשיו את העניין מתוך ידיעה: שפה נהלנו מאבק על נושא, וסטייה ישראלית פתאומית מהתביעה, תראה באופן מוזר על-ידי כל אלה שנאבקו, מתוך אמונה כנה ומוצדקת להוכיח כי התביעה הישראלית היא חיונית. כשאני מדגיש כאן - קודם כל נושא הבטחון. ולא אכנס לכל הפרטים. אבל בצד הכלכלי הבעיה הרבה פחות חמורה. הבעיה המרכזית היא בטחונית, כי 375 מליון לירות מתוך 550 מליון מיועדים לנושא הבטחון.

סגן ראש הממשלה ושר החוץ י. אלון:

לגבי הפריטים שכבר הוזמנו או לגבי הכל, כי

הרי כבר סיכמו...

ראש הממשלה י. רבין :

אני לא רוצה להיכנס כרגע לכל נושא החישובים. אנו שלחנו לשם שני אנשים - מר ד. כוכב ומר א. דברת, - היושבים ומדברים ומסבירים וכשהם יסלימו עבודתם, נראה מה יעבירו, מה יבררו בהידברויות ומה תהיה תוצאת המגעים שלהם עם חלקי הממשל השונים. אני מציע לחכות עד סוף הדיונים והברורים ולא להיתפס למברק אחד. נחכה עד סוף הברורים. הם יחזרו וידווחו. שוב, הבעיה שאני רואה אותה, בעיקר, היא בטחונית ולא כלכלית. ולא יהיו 80 אלף מחוסרי עבודה, כפי שאמר מ. זנבר, שעה שקפץ והודיע זאת בחוסר אחריות וגרם לזריעת בהלה ולכך שפרופסורים כבר דיברו ברדיו על פיחות. הבעיה בעיקרה היא בטחונית וצריך להמשיך ולהציג את העמדה שלנו מתוך ראייה כוללת ואיננו צריכים להתחפר פתאום ולהאשים את עצמנו. אנו ניהלו את הענין בצורה מסודרת ביותר ומושלמת ביותר, ואי-אפשר לנהל דבר כזה בצורה יותר מסודרת מאשר עשינו בעבר.

יחד עם זאת, ההופעה בכנסת צריכה להיות מאד מאוזנת ויש להשתדל מאד שלא ליצור מתיחויות מיותרות. לכשיחזרו שני הנציגים ששלחנו לארה"ב, אני חושב שהממשלה זכאית לשמוע דיווח מדויק, על כל הפרטים, יותר מאשר קיבלה עד עכשיו.

שר הבריאות ו. שש-טוב :

מי ישיב בכנסת?

ראש הממשלה י. רבין :

סגן רה"מ ושר החוץ.

שר התיירות מ. קול :

לי יש כמה הערות והצעות - כבר נאמר: "דאגה בלב איש, שיחנה". ואני רוצה לומר כי יש לי דאגות רבות ואני חייב להגיד

אותן פה. אני במשך השבוע הזה, נשאלתי ע"י עתונאים פעמים רבות, בנושא זה, ולא פתחתי פה ולא אמרתי מילה, אבל עתה אני רוצה לומר פה משהו: קודם כל, אני לא מפקפק באף עובדה שנמסרה פה. ואני מאמין לכך שהיו סילופים בעתונות, אם כי קשה לי להבין ולתפוס, מדוע עתונאים ישראלים צריכים לחדד את היחסים בינינו לבין ארה"ב, ומיום ליום העובדה הזו מדאיגה אותי יותר ויותר. אני מאוד דואג למה שיתפתח. נדמה לי שעוד לא היה דבר כזה חריף, אפילו אולי יותר מהפסקת שיחות קיסנינג'ר עם הריאסמנט.

סגן ראש הממשלה ושר החוץ י. אלון:

ה"ניו-יורק טיימס" יצא במאמר מערכת נגד צורת

ניהול הנושא.

ראש הממשלה י. רבין:

זה היה בעתונות האמריקאית אבל לא בעתונות

הישראלית.

שר התיירות מ. קול:

אני מקבל כל מה שאמרתם. רה"מ ושר החוץ, ואני לא מפקפק בכך. גם שמעתי את אשר דיווחתם על הדברים ואני חושב שנעשו פה דברים בלתי-אחראיים, מתוך מגמות לפגוע בממשלה, וקודם כל, בראש הממשלה. עכשיו אני רוצה לומר מה מדאיג אותי ביותר: אחרי שהיה פה דיון על נאומי של סקרנטון, ואני אמרתי כי עלינו להרים את הכפפה ולצאת להסברה גדולה בארה"ב על-כך שתכנית רוג'רס אינה תכנית שלום, הרגשתי אז, כי ראש הממשלה לא רוצה להחריף את הנושא הזה. אבל אני אומר לך עכשיו, ידידי אלון, כי אני מעדיף...

ראש הממשלה י. רבין:

בנושא אחד כן עשינו, והנשיא נתן הכחשה פומבית

ואמר כי אין התחייבות לחזרה לגבולות '67.

שר התיירות מ. קול:

אני חשבת כי יש לעשות יותר אחרי הדיבורים של סקרנטון נגד ההתנחלויות המפוריעות לשלום ונגד המצב בירושלים. אתה, אולי בשל היותך שגריר בארה"ב, הורגלת לשמוע את הדברים הללו והם לא נראו לך כל-כך צורמים, אבל אני לא הורגלתי לשמוע אותן תגובות, שאולי באזניך לא צלצלו כל-כך חריפות ואף הרגשתי כי אתה אינך רוצה להביא לעימות בעניין זה. אבל אני רוצה לומר לך, שאם הייה עימות, אני מעדיף שהוא יהיה על גבולות המדינה העתידים ולא על 500 מליון דולר או 6 מטוסי הרקולס למצרים. אך לפעמים מתפתחת סיטואציה שאין לנו שליטה עליה, ואני לא אומר כי אנו אשמים. אני מקבל כל מה שאתה אמרת וכל מה שדה"מ אמר ואני מקבל עלי את אותה אשמה, ואני מדבר על עצמי כשר היושב סביב שולחן זה. מותר לנו לעשות חשבון נפש, אנו, כאחראים לגורל המדינה ולגורל היחסים עם ארצות-הברית. ואינני בא להציק למישהו ולעקוץ את מישהו, אלא להסביר למה אני דואג.

לנו, לגבי ה-2.3 מיליארד דולר, היתה התחייבות מפורשות שהיתה חלק מהסכם הפרדת הכוחות עם מצרים. אך לגבי חצי מיליארד הדולר האלה הבטיחו, ורה"מ בשובו אמר מה שהוא אמר ומה שקייסניג'ר אמר, אבל זה כסף שלהם, ולגביו אינני יכול לבוא ולומר: "תן לי, משום שאתה חייב לי". לגביו אין לי אותה תקיפות כמו לגבי ה-2.3 מיליארד. מצבו שונה.

סגן ראש הממשלה ושר החוץ י. אלון:

הסכום שהבטיחו לנו בהקשר להסכם הביניים היה ל-12 חדשים ועתה הם מנסים למתוח זאת על פני 15 חדשים, בניגוד להחלטה הראשונה שלהם.

שר התיירות מ. קול:

מתקבל הרושם מהויכוחים כאילו הם מוכרחים לתת לנו, כי זה שלנו. ואני חושב שזה רושם לא טוב ולא בריא. ולכן אני אומר: אנו קוראים עכשיו בעתונות כי קצינים בכירים בצה"ל אומרים (ואני חושב שאנו בממשלה צריכים להתרגל להקשיב האחד לשני, אני חושב שכבר נוכחם לדעת כי אי-אפשר למנוע ממני להתבטא. (חשד י. גלילי: אני חושב שאתה כבר נוכחתי כי אין כוונה כזו). יש לי כתבר ממשלה, כישראלי, הרגשה לא טובה. אני מניח כי הרגשה זו היא של כולנו, גם שלך וגם של דה"מ, כי זה לא נוח להאבק בצורה בה זה נעשה. אתה אומר: "בטחון". והנה היו לפני כמה ימים פרסומים בעתונים, כי מעולם לא היו המחסנים כל כך מלאים ומעולם לא היו לנו כל כך הרבה דברים חשובים, וכל יום זה מופיע בין מפי שרים ובין מפי קצינים בכירים. כשהמחסנים כל כך מלאים ומעולם לא היו לנו דברים כל-כך חשובים כפי שיש לנו עתה, אינני יכול לומר פתאום כי אי-קבלת 500 מליון הדולר תהווה סכנה לבטחון המדינה. אינני מזלזל ב-500 מליון דולר, [REDACTED]

[REDACTED] והתחיל סביב זה ויכוח עתהפתח, וכל שבוע יש תוספת סביב שולחן זה, וזו היתה לדעתי שגיאה גדולה. וכשהייתי צריך לשבח את מדיניות הגשרים הפתוחים שלו, עשיתי זאת, וכשאני מבקר אותו, אני מבקר אותו לגופו של דבר.

לכן אני חושב, אדוני ראש הממשלה, כי המתיחות הזו יכולה לעלות לנו בכסף רב בעתיד. ואנו עוד נעמוד בויכוחים קשים מאד עם ארצות-הברית, כשהויכוח הגדול ביותר יהיה מסביב לגבולות הבטחון: האם מוטב שיהיו לנו גבולות בטחון או לא? האם מוטב להעלות עכשיו התיישבות או לא? (ועדת חשרים לעניני התיישבות עומדת לדון עכשיו בהעלאת ישובים נוספים). לכן, אם מוכרח להיות עימות עם ארצות-הברית ולפעמים אין מנוס מעימות (והעימות של היום, לא אנו יזמנו אותו, הוא נוצר מאליהו...).

ראש הממשלה י. רבין:

רק בעתונים בארץ.

שר התיירות מ. קול:

וכשאנו במצב בו הנשיא מאיים כל יום על וטו, אתה היית עושה דבר חשוב, אדוני ראש הממשלה, אילו היית בא ואומר: "אדוני נשיא ארצות-הברית, אתה הבטחת לנו כסף. הכסף הזה נחוצ לנו מאד לצרכי הבטחון, ואנו אכן פעלנו להשגתו, בסבלנות, ולפי כל כללי הדמוקרטיה, אבל מכיוון שאיננו רוצים בחרפה, אנו מוכנים גם לוותר על זה". אני אומר לך, כי אם תבוא בהצעה כזו, תקנה את עולמך, גם בישראל וגם בארצות-הברית. אינך יכול לתאר לעצמך איזה רושם זה יעשה ואנו נקבל תמורה גדולה יותר בעתיד.

שר התחבורה ג. יעקבי:

אתה יכול להוכיח זאת?

שר התיירות מ. קול:

רצון טוב זה הרבה מאד, אין לנו מעצמה ידידותית אחרת. זו המעצמה הידידותית היחידה וליחסה יש השלכות בכל העולם. כי כשאנחנו שוארים ש"ב מתייחסת כך לישראל, בודאי שמותר גם לארצות אירופה להתייחס כך...

שר הבטחון ש. פרס:

ארצות אירופה היו מאד ידידותיות לנו...

שר התיירות מ. קול:

וכך גם במקומות אחרים בעולם. והערבים עוד

יזכו בכל הכסף הזה...

ראש הממשלה י. רבין:

הם מתפללים כי נקבל זאת, כי מאותו חלק גם הם צריכים לקבל ואם לנו זה יאושר גם להם זה יאושר.

שר התיירות מ. קול:

לדעתי, ראש הממשלה, אתה צריך לבוא עם ההצעה הזו - ולא מפני שאני חושד במשהו או איני מאמין למשהו. אני מאמין בכנות הדברים שהשמעת פה ובעובדות, אבל אני חושב שנוצרה סיטואציה, שלא אנו רצינו בה, ולידידינו נוכל להודות ולהסביר כי פעלנו בצדק וכי אנו מביעים הוקרה להמפרי, שהוא ידיד גדול, אבל אנו מוכנים לוותר. אולי הם יהיו מוכנים להתפשר על פחות, אבל שזה יבוא מהבית הלבן.

ראש הממשלה י. רבין:

מצידנו אין הצעות.

שר הסעד ז. המר:

לגבי הרכיב החמישי, יתכן שזה לא היה המקרה הטוב ביותר להאבק עליו גם בשלבים הבאים, כי יכול להיות שהאמריקאים עצמם ספגו חלק במשרדים שלהם כאשר שינו את השיטה, אבל אני חושב, שבכל-זאת לא הייתה לנו ברירה. ואם היינו מנצחים כפי שהשבנו, כולנו היינו מרוצים, אבל מאחר והיו תקלות בלתי צפויות, אינני יודע מדוע עתה צריך לסגת. והנימוק של עימות ומאבקים על נושאים חשובים יותר, הרי עד שנגיע לעימות על גבולות בטחון, יהיו לנו עוד הרבה ויכוחים באמצע, דוגמת הויכוח על ההרקולסים ואולי על הסדר שלום, וכנראה גם בעתיד, בחלק נצליח ובחלק לא, לצערי. לכן אני חושב שצריך להמשיך ולהאבק. ולסיום, אני רוצה לשאול שאלה: מה ידוע על שיחות חסיין בארצות-הברית, האם הובטח לו משהו?

השד ג. האונזר:

ישנן כמה אפשרויות כדי לצאת בשלום מהמצב שאנו נתונים בו. אפשר לוותר - אבל אז יכולים להאשים אותנו כי הגזמנו מלכתחילה ולומר: "לשם מה קבעתם סכומים שהיום באלגנטיות כזו אחס מוותרים עליהם? זה בכל-זאת חצי מליון דולר ומחוייבויות של אנשים מרכזיים". לא לוותר - פירוש של דבר, ללכת לקראת קונפרונטציה עם נשיא ארצות-הברית: מי אמר מה. ועם כל מה שהעתונות עושה פה, זו לא רק העתונות, כי הנשיא עצמו אמר שהוא יטיל ווטו על העניין. כלומר, אנו צריכים להאשים אותו בכך שחזר בו במפורש מדבר שהיה מוסכם בינינו לבין שליחיו הבכירים ביותר. ולא יכול להיות ספק סביב השולחן, שמה שסיפרו ראש הממשלה וסגן ראש הממשלה, כך היה ולא אחרת.

ראש הממשלה י. רבין:

יש אישור לכך, מבקרו של המפרי.

השד ג. האונזר:

גם בלי זה, אני מקבל את דבריך. אתה נאמן עלי. אבל בואו נראה צעד אחד קדימה. בואו נראה הלאה, מה יקרה אם נאמר: אנו עומדים על זה, זה הובטח. כי אי-אפשר לומר: "נשיא ארצות-הברית, אתה מתכחש למה שהבטחת וזה לא טוב". לכן השאלה היא: מהיא האפשרות הטובה בין שתי הרעות? משבועיה בסופו של דבר איך תראנה העובדות. ואינני יודע אילו דברים יתרחשו בשנים הקרובות ואולי בחדשים הקרובים שיכולים להיות מאד חשובים לנו.

ראש הממשלה י. רבין:

הם יכולים להתרחש גם בשעות הקרובות ובימים

הקרובים.

השר ג. האוזנר:

ואינני יודע עם מי נצטרך לנהל מגעים בעתיד, אבל אפילו כך, חמיד היה הכלל נקוט בדינו - הויכוח מעולם לא היה עם נשיא ארצות-הברית, הוא היה עם סגן שר החוץ, או עם שר החוץ - רוג'רס, אבל מעולם לא עם הנשיא.

שר הבטחון ש. פרס:

אבל גם להיפך. אף נשיא לא אמר לנו כי אנו "MISSLEADING".

השר ג. האוזנר:

עכשיו הגענו לידי מצב, שפה לא רק העובדות חשובות, אלא חשוב גם איך הן נראות ומה תהיה ההשתלשלות, צעד או שני צעדים קדימה. יכול להיות שתהיה התרפה כזו שיתחילו יכוח: "אמרת כך, וזה לא מה שאמרת." אני חושש שלישראל זו תהיה מלחמה מאד מאד קשה. ולכן אולי צריך לחשוב על דרך אחרת, גם אם נאבד 300 מליון דולר לבטחון - ואינני שוכח מה שהיה לפני כמה שבועות כאשר להחליטה הנוספת בקשר לבטחון. עם זאת, כאשר מדובר בדברים חשובים כאלה ועל עמדתו של נשיא ארצות-הברית, והוא נשיא ארה"ב, אסור לנו בשום פנים ואופן, להביא לידי מצב שבו נהיה מוכרחים מטבע הדברים, בלוגיקת המאורעות, לומר לו: "אתה מתכחש לדברייך". ואם נצטרך לומר זאת, אני מעדיף לומר זאת על ענינים כמו: "לא תרדו מרמת הגולן" או "לא תחזרו לגבולות 67". כי אם לומר לנשיא: "אתה מפר הבטחה שסוכמה..."

שר העבודה מ. ברעם:

הוא לא הבטיח לנו.

השר ג. האוזנר:

הוא אמר: תגמרו עם קיסנינג'ר, וקיסנינג'ר אמר: "בבקשה, אם היוזמה תבוא מצד אחר", ויש טלפון ויש מכתב - כל בית משפט היה רואה זאת כהבטחה.

ראש הממשלה י. רבין:

אני מפריד בין הבית הלבן לבין הממשל וההתחייבויות של הממשל, וצריך להיזהר בדברים האלה מאותם נימוקים שפרטתי קודם.

השר ג. האוזנר:

הבית הלבן אמר כי הוא יטיל ווטו על הענין הזה, זו עובדה. הבא נניח לרגע שהגענו לכלל ויכוח וקיבלנו בשלב הראשון מה שאנו רוצים, והנשיא יטיל על זה ווטו - האם יש לנו בטחון כי נתגבר על הוטו הזה?

ראש הממשלה י. רבין:

אנו לא מנהלים את המו"מ הזה, צריך שזה יהיה ברור. ישראל הציגה את תביעותיה וכרגע המו"מ הוא בין הקונגרס והבית הלבן ואסור שמישהו יחשוב כי אנו מעורבים בכך ישירות. משאני חושב שזה משנה, בשיבת ממשלה שאינה ועדת שרים לענייני בטחון, להכנס לעניינים של מה קורה בין הבית הלבן לבין הקונגרס. זה ענין פנימי אמריקאי.

השר ג. האוזנר:

זה הפך לענין ישראלי מובהק.

ראש הממשלה י. רבין:

זו הטעות שלך. אנו ראינו כבר במו"מ בין הבית הלבן לקונגרס, כשהנשיא הטיל ווטו על סיוע נוסף לגיו-יורק והתפטר אחר-כך. זה לא מעניננו

להיכנס לזה. תגיד מה ההצעה האופרטיבית שלך ונשמע.

השר ג. האוזנר:

אני רציתי לומר כי המוצא של וויתור הוא הגיוני

יותר ופחות מסוכן.

ראש הממשלה י. רבין:

אני מבין, אבל תן לנו ארגומנטציה.

השר ג. האוזנר:

הוא פחות מסוכן מהמהלכים האחרים, אם הנמקת

המוצא היא נכונה.

שר העבודה מ. ברעם:

ואת הידידים שלנו תשאיר בצד?

השר ג. האוזנר:

להיפך, נגיד כי עשו דבר גדול מאד.

שר התחבורה ג. יעקבי:

אני רוצה להעיר שתי הערות: קודם כל בענינו הפנימי וחשלת הנושא הזה עלינו פנימה - ואני רואה את השאלה הזו כאולי לא פחות קשה ולא פחות חמורה מאשר את הנושא החיצוני - ואעיר הערה קצרה גם על הנושא החיצוני. אני אתחיל מהחשלת החיצונית של הדברים. אני אינני מציע כי ישראל תודיע על כך שהיא מוותרת על הסיוע, ולא משום שבלעדי הסיוע ישראל לא יכולה לחיות ולא משום שבלעדיו תהיה התמוטטות ותהיה אבטלה כבדה והידרדרות - כל אלה דברים שאינם מקובלים עלי ואינם נכונים, לפי מיטב הכרתי. אלא משום שהסיוע הזה נתחייב מההסכמים שנעשו לאחר הסכם הביניים,

ולפי מיטב הבנתי והכרתי, נעשו על-בסיס הדדיות אשר מחייבת את שני הצדדים.

ראש הממשלה י. רבין:

היא לא התחייבה לסיוע זה.

שר התחבורה ג. יעקבי:

אני לא אמרתי שהיא התחייבה ל-550 מליון דולר, אבל מעבר להתחייבויות ההדדיות, היה ברור כי מדובר על היקף סיוע ל-12 חדשים ולא ל-15 חדשים, כפי שהם מנסים למתוח זאת עתה וכאשר יש הסכמה כזו, יש לפחות לכבד את רוח ההסכמה. אחרי המאבק הזה, שהיו בו גם ביטויים חיצוניים לא-נעימים מבחינתנו, כתוצאה מהתפתחויות הדברים בארצות-הברית, איננו יכולים לחזור בנו, ביחוד לאחר שהיתה התייצבות די רחבה בקונגרס, לצידה של ישראל. יחד עם זאת, אני מציע (ועד כה גם עשינו זאת) שלא נפגין להיטות יתרה לסיוע הזה, כמו שגם לא נציג את אי-קבלתו כאסון חמור למדינת ישראל.

שר הבריאות ו. שם-טוב:

וגם לא כהפרת התחייבות אמריקנית להסדר הביניים?

שר התחבורה ג. יעקבי:

אני חושב, שהפגנת להיטות מצד אחד, והצגתו של אי-קבלת הסיוע כאסון, מצד שני, שתיהן תהיינה משגה מבחינת הקו, שעשויות להיות לו גם תוצאות חמורות כלפי פנים. כמו שאינני מקבל ראש בממשלות המדינית והכלכלית של הרביע החמישי ובכך שההשלכות של אי-קבלתו יכולות להיות בהחלט לא מבוטלות, כך אני רואה בהצגת הדברים בויכוח הכולל, שאי-הקצאת הסיוע תגרום לאבטלה חריפה, כהצגה לא נכונה. עם זאת אני רואה השלכות על מדיניות הממשלה מ-3 בחינות אחרות:

קודם כל, הצורך בקבלת החלטות כלכליות קריטיות של תנאי חרום, קיים היום עם או בלי ההקצאה, לכן לתלות באי-ההקצאה את הצורך

בקבלת החלטות כלכליות מרחיקות לכת, לפי דעתי, זה יהיה משנה חברתי, קוסנופוטאלי, פסיכולוגי.

שנית, אני חושב שבנוסף להשלכות הפנימיות, יש גם השלכות מדיניות משמעותיות ורציניות מאד, כי לומר שמדינת ישראל תגיע לצורך בהחלטות כלכליות קשות מאד ולאבטלה חריפה, רק משום כך, יש בזה משום הודאה בחולשה של מדינת ישראל ואי-יכולתה להתמודד עם בעיותיה הכלכליות. ובסופו של דבר, השלכותיה של הועדה כזו במישור המדיני, עלולות להיות כבדות מאד. ושלישית - עשויה להיות לכך השלכה פוליטית פנימית כבדה מאד, כי זו הודאה בהעדר יכולת התמודדות של הממשלה שלנו עם בעיות היסוד של מדינת ישראל והמשק הישראלי. לכן, אינני מציע כי נפגין להיטות יתרה, אך אינני מציע גם לראות בסיוע זה תנאי ליכולת קיומה של מדינת ישראל ושל התפתחותה בעתיד.

עכשיו, אני לא מציע לוותר על סיוע זה, מעצם העובדה שהוא תוצאה של הבנה בינינו לבין ארה"ב, שהושגה לאחר מאבק ממושך שישראל נהלה בנושא זה, וישראל חייבת כאן לשמור על אמינותה ולהוכיח כי כאשר היא נאבקת על עניינים במערכה החיצונית, אלה הם עניינים שחשיבותם בעיניה גדולה ביותר.

שר הבטחון ש. פרס:

דברי השר קול קוממו אותי מאד - כי לבקש זה לא נעים, אבל לבקש עוד, מותר, להאבק כבר לא. יוצא מן הכלל, אבל אני מערער על הדברים האלה - האם העיקר זה לא לעשות רושם רע? נכון שמצבנו בנשק בשנה-שנתיים הקרובות איננו רע. אבל מי שמסתכל - וחברי הממשלה חייבים להסתכל - גם מעבר לכך, ורואה את המיליארדים - אני רוצה להגיד, השר קול: העניין איננו רק בהרקולסים. מצרים מקבלת גם 850 מליון דולר סיוע כלכלי, וישראל לא מוציאה הגה מהפה.

ראש הממשלה י. רבין:

750 מליון.

שר הבטחון ש. פרס:

750 מליון. זו הפעם הראשונה ואחרי שישדאל מסרה את בארות הנפט למצרים, שזה עוד 500 מליון דולר. אל נשכח את זה. ואני בטוח שלארצות-הברית יש אינטרס בשלום. אבל יש לה גם אינטרס כי השלום הזה משפיע גם על כלכלת ארצות-הברית. סיוע כלכלי לנו של 35 מליון דולר זה בכלל לכיסוי הפסדי הנפט שלנו. ובשנה הבאה אינני בטוח שנקבל מה שאנחנו מקבלים השנה.

שר התיירות מ. קול:

זה במסגרת ה-2.3 מיליארד.

שר הבטחון ש. פרס:

קיבלנו 2.3 מיליארד אחרי המלחמה. אחר-כך דובר על 2.3 מיליארד - שזה 800 מליון דולר סיוע כלכלי ומיליארד וחצי סיוע בטחוני. ודובר עם הנשיא ניקסון כשהיה כאן על מיליארד וחצי דולר לשנה, לארבע שנים, לבטחון.

ראש הממשלה י. רבין:

הוא לא התחייב לכך.

שר הבטחון ש. פרס:

הוא אמר שהוא יעשה כמיטב...

ראש הממשלה י. רבין:

היה לנו ויכוח, וכדאי להעמיד דברים על דיוקם.

שר הבטחון ש. פרס:

כל אחד רואה את הדברים אחרת. גם אני קורא את החומר. הייתי נוכח בשיחה. אינני מתנגד לפירוש שלך. אני רק אומר מה שאני רואה. הוא רק אמר ששנתיים ו-3/4 זה לא יקרה. הוא אמר שהוא יכול להבטיח מיליארד ורבע סיוע כלכלי במסך שנתיים ו-3/4 - כל זמן שהוא יהיה נשיא. עכשיו, קרו ארבעה דברים חמורים: האחד - הנשיא החליט להוריד ממיליארד וחצי למיליארד את הסיוע הבטחוני בשנה, השנה מתוך ארבע השנים. שנית - שהמיליארד מתחיל להתפשט על 15 חודש במקום 12 חודשים.

ראש הממשלה י. רבין:

לא המיליארד. ה-2.2 מיליארד.

שר הבטחון ש. פרס:

לא משנה. ההפרש הוא 550 מיליון דולר. החשבון הוא כולל. שלישית - היתה התייקרות קשה מאד של 25%. ורביעית - קרה, לא באשמתנו ולא כלפינו, אבל שינו את תנאי המשלום, ומה שהיינו משלמים קודם בהתחלה מעט ואת העיקר בסוף - עכשיו אנחנו משלמים בהתחלה הרבה, ובמשך כל הזמן הרבה. וכל זמן אנחנו עוסקים בקיצוץ רשימות. כבר אמרתי את שבחה של הממשלה הקודמת בישיבה זו, ואני חוזר: זה שהיא התעקשה בכל כוחה לעמוד על הסיוע הבטחוני, ועשתה מזה דבר מרכזי - היא עשתה דבר נכון. אני חושב שגם הממשלה הזאת צריכה לעשות זה. ואתה אל תוותר על 500 מיליון דולר. אינני יודע מניין תיקח אותם. אינני מדבר על המשק ועל האבטלה. קורה משהו - כל אחד "מתלבש" על זה, זנבר וכו'. מה זה שייך לו? זהו ענין בטחוני פוליטי מובהק. כל אחד בא, איפוא, זה מוותר, ובומה מוותר, וזנבר מוותר. הממשלה לא יכולה לדון בגוף פילוסופי. היא מוכרחה להיות עקרת-בית של המדינה. היא צריכה לדעת מה יש לה

במחסנים, מה צפוי לה.

שר התיירות מ. קול:

יש חשבון לטווח קצר, ויש חשבון לטווח ארוך.

שר הבטחון ש. פרס:

אינני רואה את החשבון לטווח ארוך. לטווח ארוך אינני רואה את המיליארד שנותרים לנו היום. אתה מתחייב לזמן ארוך? אתה בטוח שפור, אם ישאר נשיא, יתן לך 1.3 מיליארד דולר בשנה הבאה? אתה יודע איזה מצב כלכלי ואילו שיקולים יהיו לארצות-הברית בשנה הבאה? אינני מדבר על רשעים ועל צדיקים. ארה"ב מונחת אצלנו בכיס לטווח ארוך. כאן היתה התחייבות של קיסנינג'ר. לימינך עומדים בתי הקונגרס. כדי לעשות רושם, טוב על עצמנו, ואינני רואה סיבה אחרת לכך - אנחנו מוותרים. ואירופה כל כך עוזרת לך? קרייסקי כל כך עוזר לך? זייסקר ד'אסטן כל-כך עוזר לך? אירופה פתאום תתנער מאתנו?

שר התיירות מ. קול:

את זה לא אמרתי.

שר הבטחון ש. פרס:

אמרת שזה יעשה רושם טוב אירופה, לא רק בארה"ב.

שר התיירות מ. קול:

אמרתי שההתנהגות של ארה"ב כלפינו משפיעה רע באירופה.

שר הבטחון ש. פרס:

מה זה "השפעה"? אני מוכן להחליף "רושם"

ב"השפעה".

שר התיירות מ. קול:

הוויתור הזה ישלם לנו.

שר הבטחון ש. פרס:

זה רק ירגיל אותם שעה שישראל אומרת - היא לא רצינית, היא לא זקוקה לכך. איין קליניקייט. המדינה יכולה לוותר על 500 מליון דולר. נוזפים בה שלוש פעמים - היא מוותרת.

סגן ראש הממשלה ושר החוץ י. אלון:

אפילו לא נזפו בה.

שר הבטחון ש. פרס:

נניח אפילו שנזפו בה. אפילו יהללו אותה על-סמך מה שאומר השר קול. תהילה בעד 500 מליון דולר. מצבנו הנוכחי אינו רע..

שר הדתות י. רפאל:

על 50 מליון אתה כבר מוותר?

שר הבטחון ש. פרס:

אני חס על הזמן של חברי הממשלה. להגיד "550 מליון" לוקח יותר זמן מאשר לומר "550 מליון". אני אומר, איפוא, אני מצטער נורא. מדינת ישראל איננה במצב כזה. ואני עשיתי כמה פעמים את החשבון גם לסנטורים, מה ארה"ב הרוויחה, לא רק מה הפסידה מזה, ולא רק בעתיד אלא גם בהווה. אחרי מלחמת יום הכיפורים הם העלו את מחיר הנפט ב-8% עד 10%, זה

עלה למשק האמריקאי בלבד 10 מיליארד דולר.

ראש הממשלה י. רבין:

היום זה פי ארבעה מעזיה.

שר הבטחון ש. פרס:

אני מדבר על התקופה שאחרי מלחמת יום הכיפורים. אל ננהל את המדיניות שלנו על-פי עתון, רדיו וטלביזיה. זה חשוב מאד, אבל לא זה המכריע. ואם הממשלה לא תעמוד על שלה - איש לא מציע כאן לנזוף או לגדף את הנשיא או להעליב מישהו. זה לא שייך לזה. אבל ככה לוותר? אני רוצה להגיד שישראל כבר הפסידה משני המהלכים. כי קמים אנשים חשובים בישראל ואומרים: בואו נוותר, אנחנו במדינה נוותר. פעם היינו מאוחדים לפחות בענייני בטחון; עכשיו לא. נעשה מגבית, ויהיו לנו 500 מליון דולר. מניין יהיו לנו 500 מליון?

ראש הממשלה י. רבין:

כל המגבית מכל העולם, כולל בוגדס, זה 550

מליון.

שר הבטחון ש. פרס:

מוכרחים לדעת בדיוק מה המצב. ואין סתירה בין מה שאומרים שמצבנו היום טוב, ובין העובדה שאנחנו צריכים להיות מודאגים מה יהיה בעוד שנתיים-שלוש. ואינני יוע למה חברי הממשלה נתפשים כל הזמן בסתירה הזאת. אין ויכוח על כך שהיום מצבנו לא רע. אבל אני יודע שהערבים הזמינו נשק בעד 25 מיליארד דולר. 7 מיליארד הגיע. 18 מיליארד דולר נמצאים בפייפליין, והם גם חותמים הלאה. בכל פעם שסאדאת או גאמסי נוסעים - הם חותמים עוד. מה חשבתם?

שר המשפטים ח. צדוק:

יש קורם כל הנושא לגופו. אני מניח שאנחנו בעצמנו משוכנעים שהכסף הזה נחוץ לנו. צריך, איפוא, בגבולות האפשר לעשות כדי להשיג אותו, או מקצתו. ועם כל זה שאני רואה את המשקל של השיקולים הכלכליים-התקציביים האמריקאיים-פנימיים, בצירוף שיקולים אלקטוראליים שהשפיעו על החלטת הנשיא כפי שעומדת היום - עוד לא נסתם הגולל. בזה אינני מבטיח לאף אחד ולא לעצמנו שום דבר. אבל זה עוד לא גמור. זה לענין לגופו. עכשיו, הרעיון שאנחנו נודיע על ויתור - אני רואה בו חבילה שלמה של חסרונות. ראשית, בעצם אתה מודע שאתה מסתדר יפה מאד בלי זה, והדרישה - כשהעלית אותה - היתה לאיזה עודף; בודאי, זה לא מזיק.

הדבר השני: אני חושב שעל-ידי הודעת ויתור שלנו אנחנו מציגים את ידידנו בסנט כלובי ישראל. אנחנו דרשנו - הם בעד. אנחנו מוותרים - הם מתקפלים. בו בזמן שיש לנו כל האינטרס שהויכוח הזה, אחרי שאנחנו אמרנו את דברנו, יהיה ויכוח אמריקאי, כפי שהיא באמת. לדעתי, העמדה שלנו צריכה, איפוא, להיות והיא: תיארונו את צרכינו, והם צרכים אמיתיים. אנחנו מצביעים על כך שהסכום שנחבקש, 2.3 מיליארד, היה הסכום שסוכם אתנו על 12 חרשים, ושנשמעות אי-מתן התוספת הזאת פירושה שבעד שלושת החרשים הללו לא נותנים לנו כלום, וההצגה כאילו הרביע כלול ב-2.3 מיליארד היא הצגה לא נכונה. אנחנו מצביעים על כך כמובן בכל הזהירות, שכל מה שנאמר לנו מטעם הממשל - ולא רק לנו, אלא גם לאחרים - נתן לנו את כל היסוד לחשוב שאם זה יבוא מתוך יזמה של הקונגרס - הבית הלבן לא יתנגד. אני חושב שיש לנו - אפילו לא נקבל - יש לנו זכות מוסרית לדרוש שהבית הלבן יגיד: שיניתי את דעתי.

שר התיירות מ. קול:

הוא אמר את זה, העוזר שלו.

שר המשפטים ח. צדוק:

הוא אמר את זה איפה? יש לנו זכות לדרוש את זה. מותר לו להגיד: שיניתי את עמדותי. אבל את שינוי עמדתו לא צריך להציג כאילו אנחנו תובעים ואילו הוא מלתחילה היה נגד. אני חושב שצריך לנסות להגיע למן התבטאות כזו. זה במישור עם ארצות-הברית.

אני גם כן מתרעם מאד על הדברים שנאמרו על התוצאות של אי-מתן הסיוע הזה כלפי פנים. ומחוץ לכל הנימוקים שהועלו כאן, אני רואה זאת כך: מי שבא ואומר שאת כל הצעדים במדיניות הכלכלית שאנו חייבים לנקוט, אנו נוקטים רק כתוצאה מזה שלא נתנו לנו את החצי מליארד הללו, לדעתי, אמר כי איננו עומדים בלחצים הקיימים ואיננו מסוגלים להתמודד עם הבעיות הכלכליות ועם הבעיות האחרות שהתמודדות איתן נתונה בידינו (וזה תחום שאנו אדונים לו). אנו איננו יכולים לקבוע את גודל מחסני הנשק של המדינות הערביות ואת עיתוי המלחמה. אבל מדיניות כלכלית אנו יכולים לקבוע. ואם מישור בא ואומר כי אנו צריכים לנקוט צעדים מרחיקי לכת משום שנותנים לנו פחות כסף, פירושו של דבר, שרצוננו העצמי לנהל מדיניות כלכלית נכונה איננו מספיק, והוא נותן פתח לטעון אמריקאי: "אם נלחץ יותר, נעזור להם לנהל מדיניות כלכלית נכונה".

השר לקליטת העליה ש. רוזן:

נאמר כאן כי במאבקנו נגד ההרקולסים היתה הגזמה מבחינת מה שנעשה בחוץ, שלא היתה מבוקרת ואני מקבל זאת.

שר הבטחון ש. פרס:

אני מקווה שזה לא יתפרסם.

ראש הממשלה י. רבין:

זה ענין של הערכה.

השר לקליטת העליה ש. רוזן:

אני מדבר על מה שהיה בחוץ, כשאנו רצינו למתן

זאת.

שר הסעד ז. המר:

לא כך זה הוצג בממשלה.

ראש הממשלה י. רבין:

אני בדברי בממשלה וגם בכנסת, אמרתי באון חד-משמעי, שאני רואה בזה בעיה עקרונית של פתיחת יחסי אספקה צבאית בין ארצות-הברית ובין מצרים, ואני אומר זאת היום. זה לא אומר שעשינו מה שעשינו, אבל זה לא משנה את עמדת ממשלת ישראל.

השר לקליטת העליה ש. רוזן:

זה היה הסיכום בממשלה ואני לא הסתייגתי ממנו וחמכתי בו, אבל יחד עם זאת, אני חמים דעים עם הערכת אלון.

שר המסחר והתעשייה ח. בר-לב:

בלי המלחמה הזו, כבר היום לבטח הם היו מקבלים

יותר מאשר 6 הרקולסים.

השר לקליטת העליה ש. רוזן:

כולנו חיינו את המאבק הזה, גם רטרופקטיבית. על כל פנים, בתחום הזה של המערכה על 550 מליון הדולר, אפשר לומר כי הגזמנו או לא נהגנו בסדר. אני חושב שנהגנו בהחלט כנידרש, באופן קורקטי.

שר התיירות מ. קול:

לא אמרתי שהגזמנו, להיפך, אמרתי כי מה שאמרנו היה נכון, אבל היתה הסתבכות טרגית.

השר לקליטת העליה ש. רוזן:

אני לא מתווכח איתך, אבל אנו צודקים בחביעה הזו, הן מבחינת צרכי הבטחון והן מבחינת צרכי המשק, גם משום שהובטח ל-12 חודש וניתן ל-15 חודש, וגם משום שניהלנו את המאבק הזה והמערכה הזו מתוך תאום עם הממשל. אני חושב שנסיגה כעת לא נראית בעיני, והיא לא נראית בעיני משום שהכסף והבטחון נחוצים לנו, כשהכסף הוא חלק קטן - הבטחון יותר. וגם משום שזימנו סנטורים ואנשי קונגרס ושכנענו אותם בצדקתנו והם נאבקו למעננו ולא יתכן כי ננהג כעת אחרת. אינני רואה בזה סכנה להמשך אם אנו נמשיך לנהל מאבק ונעמוד על תביעתנו. כעת הויכוח הוא בין הקונגרס לנשיא והוא לא בתחומנו. יתכן שדרושה תקופת צינון שתיביא בסופו של דבר לפשרה, אבל עוד נספיק לדון בזה אם נעמוד לפני ווטו ממשי.

ראש הממשלה י. רבין:

שלא תהיה אי-הבנה, ישראל לא מציעה פשרה, זה לא

ענין שלנו.

השר לקליטת העליה ש. רוזן:

אני אמרתי כי עתה כל הענין הוא בין הקונגרס לנשיא. ואני חושב שההתבטאויות של זנבר והפרופסורים רק נוטעות פניקה ובלתי-מוצדקות. אי-קבלת 550 מיליון הדולר תיפגע בבטחון שלנו ולא במשק ולעשות חישוב של 5 מיליארדים ו-80 אלף מתוסרי עבודה, זה בלתי ריאלי. ושוב אינני אומר כי צריכים לוותר, אבל אנו לומדים לקחים אחרים: שהסיוע הכלכלי לארצות-הברית מצטמצם, וכי לתקציב השנה הבאה איננו יכולים לסמוך על 2.3 מיליארד דולר וכי זה יחייב מדיניות כלכלית קשה מאד ומכאיבה מאד.

סגן ראש הממשלה ושר החוץ י. אלון:

אינני רואה כל צורך להמשיך בויכוח. אני רק אבקש מכולנו שהדברים לא יצאו החוצה, כי עלול להיגרם נזק מהקולות שהומעו בענין, כי יש לוותר על הכסף.

שר הבטחון ש. פרס:

בחוץ כבר עושים מגביות.

סגן ראש הממשלה ושר החוץ י. אלון:

מה שעושים עמך, שיעשו, אבל יהיה זה חמור מאד אם נחזר בעתונות יתפרסם כי נמצאו שדים שערערו על המדיניות שלנו.

השר י. גלילי:

השר מ. קול השיח דאגה שלו ולא העלה הצעת החלטה

להצבעה.

שר התיירות מ. קול:

אם תתמוך פה אחד, אני אציע להצביע על-כך.

סגן ראש הממשלה ושר החוץ י. אלון:

גם הדאגה לא עוזרת לנו. אנו רק מבלבלים את הציבור בפנים. אני רואה בה דבר חמור מאד. אי-אפשר לנהל מלחמה כשאתה הולך כל הזמן עם אזיקים על ירך. הויכוח הוא לגיטימי והיה מוזר בעיני אילמלא היה ויכוח בתוכנו, אבל למען השם, בואו נגמור זאת בתוכנו, כדי לאפשר לידידינו בארה"ב לעשות למען קיום מאזן כוחות מירכי בינינו לבין שכנינו בנשק. ומה גודל המאמצים שיש לעשות למען זה - זה ענין של ספקולציה.

ראש הממשלה י. רבין:

זו לא הבעיה של אולי תקבל את-כך יותר והיום תותר.

סגן ראש הממשלה ושר החוץ י. אלון:

בעית הבעיות היא שלא תקבל ובעולם זה עושה רושם רב, כשכל כך הרבה אנשים בקונגרס עומדים לצידה של ישראל הקטנה. גם בענין ההיקולסים הממשלה נקטה בצעדים נכונים, אך הדברים מתפתחים בעתונות, הם לא נתונים לשליטתנו. וגם מה שמפתח בקונגרס, זה לא בשליטתנו, וביטוייו של עור ויצמן בלונדון גם הם לא מוספים לנו כח. באשר לביקור חוסיין בארצות-הברית - ביקורו של חוסיין היה כמעט בגדר ביקור שיגרת הנערך מדי שנה (הוא נבדק שם באופן קבוע). עיקר שיחותיו הוקדשו לשיכנוע ארצות-הברית באשר לתפקיד החיובי שסוריה ממלאה כבר בלבנון ושהיא עתידה עוד למלא אם יתירו לה לפלוש בעוצמה הדרושה לה על-מנת להשליט סדר ובטחון בלבד. יומיים לפני צאתו הוא היה בדמשק וזו היתה כנראה חשליחות שהטיל עליו אסאד.

ראש הממשלה י. רבין:

אני חושב שמגמתו היא לשים בכך רגל ל-פ.ל.או - זה שיקול לא מבוטל. ההתנגשות בין סוריה לערפאת היא חיובית לו.

סגן ראש הממשלה ושר החוץ י. אלון:

אבל לא רק זה, הוא רוצה גם כנראה לזכות בתמיכת אסאד כדי לחזור לחמונה, בניגוד להחלטת רבאט. זה חישוב ארוך. כשהתחילו לגשש אצלו בארצות-הברית בענין סיום מצב הלוחמה, הוא חזר על הפזמון הידוע שידיו וחוקות על-פי החלטת ועדת רבאט, כשהוא גם לא גילה התלהבות לעצם הרעיון. אפילו הסתייגויות. ומספר שניים שלו אפילו דיבר ביתר חריפות: "הם עומדים על שלום מלא, לא מידי, אלא על מו"מ על שלום" (אני מציע לא לצטט זאת).

חשד י. גלילי:

אני ראיתי בטלוויזיה ראיון עם חה"כ תמיר משהוא חזר מארה"ה והוא ביקש ליצור את הרושם כאילו נכנסו שם עם חוסיין למו"מ בדבר תוואי הנסיגה.

סגן ראש הממשלה ושר החוץ י. אלון:

לא רק שלא נכנסו למו"מ, אלא אפילו שהגישושים הסתיימו מהר מאד והאמריקאים מבינים כי חוסיין לא יגיד מילה לפני שיתברר לו מה חושבים המצרים והסורים.

ראש הממשלה י. רבין:

הוא אמר בפה מלא כי בלי מצרים וסוריה זה לא בא

בדשבון.

סגן ראש הממשלה ושר החוץ י. אלון:

עם סוריה אין מגעים בענין הזה ולא יהיו, כנראה עד שיסתיים המשבר בלבנון. המצרים לא אומרים "לאו" אבל גם הם לא מאמינים מהחבטאות סאדאת באירופה, נראה שהוא איננו מאמין שאפשר להגיע חשנה להסכם, אולי בשנה הבאה. כמו-כן חוסיין לא ביקש נשק הפעם ואף לא מימון אמריקאי לנשק שהוקצה לו במימון סעודי שלא ניתן לו, והוא אפילו התפאר במסיבת עיתונאים שיש לו חוב קטן בארה"ב שהסעודים לא מימנו לו וכי הוא מתכוון לשלם זאת בעתיד הקרוב. את ענין ג'נבה איש לא הזכיר.

ראש הממשלה י. רבין:

אם דיברו על בעיות פנים - אנו נתונים היום בטיפול בנושא של יישום דו"ח ועדת בוקאי. ובענין זה, אנשי ההסתדרות אומרים כי יש להם תחושה שהמנכ"לים והשרים לא עושים דבר. יש מדיניות ממשלה. כל שד

הוא גם מעסיק. לכן ההסתדרות טוענת - מרבית השדים לא נפגשו עם ציבור העובדים שלהם או עם ועדי העובדים ואמרו להם "רבותי, זו מדיניות הממשלה".

שר הפנים י. בורג:

לא רק שלא נתבקשנו, אלא להיפך, נאמר לנו כל הזמן שמו"מ על תנאי שכר זה לא עניין של שר, זה עניין של האוצר.

שר המסחר והתעשייה ח. בר-לב:

בתאום שהיה עם ההסתדרות, לפני כמה ימים, היתה החלטה כי שר האוצר והשר הנוגע בדבר, יפגשו עם הועדים. אני מניח כי זה יצא אל-הפועל.

שר התיירות מ. קול:

לי אין במשרד אף תוספת ייחודית.

ראש הממשלה י. רבין:

דווקא משום כך. התחושה בציבור היא שיש שני אנשים שנלחמים בממשלה - שר האוצר ורה"מ. כל היתר לא עושים דבר.

סגן ראש הממשלה ושר החוץ י. אלון:

חבל שלא שמעת מה שאמרתי בכינוס של מועצת הקיבוץ.

שר העבודה מ. ברעם:

אני מוחה נגד זה, כי רק ביום חמישי ישבתי על

זה.

ראש הממשלה י. רבין :

אני רוצה שיהיה בירור, בתאום עם האוצר, כי גם חשדים צריכים לפעול במסגרת משרדיהם ואני לא מדבר על מ"מ, אלא על מסע הסברה מיוחד ועל התייצבות הממשלה מאחורי ההחלטה.

שר הסעד ז. המר :

הלא-ייחודיים בעצם מסכימים שאם יורידו לייחודיים הם יוותרו.

ראש הממשלה י. רבין :

זה לא בדיוק נכון. ועל תוספות השכר מדובר גם לגבי ה"לא-ייחודיים". וההסתדרות מדבר על 2%-4%, וזה לא בדיוק מקובל עלינו. לכן אני אבקש משר האוצר שייזום במגע עם חשדים גם פעילות הסברתית.

618. נסיעת נשיא המדינה לחוץ-לארץ

ראש הממשלה י. רבין :

הממשלה רושמת לפניה כי נשיא המדינה יוצא על-דעת הממשלה את גבולות המדינה לבריטניה לתקופה של חשנה ימים, החל ביום י"ג בסיון תשל"ו (11.6.76).

דברי הסבר: חוק יסוד: נשיא המדינה, סעיף 18, אומר כדלקמן: "לא יצא נשיא המדינה את גבולות המדינה אלא על-דעת הממשלה".

מחליטים :

הממשלה רושנת לפניה כי נשיא המדינה יוצא על-דעת הממשלה את גבולות המדינה לבריטניה לתקופה של תשעה ימים, החל ביום י"ג בסיון תשל"ו (11.6.76) ומשגרת לנשיא ברכת הדרך.

619. נסיעות שרים

ראש הממשלה י. רבין:

קורא את ההודעה כלשונה.

מחליט ים:

לאשר את נסיעת שר המסחר והתעשייה לבריטניה ולגרמניה בעניני משדדו, למשך שבוע ימים, החל ביום כ"ג בניסן תשל"ו (23.4.76); ולאוסטרליה בשליחות המגבית למשך שבוע ימים החל ביום ב' באייר תשל"ו (2.5.76).
שר החקלאות והתקשורת ימלא את מקום שר המסחר והתעשייה בעת העדרו מהארץ.

620. מכירות נשק

ראש הממשלה י. רבין:

א.

ב. לאשר מכירת 20 תותחים 30 מ"מ לחיל האוויר הפרואני.
ערך המכירה הוא 200,000 דולר ומשדד החוץ מסכים לביצועה.

ג.

[REDACTED]

ד.

לאשר מכירת תת-מקלע מסוג "עוזי" לאדמירל תורכי בדימוס, המעוניין בכלי משביל אוספו הפרטי.
ערך המכירה הוא 200 דולר ומשרד החוץ מסכים לביצועה.

שר המשפטים ח. צדוק:

זה הדבר שתלוי על הקיר במערכה הראשונה ויורה במערכה השלישית.

מחליטים:

א.

[REDACTED]

ב.

לאשר מכירת 20 תותחים 30 מ"מ לחיל האוויר הפרואני.

ג.

[REDACTED]

ד.

לאשר מכירת תת-מקלע מסוג "עוזי" לאדמירל תורכי בדימוס.

621. מועד ישיבת הממשלה הקרובה

ראש הממשלה י. רבין:

בחול-המועד פסח לא תחזיקו ישיבת ממשלה. כל זה לא תופס לגבי ישיבות הממשלה בעקבות הנושא שדנו בו בועדות השרים לענייני בטחון. חג שמח.

ה י ש י ב ה נ נ ע ל ת